

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์
จังหวัดสงขลา

นางสาวบุษกรณ์ สุวรรณรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2554

**The Effects of Using a Guidance Activities Package for Development
of Perseverance Behaviors of Mathayom Suksa II Students of
Chanachanupatham School in Songkhla Province**

Miss. Budsakorn Suwanrat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance

School of Educational Studies

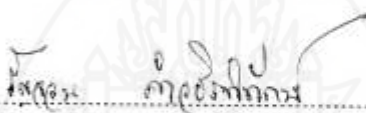
Sukhothai Thammathirat Open University

2011

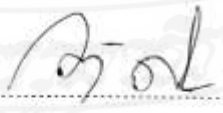
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา
ชื่อและนามสกุล นางสาวนุชกรณ์ สุวรรณรัตน์
แขนงวิชา การแนะแนว
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. เจียรนัย ทรงชัยกุล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง

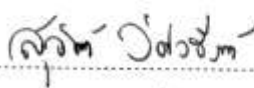
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวชิรพิทักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เจียรนัย ทรงชัยกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิทวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา

ผู้วิจัย นางสาวบุษกรณ์ สุวรรณรัตน์ รหัสนักศึกษา 2522400296 **ปริญญา** ศีษศาสตรมหาบัณฑิต
(การแนะแนว) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. เจียรนัย ทรงชัยกุล
(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลภา สบายยิ่ง **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรระหว่างนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่
ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ (2) เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มี
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองต่างกัน (3) เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่ม
ทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนจะนะ
ชนูปถัมภ์ จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 2 ห้องเรียน จากนั้นสุ่มเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม
ได้กลุ่มละ 30 คน และสุ่มเพื่อกำหนดกลุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ประกอบด้วย แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม แบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร มีค่าความเที่ยง
เท่ากับ .98 และแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84 ชุดกิจกรรม
แนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จำนวน 10 กิจกรรม และกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ จำนวน
10 กิจกรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ
ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ขยันหมั่นเพียร มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง
ต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ได้รับประโยชน์จากการใช้ชุด
กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน และ (3) นักเรียนกลุ่ม
ทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
พัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร นักเรียนมัธยมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Package for Development of Perseverance Behaviors of Mathayom Suksa II Students of Chanachanupatham School in Songkhla Province

Researcher: Miss Budsakorn Suwanrat; **ID:** 2522400296;

Degree: Master of Education (Guidance);

Thesis advisors: (1) Dr. Chiaranai Songchaikul, Associate Professor;
(2) Dr. Wunlapa Sabaiying, Assistant Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The purposes of this research were (1) to compare the level of perseverance behaviors of experimental group students who used a guidance activities package for development of perseverance behaviors with that of control group students who used other guidance activities; (2) to compare the levels of perseverance behaviors of experimental group students with different future-oriented and self-control characteristics; and (3) to compare the levels of perseverance behaviors of experimental group students with different bio-social backgrounds.

The research sample consisted of 60 Mathayom Suksa II students in two intact classrooms of Chana Chanupatham School in the 2011 academic year, obtained by cluster sampling. The students were then randomly assigned into two groups of 30 students each. One of the groups was randomly assigned as the experimental group, while the other group was randomly assigned as the control group. The employed research instruments comprised a questionnaire on bio-social background, a perseverance behavior assessment scale with .98 reliability coefficient, a future-oriented and self-control characteristics assessment scale with .84 reliability coefficient, a guidance activities package for development of perseverance behaviors comprising 10 guidance activities, and 10 other guidance activities. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, t-test, and two-way analysis of variance.

Research findings showed that (1) the experimental group students who used the guidance activities package for development of perseverance behaviors had perseverance behaviors at the significantly higher level than that of the counterpart behaviors of the control group students who used other guidance activities at the .05 level; (2) after using the guidance activities package for development of perseverance behaviors, the experimental group students with different future-oriented and self-control characteristics did not significantly differ in their increased levels of perseverance behaviors; and (3) after using the guidance activities package for development of perseverance behaviors, the experimental group students with different genders, GPAs, and family incomes did not significantly differ in their increased levels of perseverance behaviors.

Keywords: Guidance activities package, Perseverance behavior, Secondary school student

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. เจียรนัย ทรงชัยกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งอาจารย์ไพรัชดา สุตระ ผู้อำนวยการละออง ขวัญเพชร และคุณครู ไสหน๊ะ ดาเฮร์ ที่กรุณาสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ คณะครูโรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ ที่อำนวยความสะดวกในการวิจัย ขอขอบคุณคุณครูฝึสเสาะ บินโหรน และคุณครูสุมาลี หล้าหลี่ ที่กรุณาเป็นผู้ช่วยในการดำเนินการทดลอง และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมด้วยดีครบทุกกิจกรรม

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ สามี และลูก ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจมาโดยตลอด รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท รุ่นที่ 7 ทุกคนของ แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้ความช่วยเหลือกันด้วยดีมาโดยตลอด

บุษกรณ์ สุวรรณรัตน์

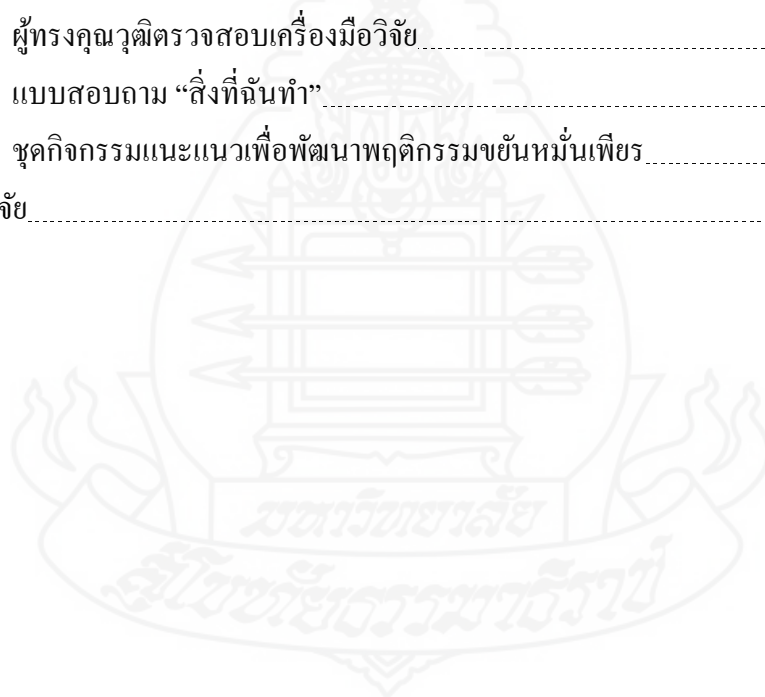
ตุลาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร.....	8
ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ของวัยรุ่นตอนต้น.....	15
การพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว.....	20
ปัจจัยเชิงเหตุสมทบกับการพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร.....	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประเภทและแบบการวิจัย.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร.....	36
เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง.....	38
การรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	58
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน.....	60
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปการวิจัย.....	68
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	84
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	85
ข แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ”.....	91
ค ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร.....	112
ประวัติผู้วิจัย.....	170

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงรูปแบบการวิจัย.....	33
ตารางที่ 3.2 โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร.....	43
ตารางที่ 3.3 แสดงตารางการทดลอง.....	56
ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามเพศ.....	59
ตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย.....	59
ตารางที่ 4.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามรายได้ ของครอบครัว.....	60
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรก่อนการทดลองระหว่าง นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม.....	61
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มทดลอง.....	61
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ระหว่างนักเรียน กลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ.....	62
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียน กลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน.....	64
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียน กลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับเพศ.....	65
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรกับผลการเรียนเฉลี่ย.....	66
ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรกับรายได้ของครอบครัว.....	67

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย แสดงความเชื่อมโยงระหว่างตัวแปร.....	3
ภาพที่ 2.1 ต้นไม้จริยธรรมตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม.....	28
ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัย.....	35
ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย.....	39

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพของสังคมปัจจุบันนี้มีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก การจัดการศึกษาของประเทศจึงมีความมุ่งหวังที่จะให้เยาวชนได้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อเป็นทรัพยากรในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้การศึกษาถือได้ว่าเป็นกระบวนการ อย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เยาวชนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง คุณภาพทางการศึกษาจึงถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542: 5) หมวด 1 มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม หากพิจารณาตามตัวบทนี้ จะเห็นว่าเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนในประเทศมี 6 ประการ คือ 1) มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ 2) มีสติปัญญา คิดได้ คิดเป็น ประยุกต์ได้ 3) มีความรู้ 4) มีคุณธรรมจริยธรรม 5) มีวัฒนธรรม และ 6) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรจัดเป็นคุณลักษณะหนึ่งของผู้เรียนที่พึงประสงค์ในด้านที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนดี นอกจากนี้ความขยันหมั่นเพียรยังเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะอย่างหนึ่งของผู้เรียนที่มีทักษะในการจัดการที่ดี กรมวิชาการ (2543: 33) กล่าวว่า “บุคคลที่จะสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษานั้น ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ความขยันหมั่นเพียร ซึ่งมีความหมายตรงกับคุณธรรมในอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) ฉันทะ คือ ความพอใจในสิ่งที่กระทำอยู่ มีความกระตือรือร้นที่จะประกอบงานนั้น 2) วิริยะ คือ ความพากเพียรบากบั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความล้มเหลว 3) จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ ตั้งใจที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และ 4) วิมังสา คือ การหมั่นตรึกตรองหาเหตุผลที่ประจักษ์ว่างานนั้นจะอย่างไร โดยวิธีใดจึงประสบผลสำเร็จตามความต้องการ คุณธรรมทั้ง 4 ประการนี้มีความสำคัญอย่างมากทางการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียน” กรมวิชาการ (2543: 33) กล่าวว่า ถ้านักเรียนคนใดมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความเพียรพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในการเรียน มีความเอาใจใส่ตั้งใจเรียน นักเรียนคนนั้นก็ประสบความสำเร็จทางการศึกษาอย่างแน่นอน สุนทรียา ยอดไกรศรี (2541: 1) กล่าวว่า “โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นระดับที่พัฒนานักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะไปประกอบอาชีพเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ

และมีความรู้พื้นฐานพอที่จะศึกษาต่อไปได้ เนื่องจาก นักเรียนมัธยมตอนต้นเป็นวัยที่จะเริ่มเข้าสู่ วัยรุ่นซึ่งเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของชีวิต หากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับตัวอย่าง หรือได้รับการเรียนรู้ที่เหมาะสม นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นย่อมได้รับพื้นฐานเพื่อการเริ่มต้น ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ”

การพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรแก่วัยรุ่นตอนต้น ให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรนั้น สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การจัดสภาพแวดล้อมให้อำนวยต่อการเรียนรู้ของ วัยรุ่นตอนต้น การฝึกอบรม และการจัดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งคณาจารย์และนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2545 และ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 24) ได้กล่าวถึง ชุดกิจกรรมแนะแนว ว่า “เป็นเครื่องมือทางการ แนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆ กิจกรรม ที่นำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบตาม เป้าหมายและขอบข่ายของการแนะแนว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาจิตหรือพฤติกรรม ที่เฉพาะจงจมี การนำแนวคิด หลักการ ทฤษฎีทางจิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องมาใช้สร้างกิจกรรม โดย กระบวนการกลุ่มซึ่งยึดผู้รับบริการเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้จากการค้นพบ ด้วยตนเอง และเรียนรู้จากกลุ่ม รวมทั้งสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการร่วมกิจกรรมไปปรับใช้ให้ เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เพื่อให้เป็นคนที่มีความคุณภาพของสังคม” ดังที่ ราตรี ประชุมพันธ์ (2551: 59) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรและทัศนคติที่ดี ต่อการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองไร่ จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีคะแนนความขยันหมั่นเพียรและทัศนคติที่ดีต่อการ เรียนสูงกว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ดังที่ สุพัตรา สุภาพ (2541: 8) กล่าวว่า “ความขยันหมั่นเพียรเป็นบ่อเกิดของความสำเร็จ ความมานะอดทนช่วยให้เราไม่ท้อถอย และ สามารถ ฝ่าฟันอุปสรรคที่ขวางกั้น ความขยันหมั่นเพียรมีประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ การงานทั้งหลายสำเร็จได้ด้วยความขยันหมั่นเพียร”

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา โดยมุ่งหวังจะนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของ นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น เพื่อเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพและมีคุณค่าของประเทศต่อไป

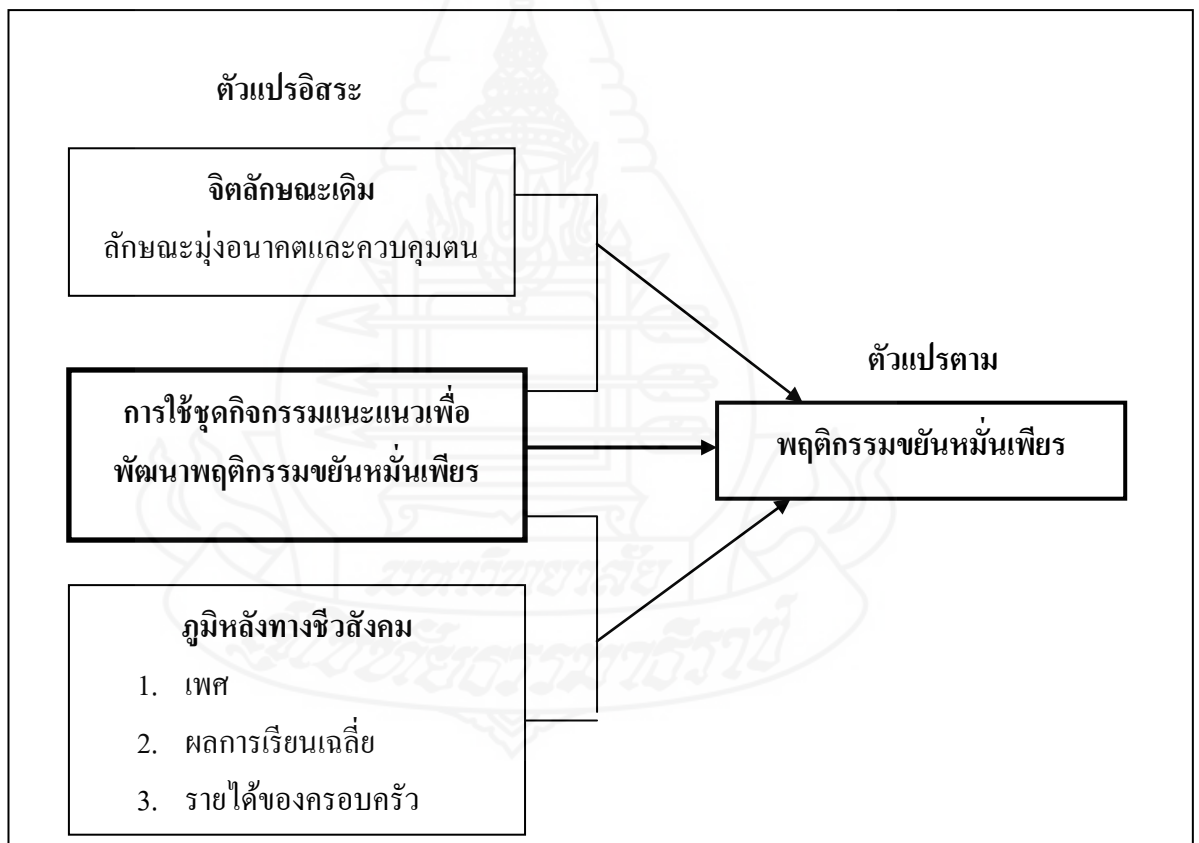
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและความคุมตนต่างกัน

2.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมต่างกัน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย แสดงความเชื่อมโยงระหว่างตัวแปร

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนว อื่นๆ

4.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น แตกต่างกัน

4.3 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร เพิ่มขึ้นแตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5.2 ประชากร

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียน จะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา จำนวน 189 คน

5.3 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 60 คน

5.4 ตัวแปรในการวิจัย

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ* คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียร

5.3.2 *ตัวแปรสมทบ* ได้แก่

- 1) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง
- 2) ภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของ ครอบครัว

5.3.3 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนและการทำงาน การใช้ความพยายามปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ในด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคม โดยการช่วยเหลืองานบ้าน งานโรงเรียน และงานชุมชน ให้สำเร็จตามเป้าหมายเสมอ โดยพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรครอบคลุม 3 ส่วนประกอบย่อย ดังนี้

6.1.1 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การเรียนหนังสือด้วยความตั้งใจ การมาเรียนสม่ำเสมอ การส่งงานเสร็จทันตามเวลา การทบทวนบทเรียนบ่อยครั้ง และการหมั่นศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนเสมอ

6.1.2 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การช่วยเหลืองานบ้านก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน การช่วยเหลืองานผู้ปกครองในวันหยุดเสมอ

6.1.3 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียนและชุมชน การทำงานของโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถเสมอ

6.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลายๆ กิจกรรมประกอบกันเป็นชุด ซึ่งสร้างขึ้นมาจากมีเป้าหมายเฉพาะเจาะจง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

6.3 กิจกรรมแนะแนวอื่นๆ หมายถึง กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว – สังคมที่ใช้กันโดยทั่วไปกับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

6.4 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความสามารถที่จะรอผลที่ยังไม่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากผู้อื่น

6.5 ภูมิหลังทางชีวสังคม ประกอบด้วย

6.5.1 เพศ หมายถึง ลักษณะที่บ่งบอกความเป็นเพศชายหรือเพศหญิง

6.5.2 ผลการเรียนเฉลี่ย หมายถึง ระดับผลการเรียนซึ่งเป็นความสามารถทาง
สมองของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระดับผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนในปีการศึกษา
2554

6.5.3 รายได้ของครอบครัว หมายถึง ปริมาณรายได้ทั้งหมดที่ครอบครัวได้รับใน
1 เดือน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยกำหนดให้ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท เป็นผู้มียาได้
ต่ำ และครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท เป็นผู้มียาได้สูง

6.6 นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะชนูปถัมภ์
จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2554

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ได้ข้อความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว
- 7.2 ได้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร และแบบ
วัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมสำหรับนักเรียน
วัยรุ่นตอนต้น
- 7.3 ได้แนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ที่พึงประสงค์ด้านอื่นๆ สำหรับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การประมวลสาระสำคัญ จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง นำเสนอได้ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
  - 1.1 ความหมาย และขอบข่ายของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
  - 1.2 ความสำคัญของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
  - 1.3 ลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
  - 1.4 วิธีการวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
2. ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของวัยรุ่นตอนต้น
  - 2.1 ทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่นตอนต้น
  - 2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ
  - 2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
  - 2.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
  - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
3. การพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวหรือการฝึกอบรม
  - 3.1 การพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร โดยวิธีธรรมชาติ
  - 3.2 การพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร โดยการจัดการเรียนการสอน
  - 3.3 การพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
4. ปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบกับการพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร
  - 4.1 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
  - 4.2 ภูมิหลังทางชีวสังคมกับพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
    - 4.2.1 เพศ
    - 4.2.2 ผลการเรียนเฉลี่ย
    - 4.2.3 รายได้ของครอบครัว

1. พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

1.1 ความหมายและขอบข่ายของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

1.1.1 ความหมายของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร คำว่าพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร มาจาก คำว่า พฤติกรรม และขยันหมั่นเพียร ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536: 3) กล่าวว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง “การกระทำของบุคคลเป็นการแสดงออกเพื่อตอบสนองโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจกระทำได้ทั้งที่ รู้ตัวและไม่รู้ตัว และอาจเป็นการตอบสนองที่เกิดได้ทั้งภายในและภายนอกร่างกาย เช่น การร้องไห้ การอ่านหนังสือ การกิน การกระพริบตา การเต้นของหัวใจ ความรู้สึกโกรธ การคิด เป็นต้น”

มหาเถรสมาคม (2526: 55) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า “เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นมีความเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในชีวิต คนขยันหมั่นเพียรย่อมพึ่งตนเองและครองตนได้ ลักษณะของคนที่มีความขยันหมั่นเพียรเป็นคน กตัญญู ไม่หลบงาน ไม่หนีงาน ไม่กลัวความทุกข์ยาก ไม่กลัวความลำบากใดๆ ไม่อ่อนแอ มีความยินดีพอใจ ในการทำงาน เป็นคนรีบเร่งทำงานด้วยความรวดเร็วว่องไว ทำงานตรงเวลา และเสร็จทันเวลา”

สิริพร คาวาน (2540: 11) ได้ให้ความหมายความขยันหมั่นเพียรในการเรียนว่า หมายถึง “พฤติกรรมการเรียนที่นักเรียนแสดงออกด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่มีความมานะ พยายาม อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น จากตัวนักเรียนเองหรือสิ่งแวดล้อม ตั้งใจทำงานที่ได้รับ มอบหมาย ให้สำเร็จทันเวลาที่กำหนด มีความกระตือรือร้น เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ให้ความหมาย ร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน เพื่อให้ได้รับความสำเร็จ”

กองวิจัยการศึกษา (2540: 29 - 30) ให้ความหมายความขยันว่า หมายถึง “ความตั้งใจและกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการทำงานโดยไม่ฝัดวันประกันพรุ่ง โดยมีพฤติกรรมที่ แสดงออก ได้แก่ ตอบรับการ ทำงาน พุด หรือแสดงกิริยาท่าทางว่ายอมรับ เต็มใจ พึงพอใจที่จะ ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย อาสาทำงาน พุด หรือแสดงกิริยาท่าทางว่าต้องการจะทำงานหนึ่ง งานใด แม้จะไม่ใช่งานที่ได้รับมอบหมายโดยตรง ทำทันที ไม่ฝัดวันประกันพรุ่ง ลงมือทำงานทันที โดยไม่ปล่อยให้วันเวลาผ่านไปอย่างไรประโยชน์ ทำงานอย่างต่อเนื่อง ทำงานที่ได้เริ่มต้นไว้แล้ว อย่างต่อเนื่อง และสำเร็จตามเป้าหมาย”

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2541 : 3) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียร ว่า หมายถึง “ความตั้งใจที่ปฏิบัติหน้าที่และกระทำกิจของตนให้สำเร็จด้วยความมานะ อุตสาหะ ไม่ย่อท้อและปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ จนหน้าที่การงานนั้นสำเร็จลุล่วงไป”

ไสว มาลาทอง (2542: 128) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง “ผู้มีความขยันหมั่นเพียรต่อหน้าที่การงาน มีความมุ่งมั่นเพื่อให้งานที่ทำประสบความสำเร็จ มีความพยายามทำงานนั้นๆ ด้วยความตั้งใจจริง โดยมีได้คำนึงถึง ความเหนื่อยยากลำบาก ความหิวกระหาย อุปสรรคต่าง ๆ หรือแม้แต่ดินฟ้าอากาศจะบีบคั้นด้วยความหนาว ความร้อน แมฝนจะตก แดดจะกล้าแดดเผาสักเพียงไรก็ไม่ย่อท้อ อดทนทำไปโดยไม่เห็นแก่เหนื่อยหรือโดยการอ้างเอาอุปสรรคขึ้นมาอ้าง หวังแต่ความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ”

รุจิรุ ภู่อาระ และคนอื่นๆ (2543: 4) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง “การตั้งใจทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่เป็นประจำ หรือทำหลายสิ่งหลายอย่างติดต่อกันตามกำลังความสามารถที่มีอยู่ เพื่อประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย”

วินัย พัฒนรัฐ และคนอื่นๆ (2543: 4) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรว่า หมายถึง “ความขยันขันแข็ง เอาการเอางาน มีความกระตือรือร้น รับผิดชอบ อดทน และมานะบากบั่นไม่ทอดทิ้ง”

สรุปได้ว่า พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนและการทำงาน การใช้ความพยายามปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถในด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคม โดยการช่วยเหลืองานบ้าน งานโรงเรียน และงานชุมชน ให้สำเร็จตามเป้าหมายเสมอ

1.1.2 ขอบข่ายของพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร

กรมวิชาการและกองวิจัยทางการศึกษา (2542: 9-10 อ้างถึงในพระมหาพิชิต เษษฐรัมย์: 2549: 13 -14) ได้แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับขอบข่ายพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ไว้ดังนี้

1) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา หมายถึง “การที่นักเรียนมีความรัก ความตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาเล่าเรียน ไม่ย่อท้อแม้บางครั้งบทเรียนนั้นจะยาก หรือมีอุปสรรคต่าง ๆ บางอย่าง ก็มานะทำจนกระทั่งสำเร็จ เมื่อมีเวลาว่างก็ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของตัว โดยอ่านหนังสือค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียนที่เรียนไปทุกวันและเตรียมตัวศึกษาบทเรียนมาล่วงหน้าทุกครั้ง เมื่อมีปัญหาหรือสงสัยด้านการเรียน ก็พยายามศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีการที่ ถูกต้อง เพื่อคลี่คลายปัญหาของตนเองอยู่เสมอ” และสอดคล้องกับ นิตยา มณฑล (2553: 12) ที่ได้กล่าวว่าความขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา เป็นการศึกษาที่นักเรียนมีความตั้งใจเรียน ศึกษางานฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถ ความชำนาญด้านการเรียน ใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และคิดสร้างสรรค์งานอันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- (1) มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
- (2) กระตือรือร้นและรักที่จะมาโรงเรียน โดยไม่ต้องให้ใครเตือน
- (3) ตั้งใจทำงานที่ครูอาจารย์กำหนดให้และทำเสร็จภายในเวลาทุกครั้ง

- (4) อ่านหนังสือทุกครั้งที่มีเวลาว่าง
- (5) เข้าเรียนทุกวิชา ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
- (6) ชอบศึกษาค้นคว้า สอบถาม หากความรู้ความจริงอยู่เสมอ
- (7) แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- (8) พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเกี่ยวกับการเรียน
- (9) แนะนำเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดให้ขยันในการเรียน
- (10) ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้

สะอาดเสมอ

2) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านตนเอง หมายถึง “การที่นักเรียนมีความตั้งใจที่จะทำงาน ศึกษางาน ฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถ ความชำนาญในงานที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ในด้านอาหาร (เช่น พยายามฝึกหัดปรุงอาหารรับประทานเอง) ที่อยู่อาศัย (เช่น พยายามจัด คัดแปลง ตกแต่งซ่อมแซมรักษาความสะอาดเป็นประจำ) เครื่องนุ่งห่ม (เช่น พยายามซ่อมแซมตัดแปลง และซักครีดยู่เสมอ) ใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในงานดังกล่าวอยู่เสมอและคิดสร้างสรรค์งานอันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง” ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- (1) จัดของใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ
- (2) ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง อดทน เอาธุระ

ไม่ทอดลอย

- (3) มีความมานะ บากบั่น ที่จะทำงานให้ผิคน้อยที่สุด
- (4) ไม่ละเลยหรือทอดทิ้งธุรการงานของตน
- (5) ทำงานต่าง ๆ เช่น อ่าน-เขียนหนังสือ คิดคำนวณ สังเกตสิ่งแวดล้อมเป็น

กิจวัตรหรือสม่ำเสมอ

- (6) ควบคุมตนเองให้ใช้เวลาในการทำงานได้ตามกำหนดเสมอ
- (7) มีความตื่นตัวและสม่ำเสมอในการทำงานทุกอย่าง
- (8) ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ของตนเองและ

พยายามทำงานสำเร็จ

- (9) ตรวจสอบวิธี ปรับปรุงวิธีทำงานให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าอยู่

ตลอดเวลา

- (10) ใช้เวลาว่างของตนทำงานที่เป็นประโยชน์

3) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม หมายถึง “การที่นักเรียนมีความรักความตั้งใจ ร่วมทำงานสุจริต และเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานดังกล่าวมาร่วมงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจและปรารถนาดี ไม่เลือกงานหรือรังเกียจงาน โดยยึดถือวัตถุ (เงิน สถานที่ ฯลฯ) หรือตัวบุคคล พยายามคิด ศึกษา และสร้างสรรค์งานที่ส่งผลประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนอยู่เสมอ” สอดคล้องกับนิยาม มณฑล (2553 : 12) ที่กล่าวไว้ว่าความขยันหมั่นเพียรด้านสังคม เป็นการที่นักเรียนมีความรัก ความตั้งใจทำงานสุจริตและเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานดังกล่าว มาทำงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจ และปรารถนาดี พยายาม คิดศึกษาและสร้างสรรค์งานที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนอยู่เสมอ ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

(1) ช่วยเหลืองานของครูอาจารย์หรือเพื่อนเท่าที่จะช่วยได้ด้วย
ความเต็มใจและพยายามทำให้ดีที่สุด

(2) เข้าร่วมทำงานกับหมู่คณะด้วยความเต็มใจและตั้งใจทำให้ดีที่สุด

(3) ไม่เกี่ยงหรือเลื่องงานของส่วนรวม

(4) ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม

(5) สนใจและตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ

(6) อาสาสมัครทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและชุมชน

(7) มีความพยายามอดทนในการทำงานที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ส่วนรวม

(8) เสียสละและไม่ทอดทิ้งงานของส่วนรวมและชุมชน

(9) เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน

(10) ไม่เพิกเฉย ละเลยงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

และชุมชน”

สรุปได้ว่า พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร แบ่งได้ 3 ขอบข่าย คือ

พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว

พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม

1) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การเรียนหนังสือด้วยความตั้งใจ การมาเรียนสม่ำเสมอ การส่งงานเสร็จทันตามเวลา การทบทวนบทเรียนบ่อยครั้ง และการหมั่นศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนเสมอ

2) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การช่วยเหลืองานบ้านก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน การช่วยเหลืองานผู้ปกครองในวันหยุดเสมอ

3) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียนและชุมชน การทำงานของโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถเสมอ

1.2 ความสำคัญของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

ในวรรณคดีของ กิรติ บุญเจือ (2542: 89-90) พิภพ วังเงิน (2545: 22) เสาวนิจ นิจอนันต์ชัย(2546: 17-3 – 18-3) และอโนมา ชันพันธ์ (2548: 20-21) กล่าวถึงความสำคัญของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้บุคคลมีชีวิตที่ดีทั้งกาย และใจ
2. ช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง สำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและส่วนรวม
3. ช่วยให้บุคคลรู้จักใช้สติปัญญาแก้ปัญหา ไม่มั่งงายลุ่มหลง

4. ทำให้บุคคลได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น ได้รับมอบหมายงานที่สำคัญหรือเป็นความลับ
5. ทำให้บุคคลเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับ และการกล่าวถึงในทางที่ดีจากบุคคลรอบข้าง
6. ช่วยเสริมบุคลิกภาพ ทำให้มีบุคคลมีความสมบูรณ์ในความคิด และการกระทำ เพราะไม่มีความขัดแย้งกันระหว่างความคิด คำพูด และการกระทำ
7. ช่วยให้นุชย์อยู่ร่วมกันอย่างมีระบบ ระเบียบ ปลอดภัย
8. เพื่อให้บุคคลมีเครื่องยึดเหนี่ยว ป้องกันการเบียดเบียน เอาเปรียบซึ่งกันและกัน
9. สร้างสันติภาพ ทำให้ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่น

เกิดความสุขสงบในสังคม

10. ช่วยเสริมความมั่นคงแก่สังคม

สรุปได้ว่า ความสำคัญของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร มีประเด็นสำคัญ คือ ช่วยให้เป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นที่ยอมรับนับถือ มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.3 ลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

กรมวิชาการ (2523: 61-63) กล่าวถึงความขยันหมั่นเพียรว่าเป็นธรรมที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จในชีวิต ควรใช้ร่วมกับ “ปัญญา” และจริยธรรมหมวดอิทธิบาท 4 ที่เน้นความพอใจ ความมีน้ำใจ จดจ่อและไตร่ตรอง การฝึกปฏิบัติควรเน้นการควบคุมตนเองอันเป็นที่มาของระเบียบวินัยด้วย และระบุลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ไว้ดังนี้

1. มาโรงเรียนสม่ำเสมอ ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
2. กระตือรือร้นและรักที่จะมาโรงเรียน โดยไม่ต้องให้ใครเตือน
3. ตั้งใจทำงานที่ครูอาจารย์กำหนดให้และทำเสร็จภายในเวลาทุกครั้ง
4. อ่านหนังสือทุกครั้งที่มีเวลาว่าง
5. จัดของใช้ส่วนตัวให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ
6. เข้าเรียนทุกวิชา ไม่ขาดถ้าไม่จำเป็น
7. พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของตนเกี่ยวกับการเรียน
8. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง
9. มีความมานะ บากบั่น ที่จะทำงานให้คิดน้อยที่สุด
10. ชอบศึกษาค้นคว้า สอบถาม หากความรู้ความจริงอยู่เสมอ
11. ไม่ละเลยหรือทอดทิ้งธุระการงานของตน
12. ทำงานต่าง ๆ เช่น อ่าน-เขียนหนังสือ คิดคำ นวน ลังเกตสิ่งแวดล้อมเป็นกิจวัตรหรือ

สม่ำเสมอ

13. ควบคุมตนเองให้ใช้เวลาในการทำงานได้ตามกำหนดเสมอ
14. มีความตื่นตัวและสม่ำเสมอในการทำงานทุกอย่าง
15. ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ ไม่ละทิ้งหน้าที่ของตนเอง

และพยายามทำงานสำเร็จ

16. ตรวจสอบวิธี ปรับปรุงวิธีทำงานให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา
17. แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยเฉพาะในสายวิชางานของตน
18. ใช้เวลาว่างของคนที่ทำงานที่เป็นประโยชน์
19. แนะนำเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดให้ขยันในการเรียน
20. ทำงานกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ
21. ช่วยเหลืองานของครูอาจารย์หรือเพื่อนเท่าที่จะช่วยได้ด้วยความเต็มใจและ

พยายามทำให้ดีที่สุด

22. ช่วยทำงานบ้านเพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง
23. เข้าร่วมทำงานกับหมู่คณะด้วยความเต็มใจและตั้งใจทำให้ดีที่สุด
24. ช่วยเหลือในกิจการงานของบ้านและทางโรงเรียนด้วยความเต็มใจและตั้งใจทำให้ดีที่สุด
25. ช่วยแนะนำถ่ายทอดความรู้ให้แก่เพื่อนด้วยความเต็มใจ
26. ให้ความคิดเห็นและความร่วมมือในการทำงานของหมู่คณะด้วยความเต็มใจ
27. ให้ความเอาใจใส่ คอยชวนช่วยช่วยเหลือกิจการงานของเพื่อนอย่างใกล้ชิดให้สำเร็จ

ลุล่วงด้วยดีโดยไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคใด ๆ

28. หมั่นตักเตือนเพื่อนร่วมงานให้ทำด้วยความตั้งใจและอดทน
29. ช่วยดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเสมอ
30. ช่วยเหลือกิจกรรมของหมู่คณะตามความรู้ความสามารถของตนอย่างสม่ำเสมอ
31. ไม่เกี่ยงหรือเลียดงานของส่วนรวม
32. ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม
33. พร้อมเพรียงกันทำกิจกรรมทั้งหลายที่พึงกระทำร่วมกัน
34. สนใจและตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ
35. มีความเพียรพยายามที่จะนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน
36. มีความกระตือรือร้นในการทำงานส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
37. อาสาสมัครทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและชุมชน
38. มีความพยายามอดทนในการทำงานที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
39. เสียสละและไม่ทอดทิ้งงานของส่วนรวมและชุมชน
40. เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน
41. มีความรับผิดชอบไม่ทอดทิ้งธุระหรือหน้าที่ของคนที่มีส่วนรวม
42. ไม่เพิกเฉย ละเลยงานที่ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและชุมชน
43. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนเองและสังคม
44. ให้มีความร่วมมือและความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมหรือส่วนรวม

ทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อให้การทำงานของส่วนรวมนั้นมีอุปสรรคน้อยที่สุด

45. หมั่นประชุมกันเนื่องเนิตย์ เพื่อปรึกษาหารือกิจการงานโดยสม่ำเสมอ

สรุปได้ว่า ลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเป็นการปฏิบัติ
ประพฤติตนทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรให้ครอบคลุม
ทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคม

1.4 วิธีการวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

วินัย ไมถึง (2548: 174 -176) ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
ขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี ได้สร้างแบบวัดความ
ขยันหมั่นเพียร จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตรประมาณค่า เพื่อวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ซึ่งเสนอ
ประโยชน์ที่แสดงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร พร้อมมาตรวัด 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”
ประกอบแต่ละประโยค โดยให้ผู้ตอบอ่านและเลือกตอบว่าตนคิดว่าประโยคนั้นเป็นจริงสำหรับตน
ในระดับมาก – น้อยเพียงใด ขนิษฐา เรืองขนาบ (2550: 44) ศึกษาเกี่ยวกับ ผลการฝึกเพื่อ
พัฒนาการวางแผนเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของนักเรียนวัยรุ่น ที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุด
กิจกรรมแนะแนว ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวัยรุ่น อายุระหว่าง 10-13 ปี ได้สร้างแบบวัดการ
วางแผนเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตรประมาณค่า แต่ละข้อคำถามมีมาตรวัด
6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีทั้งข้อความทางบวกและ ทางลบ และจิตภา
โลหะพงศ์พันธ์ (2551: 66) ศึกษาเกี่ยวกับผลการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการ
ปฏิบัติงานเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างเป็น
นักเรียนวัยรุ่นชายและหญิง อายุระหว่าง 13-15 ปี โดยสร้างแบบวัดการปฏิบัติงานเพื่อมุ่งสู่
ความสำเร็จ จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตรประมาณค่า แต่ละข้อคำถามมีมาตรวัด 6 ระดับ ตั้งแต่
“จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย”

สรุปได้ว่า วิธีการวัดพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นข้างต้น พบว่านักวิจัย
นิยมใช้แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เป็น
เครื่องมือที่นิยมใช้สำหรับการวัดพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น โดยเสนอข้อความทางบวก
และข้อความทางลบ เพื่อวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ให้ผู้ตอบอ่านข้อความและเลือกตอบว่า
ข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับตนในระดับมาก - น้อยเพียงใด

2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของวัยรุ่นตอนต้น

การศึกษาเอกสารพบว่ามีทฤษฎีที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ของวัยรุ่นตอนต้น โดยการสร้างและใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ประกอบด้วย ทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่น ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไข การกระทำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ได้ดังนี้

2.1 ทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่นตอนต้น

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2548: 86) กล่าวว่า “วัยรุ่น คือ วัยที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 13- 18 ปี วัยรุ่นสามารถแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ วัยรุ่นตอนต้น อายุระหว่าง 13-15 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย อายุระหว่าง 16-18 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา วัยรุ่นเป็นวัยที่บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์/จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา” มีรายละเอียดสรุป ได้ดังนี้

2.1.1 พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทั่วไป และการเปลี่ยนแปลงทางเพศ เนื่องจากวัยรุ่นตอนต้นนี้มีการสร้างและหลั่งฮอร์โมนเพศ และฮอร์โมน ของการเจริญเติบโตอย่างมากและรวดเร็ว โดยเด็กหญิงจะเริ่มก่อนเด็กชาย การเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัด คือ ความสูง และน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับผิวหนัง โดยเฉพาะใบหน้า คือมีสิวจีน เด็กหญิงหน้าอก และสะโพกจะขยายใหญ่ขึ้น เริ่มมีประจำเดือน ส่วนเด็กชายไหล่กว้างขึ้น มีกล้ามเนื้อแข็งแรง เสียงห้าวและแปร่ง หนวดเคราขึ้น

2.1.2 พัฒนาการด้านอารมณ์/จิตใจ อารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้นค่อนข้างรุนแรง และเปลี่ยนแปลงง่าย หุนหันพลันแล่น หงุดหงิดง่าย เครียดง่าย โกรธง่าย อาจเกิดอารมณ์ซึมเศร้า โดยไม่มีสาเหตุ วัยนี้จึงได้ชื่อว่าเป็นวัย “พายุบุแคม” (สมร ทองดี 2533: 77) ซึ่งบางครั้ง อาจเนื่องมาจากการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย เกิดความชอบหรือไม่ชอบในการเปลี่ยนแปลง มักวิตกกังวลว่าคนอื่นจะคิดกับตนอย่างไร ค่อนข้างจะเอาตนเองเป็นศูนย์กลางแต่ก็หวังว่าคนอื่นจะคิดอย่างไร โดยเฉพาะกับเพื่อนร่วมวัย และต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน

2.1.3 พัฒนาการด้านสังคม วัยรุ่นตอนต้นเป็นวัยที่สนใจเกี่ยวกับตนเอง อยากรู้ว่าตนเองเป็นใคร สลลิแวน (Sullivan , 1953 อ้างถึงใน สุรางค์ โคว์ตระกูล 2548: 90) กล่าวว่า “วัยรุ่นตอนต้นต้องการที่จะมีความใกล้ชิดผูกพันกับเพื่อนวัยเดียวกัน และมีความสัมพันธ์อย่างสนิทสนม” เพื่อที่จะแสดงความรู้สึก และความคิดต่าง ๆ ได้อย่างเปิดเผย วัยรุ่นตอนต้นจะคบเพื่อน

ที่มีความสนใจ และมีค่านิยมร่วมกัน วัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีความต้องการทำอะไรทุกอย่างเหมือนเพื่อนร่วมวัย และเพศเดียวกัน ทั้งการแต่งตัว ความประพฤติ การใช้ภาษา รวมทั้งความเชื่อ และค่านิยม จึงมักจะเป็นปฏิปักษ์กับเพศตรงข้าม (อุบลรัตน์ เฟิงสถิตย์ 2546: 206) วัยรุ่นตอนต้นจะต้องสามารถแสดงบทบาททางสังคมได้อย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อสังคม สนใจสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ กติกาของกลุ่ม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.1.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา วัยรุ่นตอนต้นจะสามารถพัฒนาสติปัญญาให้สูงขึ้นได้ โดยสามารถเรียนรู้ เข้าใจเหตุการณ์ได้ลึกซึ้งขึ้น (อุบลรัตน์ เฟิงสถิตย์ 2559: 213-216) มีความสามารถในการคิดในสิ่งที่นามธรรมได้ สามารถคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น มีการใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า วัยรุ่นตอนต้นเป็นวัยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์/จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา การพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรให้กับวัยรุ่นตอนต้นนั้น สามารถนำแนวคิด หลักการ และทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่นมาใช้ในการสร้างและการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นได้ โดยการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงพัฒนาการของวัยรุ่นทั้ง 4 ด้าน ให้นักเรียนได้มีทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งหญิงและชาย มีการผลัดเปลี่ยนสมาชิกในกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการสังเกต การเรียนรู้จากตัวแบบ และการฝึกปฏิบัติ การคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ

ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ (Operant Conditioning) พัฒนาโดย สกินเนอร์ (Skinner อ้างถึงใน อรนุช กันสิทธิ์ และจิตติมา รักษนาค 2553: 6-22-23) สรุปได้ว่า สกินเนอร์มีความเชื่อว่า เมื่อมีพฤติกรรมเกิดขึ้นผลที่ตามมาจะมีเพียงหนึ่งในสองอย่างคือ พฤติกรรมนั้นตามด้วยการเสริมแรง (ผลทางบวก) หรือตามด้วยการลงโทษ (ผลทางลบ) เมื่อมีการเสริมแรงบ่อยขึ้น ก็จะทำให้พฤติกรรมมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นเพิ่มขึ้นในขณะเดียวกันการลดการลงโทษให้น้อยลง ก็จะทำให้พฤติกรรมมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นบ่อยครั้งขึ้นเช่นเดียวกัน

อรนุช กันสิทธิ์ และจิตติมา รักษนาค (2553: 6-23-24) สรุปการเสริมแรงดังนี้

1. การเสริมแรงบวก (Positive Reinforcement) “เป็นการเสริมแรงโดยให้ สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ แล้วจะทำให้มีแนวโน้มในการตอบสนองมากขึ้น”
2. การเสริมแรงลบ (Negative Reinforcement) “เป็นการเสริมแรงที่เกิดจากการนำ สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจออกไป ซึ่งจะทำการตอบสนองมีพลังเพิ่มขึ้น”
3. การลงโทษ (Punishment) “เป็นการให้สิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจแล้วทำให้การตอบสนองลดลง การลงโทษและผลที่เกิดขึ้นจะตรงกันข้ามกับการเสริมแรง”

สรุปได้ว่า การแสดงพฤติกรรมของบุคคลบางส่วนเกิดจากการเรียนรู้เงื่อนไข การกระทำ ดังนั้นหากต้องการให้เกิดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น ทำได้โดยการเสริมแรง ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างและใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น เป็นต้น

2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

แบนดูรา (Bandura 1986: 47 อ้างถึงใน กรมวิชาการ 2546: 22) เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมว่า พฤติกรรมที่มนุษย์แต่ละคนแสดงออกมานั้นแท้จริงแล้วเกิดจากการที่บุคคลนั้น สังเกตเห็นบุคคลอื่นกระทำก่อน แล้วตนเอง ก็นำเอาแนวการกระทำพฤติกรรมดังกล่าวนั้นมาเป็น ตัวแบบในการกระทำของตนบ้าง แบนดูราเรียนรู้พฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งกระทำ แล้วส่งผลให้ บุคคลอื่นนำไปเป็นแนวทางการกระทำว่าเป็นพฤติกรรมตัวแบบหรือพฤติกรรมแม่แบบ (Modeling) โดยกระบวนการของการเกิดพฤติกรรมการกระทำตามแบบนั้น แบนดูราได้แบ่ง ออกเป็น 4 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการของการให้ความสนใจในตัวแบบ (Attention Processes) กระบวนการนี้เป็น ขั้นตอนที่บุคคลสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือ คือ การสังเกตพฤติกรรม ตัวแบบของบุคคลในสังคม
2. กระบวนการจดจำจัดเก็บ (Retention Processes) กระบวนการนี้จะเป็นการที่จดจำ จัดเก็บพฤติกรรมแม่แบบที่ตนสังเกต ได้ไว้ในความทรงจำของตน
3. กระบวนการกระทำ พฤติกรรมตามพฤติกรรมแม่แบบ (Production Processes) เป็นกระบวนการที่บุคคลแสดงออกเป็นพฤติกรรม โดยการกระทำนั้นเป็นผลมาจากพฤติกรรมแม่แบบที่ตนจำไว้
4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Processes) ในส่วนนี้ แบนดูรา หมายความว่าพฤติกรรม แม่แบบที่ตนจดจำได้นั้น คนจะยังไม่แสดงออก จนกว่าจะมีภาระ หรือเกิดเงื่อนไข อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งมาเป็น ตัวจูงใจ (Incentive) กระตุ้นให้คนประสงค์ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา เงื่อนไขหรือสิ่งจูงใจที่ตัวนี้ แบน ดูราจัดออกเป็น 3 ลักษณะหลัก คือ

2.1 สิ่งจูงใจที่เป็นปัจจัยภายนอก (External Incentive)

2.2 สิ่งจูงใจที่เป็นปัจจัยจากผลการกระทำ (Vicarious Incentive)

2.3 สิ่งจูงใจที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล (Self Incentive)

การใช้ตัวแบบ หรือ แม่แบบ นี้เป็นแนวทางหลักที่มีการนำมาใช้ นางลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตเจริญกุล (2551: 9-11) ศึกษาเกี่ยวกับ ทฤษฎี การเรียนรู้ทาง สังคมของ แบนดูรา (Bandura : 1977) และสรุปแนวความคิดของแบนดูรา ไว้ดังนี้

“พฤติกรรมที่มนุษย์แต่ละคนแสดงออกมานั้น แท้ที่จริงแล้วเกิดจากการที่บุคคลนั้น สังเกตเห็นจากบุคคลอื่นกระทำมาก่อน แล้วนำเอาแนวพฤติกรรมดังกล่าวนั้นมาเป็นต้นแบบ ในการกระทำของตนบ้าง โดยเรียกพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งกระทำ แล้วส่งผลให้บุคคลอื่นนำไปเป็น

แนวทางการกระทำว่า เป็นพฤติกรรมตัวแบบหรือพฤติกรรมแม่แบบ (modeling) แล้วใช้สติปัญญา เก็บจำไว้ จากนั้นจึงประสานความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิม และกำหนดเป็นการคาดหวัง พร้อมแสดงพฤติกรรมตามการคาดหวังของตนเอง”

สรุปได้ว่า การแสดงพฤติกรรมของบุคคลเกิดขึ้นส่วนหนึ่งจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยการสังเกตพฤติกรรม และประเมินผลที่เกิดจากการกระทำของตัวแบบ แล้วจึงนำพฤติกรรมนั้นมาเป็นแนวทางในการกระทำของตน งานวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ตัวแบบไปสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร โดยการใช้ตัวแบบของบุคคลที่มีชื่อเสียงที่มีพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร และกรณีตัวอย่าง เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้ถึงผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวแบบ สามารถพิจารณาและตัดสินใจเลือกเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้

2.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1986 อ้างถึงในดวงเดือน พันธมนาวิน 2540: 43) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับอายุ และพัฒนาการทางสติปัญญา ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก จำแนกได้ 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนเกณฑ์ (Preconventional Level) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-10 ปี แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 ขั้นตอนการหลบหลีกการลงโทษ (punishment and obedience orientation) เป็นขั้นการปรับตัวตามการถูกลงโทษหรือการยอมทำตาม เชื่อฟังคำสั่งของผู้ใหญ่ เด็กมีเหตุผลในการทำดี เพราะไม่อยากถูกลงโทษ โดยไม่ได้คำนึงถึงผู้อื่น ชั้นที่ 2 ขั้นตอนการถือประโยชน์ของตน (individualism) เป็นขั้นที่ถือเอาผลประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ เด็กวัยนี้จะเลือกตัดสินใจในสิ่งที่คิดว่าถูก และเหมาะสมในทางจริยธรรม และการเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือพึงพอใจ ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ในขั้นนี้พฤติกรรมที่ดึงมถูกต้องตามเหตุผลของเด็กจะขึ้นอยู่กับรางวัลหรือผลตอบแทนที่จะได้รับจากการแสดงออกทางพฤติกรรมของตน

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ช่วงอายุประมาณ 10-16 ปี ระดับนี้บุคคลจะสามารถเข้าใจความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตน และใช้เหตุผลที่สอดคล้องกับค่านิยม และกติกาของสังคม ระดับนี้มี 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 3 ขั้นตอนการคล้อยตามผู้อื่น (mutual interpersonal normative morality) เป็นขั้นการคล้อยตาม และกระทำตามความคาดหวังทางสังคม หรือได้รับการยอมรับของกลุ่มว่าเป็นคนดี เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ บุคคลที่มีพัฒนาการในขั้นนี้จะปฏิบัติตาม ตามระเบียบข้อบังคับ และคำสั่งของเจ้าหน้าที่ ซึ่งทำให้เขามีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม การกระทำความดีหรือไม่ดีจะคำนึงถึงเจตนาด้วย ชั้นที่ 4 ขั้นตอนการทำตามระเบียบของสังคม (law and order orientation) เป็นขั้นการปรับตัวให้เข้ากับกฎหมายและระเบียบของสังคม

ในขั้นนี้การกระทำที่ถูกต้องคือ การทำตามหน้าที่ของตนที่ตั้งใจ ถูกต้อง โดยการรักษาระเบียบ กฎหมาย ประเพณี หรือกฎเกณฑ์ของสังคม บุคคลที่มีพัฒนาการในขั้นนี้จะมองสังคมอย่างเป็นระบบ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้สังคมดำรงอยู่ต่อไป

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Level) เป็นระดับเลขกฎเกณฑ์ สังคม เป็นระดับที่พัฒนาการทางจริยธรรมที่มีวิจารณญาณอย่างมีหลักการที่เป็นลักษณะสากลนิยม ผู้ที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับนี้จะมีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป ระดับนี้บุคคลจะมีการตัดสินใจ ขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการคิด ตรึกตรอง ชั่งใจตนเอง โดยไม่เข้าข้างตัวเอง หรือเห็นแก่ตัว พัฒนาการ จริยธรรมระดับนี้มี 2 ขั้น คือ ขั้นที่ 5 ขั้นตอนการทำตามสัญญาของสังคม (social contract orientation) เป็นการปรับตัว และปฏิบัติตามสัญญาของสังคม ผู้ที่มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ตั้งใจ ขึ้นอยู่กับระเบียบ ประเพณีและกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้ มีจิตสำนึกที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย เชื่อว่ากฎหมายเป็นหลักยึดให้ทำดี และจำเป็นต้องปฏิบัติแม้จะขัดกับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ ขั้นที่ 6 ขั้นตอนยึดอุดมคติสากล (universal principles underlying moral reasoning) เป็นขั้นการ ยึดถือคุณธรรมที่ได้รับการยอมรับจากคนส่วนมากทั่วโลก และทุกสังคมว่าถูกต้อง ตั้งใจ ซึ่งเป็น คุณธรรมสากล หรือหลักการจริยธรรมสากล

สรุปได้ว่า การแสดงพฤติกรรมของบุคคลส่วนหนึ่งเป็นไปตามพัฒนาการทาง จริยธรรม ซึ่งมีความสัมพันธ์กับอายุ และพัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนาการทางจริยธรรมของ นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นอายุระหว่าง 13-15 ปี อยู่ในขั้นที่ 4 ขั้นตอนการทำตามหน้าที่ทางสังคม (13-16 ปี) การวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมไปสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ใน ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร โดยใช้เทคนิคการอภิปรายที่เน้นให้ นักเรียนได้มีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือพิจารณาหัวข้อ ประเด็นที่กลุ่มสนใจ ร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาคำตอบ หรือเพื่อตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมกัน เป็นวิธีการที่เปิดโอกาส ให้นักเรียนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา และทำงานร่วมกันที่เหมาะสมกับวัย เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นตอนต้น มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร

สิริพร ดาวัน (2540: 47) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการ เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรีผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่ สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้ดีที่สุด คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน รองลงมาคือ ทักษะคิดต่อการเรียน บรรยากาศการเรียนการสอน และบรรยากาศในครอบครัวตามลำดับ

รัตนกรณ์ พลษา (2544: 46-49) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัยในการเรียน โดยใช้ตัวแบบบุคคลจริง ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เลียนแบบจากตัวแบบบุคคลจริง โดยใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัยในการเรียนมีพฤติกรรมด้านความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัยสูงขึ้น และลักษณะของตัวแบบที่ต่างกันด้านเพศ ระดับชั้น จะไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัยในการเรียนของนักเรียน

ชัชลิณี จุงพิวัฒน์ (2547: 72) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อมกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน คือ เพศชาย สรุปได้ว่าจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรของวัยรุ่นตอนต้นสามารถพัฒนาได้

3. การพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว

การประมวลวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรพบว่า พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรสามารถพัฒนาได้ทั้งโดยวิธีธรรมชาติ โดยการจัดการเรียนการสอน หรือการฝึกอบรม และโดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรโดยวิธีธรรมชาติ

การพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร โดยวิธีธรรมชาติ เป็นการพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรที่ไม่ได้เกิดจากการจัดกระทำ ประสาน ทิพย์ธารา (2521: 6 อ้างถึงใน พระมหาพิชิต เษษฐรัมย์ 2549: 37) กล่าวว่า “พฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรไม่ได้เป็นพฤติกรรมที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิด แต่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ ในทุกด้านที่ประกอบเป็นอินทรีย์นั้น เป็นไปโดยการเรียนรู้หรือโดยการศึกษาอบรม” ทั้งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ หรือเกิดจากการเรียนรู้จากตัวแบบที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เช่น ผู้ปกครอง เพื่อน ครู บุคคลที่มีชื่อเสียง จนเกิดการแสดงพฤติกรรมซ้ำๆ จนกลายเป็นนิสัยประจำตัว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของพิภพ วงษ์เงิน

(2545: 1) ที่ว่า “มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม จากการเลียนแบบจากผู้ใหญ่ จนเกิดความเคยชิน ขอมรับ และปรับเป็นพฤติกรรมของตนเอง”

สรุปได้ว่า การพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร โดยวิธีธรรมชาติ นั้น เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่เกิดขึ้น โดยบังเอิญที่ไม่ใช่เกิดจากการจัดกระทำ เช่น มีการเลียนแบบพฤติกรรมตามตัวแบบที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน บุคคลที่เกี่ยวข้อง บุคคลที่มีชื่อเสียง

3.2 การพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรโดยการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรม

การพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร โดยการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรม ซึ่งสอดแทรกอยู่ในสาระการเรียนรู้รายวิชาต่างๆ โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสาระที่ถูกรับรองอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551: 148) ได้กำหนดให้มีการเรียนการสอนสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักเรียนนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง เกิดการเรียนรู้จากคำสอน กิจกรรมหรือวิธีการต่างๆ ที่ครูจัดให้นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น จนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

ชมนุช บุญสิทธิ์ (2541: 57-59) ได้ศึกษาลักษณะในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเสริมสร้างพัฒนาความขยันหมั่นเพียร ซึ่งจะต้องเป็นห้องเรียนที่อบอุ่นเป็นกันเอง มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนด้วยกันเอง ทั้งนักเรียนและครูจึงมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนร่วมกันและได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่าบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นเรื่องสำคัญสำหรับนักเรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของวัยรุ่นตอนต้น สามารถพัฒนาได้โดยการจัดการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรม

3.3 การพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

3.3.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

คอร์ทแมน อาชบายและเดอกราฟฟี (Kottman , Ashby and DeGraaf : 2001 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต 2545: 11) ให้ความหมาย กิจกรรมแนะแนว ว่า “เป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดหรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคน แต่ละกลุ่ม ได้ปฏิบัติหรือได้มีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา สร้างเสริม ป้องกัน ปัญหาและแก้ปัญหาด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม”

กรมวิชาการ (2546: 24) ให้ความหมาย กิจกรรมแนะแนว ว่า “เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถ

ค้นพบ และพัฒนาศักยภาพของตน ส่งเสริมทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์การเรียนรู้
ในเชิงพหุปัญญา การสร้างสัมพันธภาพที่ดี”

อังคณา เมศุลา (2546: 30) ให้ความหมายของ กิจกรรมแนะแนว ว่า
หมายถึง “มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้รับบริการแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติ หรือได้มีส่วน
ร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายที่ตนจะพัฒนาหรือสร้างเสริมตนเอง ตลอดจนป้องกัน หรือ
แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม”

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 21) ให้ความหมาย กิจกรรมแนะแนว ว่า
“เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ
คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตนได้
อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและ
ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน”

อารีพรรณ อดะวงษา (2553: 24) ให้ความหมาย กิจกรรมแนะแนว ว่า
“กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สภาพแวดล้อม และสามารถป้องกัน
พัฒนา หรือแก้ปัญหของตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข”

สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริม และ
พัฒนา ความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้นักเรียนรู้จัก
และเข้าใจตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถวางแผนชีวิตและปรับตนเองให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคม
ได้อย่างมีความสุข

3.3.2 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 21) กล่าวถึง หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว
สรุปได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิด
การเรียนรู้ อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ
โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งยังต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มี
ทักษะชีวิต โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติ
ของผู้เรียนและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัว
และสังคมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้

ด้วยตนเอง ด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนวเป็นที่เลี้ยงและประสานงาน

3.3.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 21) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ดังนี้

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.3.4 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 22) กล่าวถึง ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ดังนี้

- 1) ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อ ได้อย่างเหมาะสม
- 2) ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มรการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
- 3) ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.3.5 แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 22) กล่าวถึง แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว สรุปได้ดังนี้

- 1) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน
- 2) วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วัฒนธรรมของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

- 3) กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีส่วนร่วม
- 4) กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา เป็นระดับการศึกษาและชั้นปี
- 5) ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม เวลาจัดกิจกรรม หลักฐานการทำกิจกรรม และการประเมินผล
- 6) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล
- 7) จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว และประเมินผลการจัดกิจกรรม
- 8) ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน

3.3.6 ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนว นักการศึกษาได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวไว้หลากหลาย นำเสนอได้ดังนี้

ฉัตรสุดา หาญประกอบสุข (2540: 5) ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวว่า “เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยการใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอน และหัวข้อ เพื่อช่วยให้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายและการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น”

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545: 80) ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวว่า “เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้สื่อประสม เช่น รูปภาพ วัสดุทัศน แถบบันทึกเสียง เอกสารที่บันทึกรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ ทั้งเกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียนโดยจัดไว้เป็นชุดหรือกล่อง หรือซองและภายในกล่อง หรือซองจะบรรจุคู่มือครู คู่มือผู้เรียน และสื่อประกอบการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่อง”

วาสนา โสระพันธ์ (2550: 4) ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวว่า “เป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมนำมารวมกันเข้าอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปฝึกเพื่อพัฒนาจิตใจหรือพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ ขั้นตอนของกิจกรรม สื่อหรืออุปกรณ์ การจัดกิจกรรม ใบงาน สถานการณ์ หรือกรณีศึกษา ใบความรู้”

วัชรียา แจ่มใส (2551: 6) ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวว่า “เป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่นำมารวมกัน โดยนำหลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึก แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยใช้

กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีการเล่นเกม อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น ซึ่งผู้รับบริการสามารถเรียนรู้และมีประสบการณ์เป็นองค์รวม เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้”

อารีพรณ อะทะวงษา (2553: 27) ให้ความหมายของชุดกิจกรรมแนะแนวว่า “กิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมประกอบกันเป็นชุด ซึ่งสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายเฉพาะเจาะจง และใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อพัฒนาจิตลักษณะ และ/หรือพฤติกรรมของนักเรียน”

สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาผู้รับบริการ ให้มีจิตลักษณะ หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามเป้าหมาย หรือลักษณะที่ต้องการพัฒนาที่กำหนดไว้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และเทคนิคการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งผู้รับบริการ เกิดการเรียนรู้ และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

3.3.7 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดจากทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่น ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไข การกระทำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม มาเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร นอกจากนี้ยังได้ประยุกต์แนวคิดของ ทิศนา แจมมณี (2545: 142-144) เกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ โดยเน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งพอสรุปประเด็นสำคัญเป็น 5 ขั้นตอน เรียกโดยย่อได้ว่า “AGEPA” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ (Active Participation ขั้น “Ac”) โดยให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้เกิดความพร้อมและความกระตือรือร้นที่จะเรียน และเรียนอย่างมีชีวิตชีวา

2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ (Group Interaction ขั้น “G”) โดยให้นักเรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้พูดคุย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันละกัน ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รวมทั้งช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ข้อมูล และทักษะที่กว้างไกลอย่างหลากหลาย

3) ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ โดยครูพยายามจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นหาและค้นพบคำตอบด้วยตนเอง (Experiential Learning ขั้น “E”) เพราะจะทำให้ให้นักเรียนจดจำได้ดีและมีความหมายโดยตรงต่อนักเรียน ซึ่งส่งผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

4) เน้นกระบวนการ (Process Oriented ชั้น “P”) โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ โดยกระบวนการกลุ่มและกระบวนการต่างๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน มิใช่มุ่งพิจารณาถึงผลงานอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะประสิทธิภาพของผลงานขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการช่วยในการที่จะช่วยให้ผลงานดีขึ้น

5) เน้นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of Knowledge ชั้น “Ap”) โดยให้นักเรียนมีโอกาส คิดหาแนวทางที่จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ครูพยายามส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติจริง เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ทิศนา แจมมณี (2548: 113-114) ยังได้กล่าวถึง เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม ได้แก่

1) เกม (Game) เป็นการสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นให้นักเรียนเล่น ภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาบางอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะมีผลออกมาในรูปของการแพ้ การชนะวิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและยังช่วยให้เกิดความสนุกสนานอีกด้วย

2) บทบาทสมมติ (Role – Play) มีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมติเช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น และให้นักเรียนสวมบทบาทนั้นแล้วแสดงออกตามธรรมชาติโดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองเป็นหลัก วิธีการนี้มีส่วนช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเองอย่างลึกซึ้ง และยังเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจ น่าติดตามอีกด้วย

3) กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นการใช้เหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงๆ มาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ อภิปราย เพื่อสร้างความเข้าใจและฝึกฝนหาทางแก้ปัญหาต่างๆ นอกจากนั้นยังช่วยให้นักเรียนได้รู้จักคิด และพิจารณาข้อมูลที่ได้รับอย่างถี่ถ้วน ตลอดจนการได้แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน การนำเอากรณีตัวอย่างต่างๆ ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมาใช้ จะช่วยให้การเรียนการสอนมีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งมีส่วนช่วยให้สิ่งที่ได้เรียนรู้มีความหมายต่อนักเรียนยิ่งขึ้น

4) สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้นักเรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และมีปฏิริยาโต้ตอบกัน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงนักเรียนอาจจะไม่กล้าแสดง เพราะอาจจะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่ได้รับมากเกินไป

5) การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group) เป็นวิธีการที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน เนื่องจากเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงออก และช่วยให้นักเรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติม

มากขึ้น การสอนแบบนี้จะมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ในการทำงานกลุ่ม ร่วมกันคิด พิจารณาปัญหา และหาเหตุผลร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

สรุปได้ว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนต้น ได้นำแนวคิดจาก 4 ทฤษฎีที่ กล่าวมาแล้ว และหลักการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มาใช้

3.3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับการพัฒนาพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียร

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ยังไม่พบงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ชุด กิจกรรมแนะแนวกับการพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรโดยตรง แต่พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตลักษณะ หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่นๆ เช่น ผลงาน ของปริยา สุวรรณเวลา (2546: 49-50) ซึ่งศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้กลุ่ม สัมพันธ์ที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะโหลง พิทยาคม จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้กลุ่มสัมพันธ์ มีคะแนนการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับราตรี ประชุมพันธ์ (2551: 59) ซึ่งศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวและ ทักษะที่ดีต่อการเรียนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองไร่ จังหวัดยโสธร พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนความขยันหมั่นเพียรและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนสูงกว่าหลังการใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีคะแนนความ ขยันหมั่นเพียรและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะ

สรุปได้ว่า จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าว ข้างต้น พบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาจิตลักษณะและ/หรือพฤติกรรมของนักเรียน วัยรุ่นตอนต้นได้

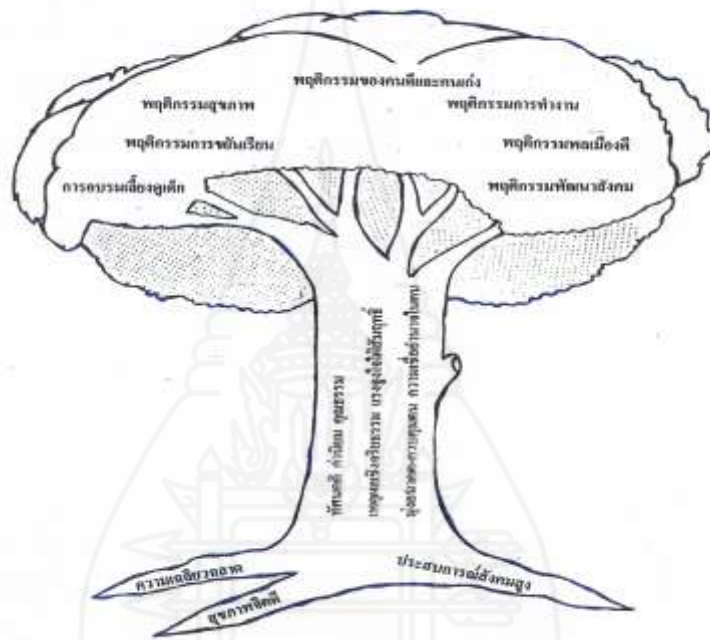
4. ปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบกับการพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

ปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบที่นำมาศึกษาเพิ่มเติมในครั้งนี้ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน และภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2549: 105-110) ได้กล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมของ คนดี คนเก่ง ว่ามีสาเหตุอะไรบ้าง โดยเปรียบเทียบกับส่วนประกอบของต้นไม้ 3 ส่วน คือ ราก ลำต้น และดอก ผล ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ต้นไม้จริยธรรมตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2549) “ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต” ในเอกสารหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยขั้นสูงแบบบูรณาการทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 กรุงเทพมหานคร หจก.อรุณการพิมพ์

สาระสำคัญจากภาพต้นไม้จริยธรรม มีดังนี้ ส่วนที่หนึ่ง คือ ส่วนดอก ผล บนต้น คือ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ของคนดีและคนเก่ง ซึ่งมีสาเหตุจากส่วนลำต้นและรากของต้นไม้ ส่วนที่สอง คือ ลำต้นของต้นไม้ที่เป็นสาเหตุมาจากจิตใจ ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ คือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคตและควบคุมตน 3) ความเชื่อในอำนาจแห่งตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม จิตลักษณะทั้ง 5 ประการนี้ ถ้าบุคคลใดมีมาก บุคคลนั้นจะมีพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งอย่างสม่ำเสมอ และส่วนที่สาม คือ

รากของต้นไม้เป็นลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ ประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ประการคือ

1) ความเฉลียวฉลาด 2) ประสบการณ์ทางสังคมสูง และ 3) สุขภาพจิตดี บุคคลที่มีจิตลักษณะ ทั้ง 3 ประการในปริมาณสูงและเหมาะสมกับอายุ จะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะใน ส่วนของลำต้นทั้ง 5 ประการ

สรุปได้ว่า จากทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของคนดี และคนเก่ง มีสาเหตุจากจิตลักษณะหลายประการ แต่การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเพิ่มเติมเฉพาะลักษณะ มุ่งอนาคตและควบคุมตน

4.1.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (Future Orientation and Self Control)

ดวงเดือน พันธุมาวิน (2528: 21-23) กล่าวว่า การมุ่งอนาคต หมายถึง “ความสารถในการมองการณ์ไกล และเล็งเห็นผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผน ปฏิบัติรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต” ส่วนการควบคุมตน หมายถึง “ความสารถที่จะปฏิบัติหรือคว่นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าและมีคุณค่าสูงกว่าที่จะเกิดขึ้นใน อนาคต” รวมทั้ง “ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นปรากฏการณ์เดียวกัน คือ บุคคลจะต้องมีความต้องการที่จะได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่า หรือมากกว่าผลที่ได้รับในปัจจุบัน ซึ่งเป็นการคาดการณ์ไกล และสามารถรอคอยได้ โดยระยะเวลาในการรอคอยนั้น ไม่ได้ทำให้ความรู้สึกว่าผลที่ได้รับค้อยคุณค่าลงไป

ลักษณะเสด็จ ทองคำ (2546: 31) กล่าวถึง ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ว่า หมายถึง “ความสารถในการคาดการณ์ไกล การเห็นความสำคัญที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และอดได้ รอได้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมบุคคล”

สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน คือ ความสามารถในการ คาดการณ์ไกล เล็งเห็นผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความสามารถที่จะรอผลที่ยังไม่ เกิดขึ้น ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากผู้อื่น

4.1.2 ลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ดวงเดือน พันธุมาวิน (อ้างถึงใน ลักษณะเสด็จ ทองคำ 2546: 24) ได้กำหนด ลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ดังนี้ “สามารถคาดการณ์ไกลมองเห็น ความสำคัญและตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม หาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการ เพื่อเป้าหมายในอนาคต รู้จักการปฏิบัติให้อดได้ รอได้อย่างเหมาะสม และสามารถให้รางวัล และลงโทษตนเองเมื่อกระทำไม่เหมาะสม”

อัมพร พันธุ์วงศ์ (2548: 10) ได้กำหนดลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ดังนี้ “สามารถที่จะคาดการณ์ไกลและเห็นความสำคัญของผลดีและผลเสียที่จะเกิดในอนาคต วางแผนปฏิบัติเพื่อรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ละเว้นการกระทำพฤติกรรมบางชนิดหรือเริ่มกระทำพฤติกรรมที่จะต้องใช้เวลาอดทนหรือเสียดสละและทำพฤติกรรมนั้นได้อย่างมีปริมาณ และคุณภาพที่เหมาะสม เป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้”

สรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน คือ สามารถวางแผนล่วงหน้าได้และสามารถคาดการณ์ไกลถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดในอนาคตได้ สามารถอดได้ รอได้ สามารถตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม และสามารถงดเว้นการกระทำบางชนิดที่สังคมไม่ยอมรับหรือเป็นผลเสียต่อตนเองได้

4.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

มาลี วิทยาธรรมรัตน์ (2540: 49) ได้ศึกษาผลของการฝึกการมุ่งอนาคตในสถานสงเคราะห์บ้างบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 126 คน ที่มีอายุระหว่าง 9-18 ปี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการมุ่งอนาคต มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก และในกลุ่มที่ลักษณะมุ่งอนาคตสูงขึ้น พบว่ากลุ่มวัยรุ่นตอนกลางมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่ากลุ่มวัยเด็กตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพร พันธุ์วงศ์ (2548: 47) ได้ศึกษาผลของการฝึกจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองผือ จังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2547 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกจิตลักษณะมีพฤติกรรมตั้งใจเรียน สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกจิตลักษณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยรุ่นตอนต้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้นำลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

4.2 ภูมิหลังทางชีวสังคมกับพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำภูมิหลังทางชีวสังคมของนักเรียนมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

4.2.1 เพศ คือ ลักษณะที่บ่งบอกความเป็นเพศชายหรือเพศหญิง

มังกร กุลวานิช (2537: 73) ศึกษาปัจจัยด้านชีวสังคมต่อคุณลักษณะความรับผิดชอบ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความรับผิดชอบแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูบุตรเพศชายและเพศหญิงของสังคมไทยแตกต่างกัน โดยในบุตรเพศหญิงจะมีการอบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดกว่าเพศชาย จึงทำให้มีความรับผิดชอบแตกต่างกัน

จินตนา บัวผียน (2550: 72) ศึกษาผลการฝึกเพื่อพัฒนาความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการกระทำของตนของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว ผลการศึกษาพบว่า เพศเป็นตัวแทนสำคัญของความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการกระทำของตน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรถกฤษา โยธะกา (2551: 71) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นซึ่งได้นำภูมิหลังทางชีวสังคมของนักเรียน คือ เพศ ผลการเรียนรู้เฉลี่ย และอาชีพของผู้ปกครองมาศึกษาเพิ่มเติม ผลการศึกษาพบว่า เพศเป็นตัวแทนสำคัญของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

สรุปได้ว่า เพศเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ และ/หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัยรุ่น การวิจัยครั้งนี้จึงได้นำ เพศมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

4.2.2 ผลการเรียนรู้เฉลี่ย คือ ระดับผลการเรียนซึ่งเป็นความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน

อัมพร แสงวิเชียร (2546: 77) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สติปัญญาสูงมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนที่มีสติปัญญาดำ และนักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีสติปัญญาดำ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่มีสติปัญญาสูง

รสิตา กุดแถลง (2550: 72) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยการจำแนกตามผลการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกันมีความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงมีความซื่อสัตย์มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยปานกลางและต่ำ และนักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลางมีความซื่อสัตย์มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นवलลล ออ แสงสุข (2544: 64) ที่ทำการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ

สรุปได้ว่า ผลการเรียนรู้เปลี่ยนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ และ/หรือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้นำผลการเรียนรู้ของนักเรียนมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

4.2.3 รายได้ของครอบครัว คือ ปริมาณรายได้ทั้งหมดที่ครอบครัวได้รับใน 1 เดือน

อังคณา เมตุลา (2546: 108) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อการรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการรู้จักตนเอง และการเห็นคุณค่าในตนเองที่เป็นผลจากการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการกับไม่ได้ฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาตัวแปรลักษณะทางจิต 3 ประการ และตัวแปรสถานการณ์ทางสังคม 3 ประการ ในบทบาทของตัวแปรอิสระควบคุมด้วย ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มาจากรอบครัวรายได้สูงมีการรู้จักตนเอง และการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนจากรอบครัวรายได้ต่ำ และนักเรียนจากรอบครัวรายได้สูงที่ได้รับการฝึก มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนจากรอบครัวรายได้ต่ำที่ไม่ได้รับการฝึก

อัจฉรา สุขารมณ (อ้างถึงใน อรพิน ชูชม 2532: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น โดยเปรียบเทียบการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่นจำแนกตามภูมิหลังของครอบครัว และลักษณะทางชีวสังคมที่ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีความสามารถในการปรับตัวแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจระดับสูงจะมีความสามารถในการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะเศรษฐกิจระดับต่ำ

สรุปได้ว่า รายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะ และ/หรือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้นำรายได้ของครอบครัวของนักเรียนมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประเภทและแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร
4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง
5. การรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประเภทและแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบมีการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม (Random Assignment) มีการสุ่มกลุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม วัตถุประสงค์ก่อน และวัตถุประสงค์หลังการทดลอง (Randomized Pretest-Posttest Control Group Design) ซึ่งมีแบบการวิจัย ดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงรูปแบบการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง		Pretest	Treatment	Posttest
กลุ่มทดลอง	R	T ₁	X	T ₂
กลุ่มควบคุม	R	T ₁	~X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	การสุ่มเข้ากลุ่ม
T_1	แทน	การวัดก่อนการทดลอง (Pretest)
T_2	แทน	การวัดหลังการทดลอง (Posttest)
X	แทน	การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
$\sim X$	แทน	การใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนจนะชนูปถัมภ์ อำเภोजนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 6 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 189 คน

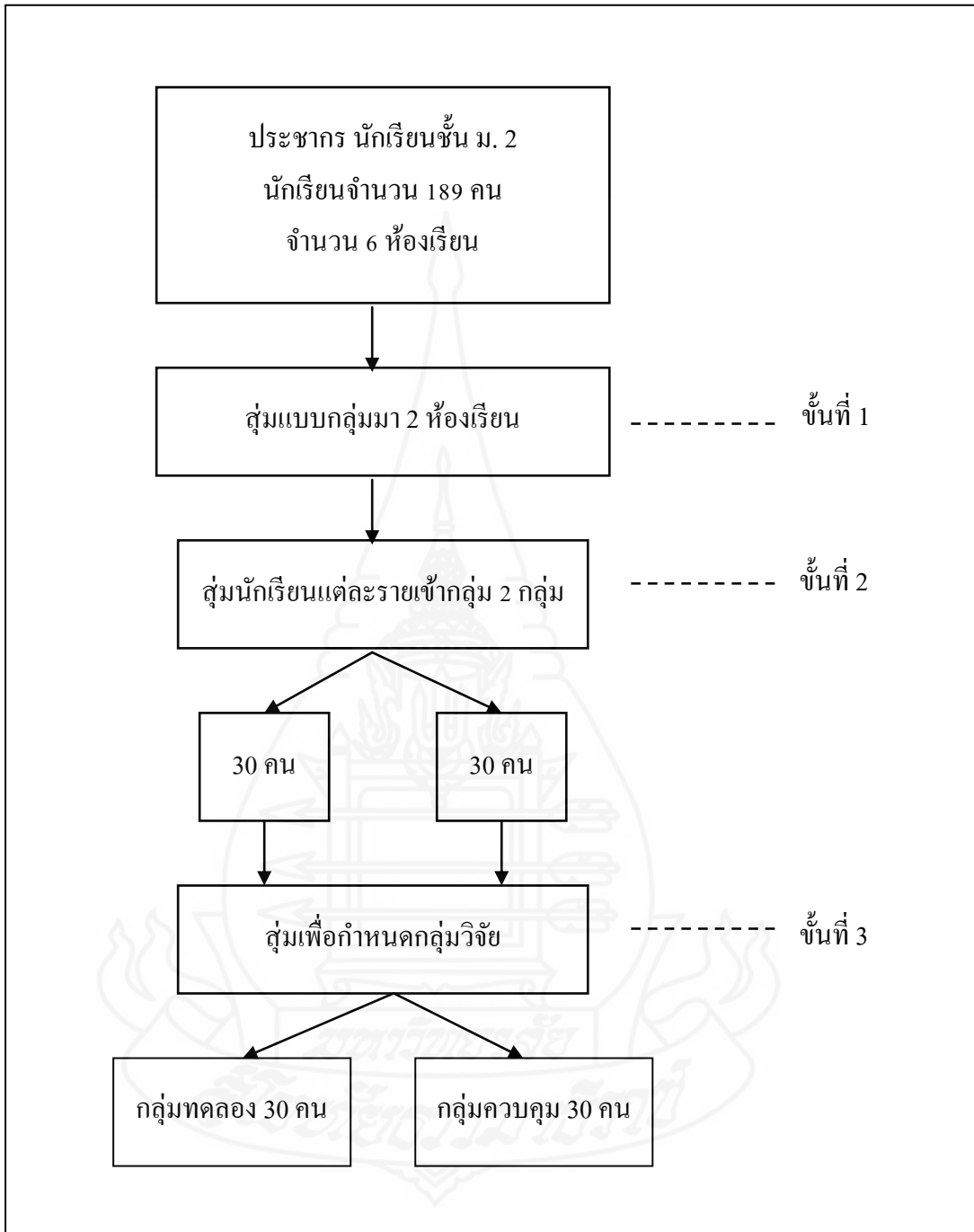
2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนจากประชากรดังกล่าว จำนวน 60 คน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.2.1 การสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เป็นการสุ่มห้องเรียนมา 2 ห้องเรียน ที่เป็นตัวแทนของประชากร ได้นักเรียนจำนวน 60 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มมาจากห้องเรียนทั้งหมดที่มีนักเรียนคละกัน และมีลักษณะใกล้เคียงกัน

2.2.2 การสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นการสุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายเข้ากลุ่มวิจัย 2 กลุ่ม ได้นักเรียนกลุ่มละ 30 คน

2.2.3 การสุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยจับสลากกลุ่มวิจัย เพื่อกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่ม นักเรียนจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมหนึ่งกลุ่ม นักเรียนจำนวน 30 คน ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัยแสดงด้วยภาพที่ 3.1 ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการกำหนดกลุ่มวิจัย

3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการของตัวแปร

3.1 ตัวแปร

3.1.1 ตัวแปรอิสระ มี 2 กลุ่ม คือ

- 1) *ตัวแปรอิสระจัดกระทำ* คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
- 2) *ตัวแปรสมทบ* หรือตัวแปรปัจจัยเชิงเหตุผลสมทบ ซึ่งนำมาศึกษาเพิ่มเติมร่วมกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร มี 2 กลุ่ม ได้แก่
  - (1) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
  - (2) ภูมิหลังทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

3.1.2 *ตัวแปรตาม* คือ พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

3.2 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

3.2.1 *กลุ่มตัวแปรอิสระ*

- 1) *การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร* หมายถึง การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับใช้กับกลุ่มทดลอง โดยชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวจำนวน 10 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมใช้เวลาดำเนินกิจกรรม 60 นาที ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร มุ่งเน้นการพัฒนาส่วนประกอบย่อยที่สำคัญ คือ 1) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา 2) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว และ 3) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม ตัวแปรนี้มี 2 ค่า คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร กับการไม่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร (ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ)
- 2) *ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน* หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล การสังเกตเห็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตัวแปรนี้วัด โดยแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามสิ่งที่จะเกิดในอนาคต” ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งด้านบวกและด้านลบจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อ มีมาตราให้ประเมิน 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ข้อความที่เป็นด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด”

เท่ากับ 6 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน และข้อความ ที่เป็นด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากเป็นผู้ที่มี ลักษณะ มุ่งอนาคตและควบคุมตนสูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อย

3) ภูมิหลังทางชีวสังคม ประกอบด้วย

(1) เพศ คือ ลักษณะที่บ่งบอกความเป็นเพศชายหรือเพศหญิง

(2) ผลการเรียนเฉลี่ย หมายถึง ระดับผลการเรียนซึ่งเป็นความสามารถทางสมองของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระดับผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของนักเรียนในปีการศึกษา 2554 นำมาแบ่งเป็น 2 ระดับ คือกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยกำหนดให้นักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.49 ลงมา เป็นผู้มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ และระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป เป็นผู้มีผลการเรียนเฉลี่ยสูง

(3) รายได้ของครอบครัว หมายถึง ปริมาณรายได้ทั้งหมดที่ครอบครัวได้รับในหนึ่งเดือน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ รายได้สูงกับรายได้ต่ำ โดยกำหนดให้นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทเป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ และนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไปเป็นผู้ที่ครอบครัวมีรายได้สูง

3.2.2 ตัวแปรตาม ตัวแปรตามของการวิจัยครั้งนี้ คือ พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนและการทำงาน การใช้ความพยายามปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถในด้านการศึกษาด้านส่วนตัว และด้านสังคม พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรครอบคลุม 3 ส่วนประกอบ ดังนี้

1) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การเรียนหนังสือด้วยความตั้งใจ การมาเรียนสม่ำเสมอ การส่งงานเสร็จทันตามเวลา การทบทวนบทเรียนบ่อยครั้ง และการหมั่นศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนเสมอ

2) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การช่วยเหลืองานบ้านก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน การช่วยเหลืองานผู้ปกครองในวันหยุดเสมอ

3) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียนและชุมชน การทำงานของโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถเสมอ

ตัวแปรนี้วัดโดยแบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถาม สิ่งที่ทำ” ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ที่ผู้วิจัย

สร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งด้านบวกและด้านลบจำนวน 30 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราให้ประเมิน 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แต่ละข้อมีมาตราให้ประเมิน 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ข้อความที่เป็นด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 6 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน และข้อความที่เป็นด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่า ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อย

4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง

4.1 ประเภทของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง และเครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร ซึ่งมีลักษณะดังนี้

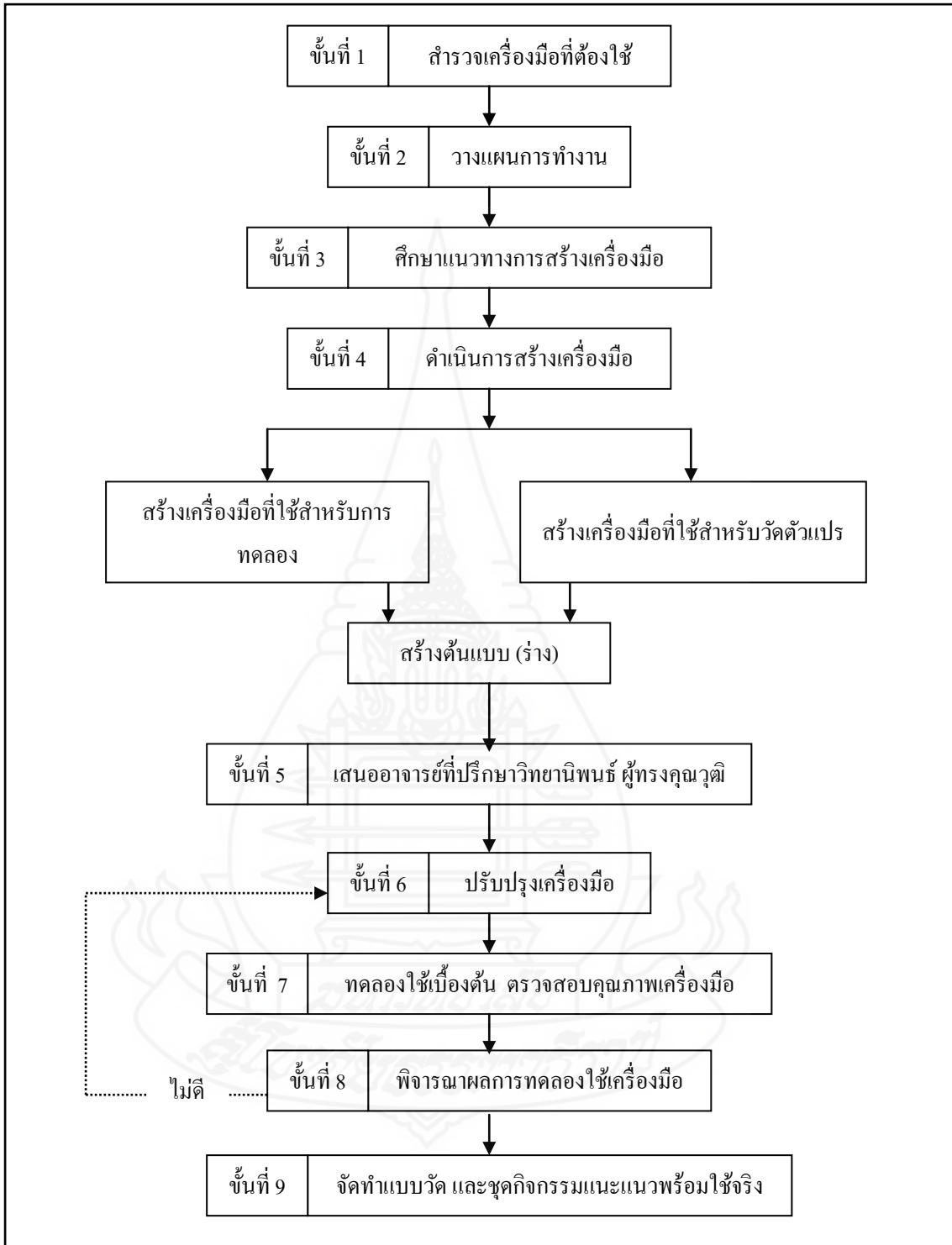
4.1.1 เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง มี 2 ประเภท คือ ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร (ใช้กับกลุ่มทดลอง) จำนวน 10 กิจกรรม
- 2) กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ (ใช้กับกลุ่มควบคุม) จำนวน 10 กิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว - สังคมที่ใช้กันโดยทั่วไปกับวัยรุ่นตอนต้น

4.1.2 เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร มี 3 แบบวัด คือ แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน” แบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรหรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถาม สิ่งที่ทำ” และแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามสิ่งที่จะเกิดในอนาคต”

4.2 วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 2 ประเภท ซึ่งมีขั้นตอนคล้ายคลึงกัน แสดงได้ด้วยภาพที่ 3.2 ดังนี้

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

จากภาพที่ 3.2 อธิบายขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจเครื่องมือที่ต้องใช้ ผู้วิจัยสำรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่ามีเครื่องมือที่ต้องใช้ 2 ประเภท ประเภทแรก คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จำนวน 10 กิจกรรม และกิจกรรมแนะแนวอื่นๆ จำนวน 10 กิจกรรม ประเภทที่สอง คือ เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร ได้แก่ แบบวัด จำนวน 3 แบบวัด คือ แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม แบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร และแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ขั้นที่ 2 วางแผนการทำงาน ผู้วิจัยได้วางแผนและกำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ซึ่งมีขั้นตอนหลัก 7 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือ 2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (ฉบับร่าง) 3) ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ 4) พิจารณาเครื่องมือ 5) ปรับปรุงทดลองใช้เบื้องต้น และตรวจสอบคุณภาพ 6) พิจารณาผลการทดลองใช้เบื้องต้น และ 7) จัดทำแบบวัดและชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรพร้อมใช้จริง

ขั้นที่ 3 ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสวงหารูปแบบและแนวทางการสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดตัวแปร จากนั้นนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสมสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขั้นที่ 4 ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการใน 2 ประการดังนี้

ประการที่หนึ่ง ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบวัดตัวแปรตาม คือ แบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ผู้วิจัยเขียนนิยามปฏิบัติการของตัวแปรให้ชัดเจน และครอบคลุมองส่วนประกอบย่อยที่สำคัญอย่างครบถ้วน สร้างผังตัวแปร พิจารณาว่าตัวแปรนั้นมีส่วนประกอบย่อยอะไรบ้าง แต่ละส่วนประกอบย่อยจะวัดด้วยคำถามกี่ข้อ เป็นข้อบวกกี่ข้อ เป็นข้อลบกี่ข้อ แล้วเขียนข้อคำถาม ตามนิยามปฏิบัติการและผังตัวแปร นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน จากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนของอารีพรหม อะทะวงษา (2553) และแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม เพื่อใช้วัดตัวแปรสมทบซึ่งนำมาศึกษาเพิ่มเติมด้วย

ประการที่สอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จำนวน 10 กิจกรรม (ฉบับร่าง) (ใช้กับกลุ่มทดลอง) โดยนำแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่น ทฤษฎีการเรียนรู้ เส้นใยการกระทำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม และคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาใช้สร้างกิจกรรม ตลอดจนนำหลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของทิสนา แคมมณี (2545: 142-144) มาใช้ ซึ่งมีลักษณะ 5 ประการ สรุปคือ

1) ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Participation) 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ (Group Interaction) 3) ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ (Experiential Learning) 4) เน้นกระบวนการ (Process – Oriented) และ 5) เน้นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of Knowledge) อีกทั้งยังนำเทคนิค/วิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษาค้นคว้า และการฝึกปฏิบัติการ ส่วนกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ จำนวน 10 กิจกรรม (ใช้กับกลุ่มควบคุม) ผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว – สังคมที่ใช้กันโดยทั่วไปกับวัยรุ่นตอนต้นมาใช้

ขั้นที่ 5 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัย ได้นำเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาด้านรูปแบบ เนื้อหาสาระ และวิธีการ หลังจากนั้น นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาดังนี้ 1) แบบวัด พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง โดยพิจารณาจากความสอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการ วัดความครอบคลุม โครงสร้างของลักษณะที่ต้องการวัด ความเหมาะสมด้านภาษา และลักษณะข้อคำถาม 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม ขั้นตอน และวิธีการ

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิไปดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือ

ขั้นที่ 7 ทดลองใช้เบื้องต้น ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การทดลองใช้เครื่องมือเบื้องต้น ได้แก่ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรและการใช้แบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร และแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน โดยทดลองใช้เบื้องต้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาทวีวิทยาคม อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 8 พิจารณาผลการทดลองใช้เครื่องมือ เครื่องมือที่เป็นแบบวัด ผู้วิจัยนำผลการทดลองใช้เบื้องต้นมาวิเคราะห์ ประเมิน และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (item-total correlation) สำหรับการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือทั้งฉบับ ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) แล้วเลือกข้อที่มีคุณภาพรายข้อ และทั้งฉบับที่อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 304-317) กล่าวว่า “ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบวัดที่มีคุณภาพ ควรมีค่าระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (item-total correlation) หรือค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) มีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป” ส่วนเครื่องมือที่เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวผู้วิจัยพิจารณาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร แล้วนำไปปรับปรุงให้มีคุณภาพเพื่อการใช้งานจริง ส่วนกิจกรรมแนะแนวอื่นๆที่ใช้กับ

กลุ่มควบคุมมี 10 กิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว – สังคม ที่ใช้กัน โดยทั่วไปกับวัยรุ่นตอนต้น

ขั้นที่ 9 จัดทำแบบวัดและชุดกิจกรรมแนะแนวพร้อมใช้จริง เมื่อพัฒนาเครื่องมือที่เป็นแบบวัดและชุดกิจกรรมแนะแนว ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงจนเป็นที่พอใจแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือทั้งหมดมารวบรวมและจัดพิมพ์เป็นเล่ม มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้พร้อมใช้จริงต่อไป

4.3 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง

4.3.1 ลักษณะของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

มีลักษณะเป็นกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมประกอบกันเป็นชุด ซึ่งสร้างขึ้นมาจากมีเป้าหมายเฉพาะเจาะจงเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น รายละเอียดของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ครอบคลุมส่วนประกอบย่อย 3 ด้าน คือ 1) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา 2) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว และ 3) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม ซึ่งได้นำแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องมาใช้ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นตอนต้น จากทฤษฎีพัฒนาการวัยรุ่น แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการเสริมแรงจากทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ตัวแบบจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และแนวคิดเกี่ยวกับการใช้กฎเกณฑ์ทางสังคมจากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นตอนต้นมาใช้ ตลอดจนนำหลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของ ทิสนา แจมมณี(2545: 142-144) มาใช้ ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ สรุปได้ คือ 1) ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ (Active Participation) 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ (Group Interaction) 3) ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ (Experiential Learning) 4) เน้นกระบวนการ (Process – Oriented) และ 5) เน้นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of Knowledge) อีกทั้งยังนำเทคนิค/วิธีการที่หลากหลายมาใช้ ประกอบด้วยเทคนิคการอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่าง และการฝึกพฤติกรรม โดยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรประกอบด้วย 1) คู่มือสำหรับผู้ให้บริการ ซึ่งมีคำชี้แจงการเตรียมการ แผนการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ของผู้ให้บริการ และ 2) สื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม โครงสร้างชุดของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
ปฐมนิเทศ			
1	“เพื่อนฉัน”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียนสามารถ : 1.สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันได้ 2.สรุปความหมายและประโยชน์ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้ 3.แสดงออกถึงความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไปจนครบทุกกิจกรรมได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม
ส่วนประกอบที่ 1 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา			
2	“ขยันเรียนได้ดี”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียนสามารถ : 1.อธิบายและยกตัวอย่าง พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้ 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดง บทบาทสมมติ - การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/ วิธีการ
3	“ขยันเรียน... ทำอะไร”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.สรุปความหมาย และความสำคัญของ ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา เล่าเรียนได้ 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมขยันเรียนได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม
4	“มุ่งมั่น... ขยันเรียน”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างความสำคัญของการ เรียนได้ 2.แสดงออกถึงการมีพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรมากขึ้นได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดง บทบาทสมมติ - การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/ วิธีการ ของกิจกรรม
ส่วนประกอบที่ 2 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว			
5	“ขยันตั้งแต่เช้า... งานสำเร็จ”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของการมี พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ และ/ หรือความรับผิดชอบของตนได้ 2.แสดงออกถึงการมีพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ และ/หรือความ รับผิดชอบของตนได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดง บทบาทสมมติ - การศึกษาครมณี ตัวอย่าง - การฝึก พฤติกรรม
6	“ขยันมาก... รายได้มาก”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของการมี พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการใช้เวลา ว่างให้เกิดประโยชน์ได้ 2.แสดงออกถึงการใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์ได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/ วิธีการ
7	“ขยันช่วยกัน... บ้านน่าอยู่”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างถึงหน้าที่ในบ้านที่ตนได้รับ มอบหมายได้ 2.แสดงถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ใน การทำงานบ้านได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การศึกษากรณี ตัวอย่าง - การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม
ส่วนประกอบที่ 3 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม			
8	“ขยันช่วยกัน... โรงเรียนน่าเรียน”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรที่มีต่อโรงเรียนได้ 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ช่วยเหลืองานของโรงเรียนด้วยความ พยายามอย่างเต็มความสามารถได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การศึกษากรณี ตัวอย่าง - การฝึก พฤติกรรม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ ของกิจกรรม
9	“ขยันช่วยกัน... ชุมชนน่าอยู่”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรที่มีต่อชุมชนได้ 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ช่วยเหลืองานของชุมชนด้วยความ พยายามอย่างเต็มความสามารถได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การศึกษา กรณีตัวอย่าง - การฝึก พฤติกรรม
10	“ขยันเพื่อ ความสำเร็จ”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.สรุปและยกตัวอย่างประโยชน์ของ พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้ 2.แสดงออกถึงการมีพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคมได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

ในแต่ละกิจกรรมมีรูปแบบดังนี้ 1) ชื่อกิจกรรม 2) เวลา 3) ระดับ/วัย
ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4) ขนาดของกลุ่ม 5) แนวคิด 6) วัตถุประสงค์ 7) ขั้นตอนกิจกรรม
ประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นกิจกรรมหลัก และขั้นสรุป 8) สื่อ – อุปกรณ์ และ 9) การประเมินผล
การใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ขยันหมั่นเพียร ควรคำนึงถึงแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎี
พัฒนาการวัยรุ่น ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎี

พัฒนาการทางจริยธรรม รวมทั้งควรนำหลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ของ ทิศนา แคมมณี (2545: 142-144) มาปรับใช้ในแต่ละกิจกรรม ซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

- 1) ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Active Participation) โดยให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง มีชีวิตชีวาและมากที่สุด เท่าที่จะทำได้ มีบทบาทเป็นผู้กระทำและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ (Group Interaction) โดยให้นักเรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ได้พูดคุย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น เกิดการเรียนรู้การปรับตัว
- 3) ยึดการค้นพบด้วยตนเองเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ โดยครูหรือผู้ดำเนินกิจกรรมทำหน้าที่ในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นหา และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง (Experiential Learning) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- 4) เน้นกระบวนการ (Process – Oriented) โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ ถึงกระบวนการกลุ่ม และกระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลงาน และ
- 5) เน้นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Application of Knowledge) ลักษณะสำคัญทั้ง 5 ประการดังกล่าวในการวิจัยนี้เรียกสั้น ๆ ว่า “AGEPA” ซึ่งนำอักษรตัวแรกของลักษณะทั้ง 5 ประการมารวมกันมีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม “ขยันเรียน... ได้ดี”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มัธยมศึกษาปีที่ 2 /วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และมีพฤติกรรมขยันเรียนย่อมส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพในอนาคตอีกด้วย

วัตถุประสงค์

หลังจากนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ:

1. สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ได้
2. สรุปความหมายและประโยชน์ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ได้
3. แสดงออกถึงความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไปจนครบทุกกิจกรรมได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชำนาญ (5-10 นาที)

1.1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยเพลง “หนูอยากเป็นอะไร” (Ac)

1.2 ครูตั้งคำถามว่า ถ้านักเรียนอยากทำอาชีพตามความคาดหวัง นักเรียนจะต้องทำอะไรบ้างนับตั้งแต่บัดนี้ (G)

1.3 ครูชมเชยนักเรียนที่กล้าแสดงความคิดเห็น (Ac)

1.3 ครูชมเชยนักเรียนที่กล้าแสดงความคิดเห็น (Ac)

2. ขั้นตอนกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

2.1 ครูให้นักเรียนหยิบสลากจัดกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้อ่านนิทานอีสป เรื่อง “มดง่ามกับจิ้งจอก” จากใบความรู้ แล้วช่วยกันกำหนดตัวละคร เพื่อแสดงบทบาทสมมติ ตามบทบาทในนิทาน เรื่อง “มดง่ามกับจิ้งจอก” ส่วนกลุ่มที่ 2 ให้อ่านนิทานอีสปเรื่อง “มดง่ามกับจิ้งจอก” โดยบันทึกการทำกิจกรรม

2.2 ครูแจกใบความรู้ เรื่องนิทานอีสปเรื่อง “มดง่ามกับจิ้งจอก”

2.3 ให้นักเรียน เลือกหัวหน้ากลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม เพื่อ ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และ

ทำการบันทึกการทำกิจกรรม (Ac,G)

2.4 นักเรียนกลุ่มที่ 1 แสดงบทบาทสมมติ เมื่อการแสดงสิ้นสุดลง นักเรียนกลุ่มที่ 2 ช่วยกันวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็น บทบาทของตัวละคร ที่มีพฤติกรรมแสดงถึงลักษณะของผู้ขยันหมั่นเพียร ในการทำงาน (Ac,E)

2.5 นักเรียนกลุ่มที่ทำการบันทึกช่วยกัน สรุปพฤติกรรมของผู้ที่ขยันเรียนว่ามีลักษณะอย่างไร และแนวทางในการพัฒนาตนเอง (Ac,G,Ap)

2.6 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน และแสดงตัวอย่างของผู้ที่มีพฤติกรรมขยันเรียน (Ap)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

3.1 ให้นักเรียนอาสาชกตัวอย่างสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม(Ap)

3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงออกถึงพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ครูกล่าวชมเชยเป็นการเสริมแรง (Ac)

3.3 ให้นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (E,Ap)

3.4 ครูนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้ นิทานอีสป เรื่อง “มดง่ามกับจิ้งจอก”
2. ใบงาน “ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน”
3. อุปกรณ์เคาะจังหวะ

การประเมินผล

ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการร่วมอภิปรายของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม
3. สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกถึงความขยันหมั่นเพียรในการทำกิจกรรมกลุ่ม
4. การตรวจผลงานของนักเรียน

4.3.2 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร (ใช้กับกลุ่มควบคุม) เป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว – สังคม ที่ใช้กันทั่วไปสำหรับวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 10 กิจกรรม

- รูปแบบของกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม 2) สารสำคัญ
- 3) วัตถุประสงค์ 4) ขั้นตอนกิจกรรม (มีขั้นนำสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรมและขั้นสรุปกิจกรรม)
  - 5) สื่อ – เครื่องมือ และ 6) การประเมินผล มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

กิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม	
1. ชื่อกิจกรรม “ไม้บรรทัดแสนกล”	เวลา 60 นาที
<p>2. สาระสำคัญ</p> <p>การใช้ชีวิตในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขนั้น ทุกคนต้องรู้จักหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบ กติกา จารีตประเพณีของสังคมนั้น ๆ อย่างจริงจังและเต็มใจ</p>	
<p>3. วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนบอกความสำคัญของการมีระเบียบวินัยได้ 2. นักเรียนจำแนกผลดี ผลเสีย การมีระเบียบวินัยและไม่มีระเบียบวินัยได้ 3. นักเรียนมีวินัยในตนเอง 	
<p>4. ขั้นตอนกิจกรรม</p> <p>4.1 ขั้นนำสู่กิจกรรม</p> <p>นักเรียนจัดห้องให้โล่งกว้าง แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน ให้แต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึก ครูแจกไม้บรรทัดให้ทุกคน ยกเว้นคนอยู่หัวแถว</p> <p>4.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูออกกติกาการแข่งขันว่า เมื่อได้ยินนกหวีด ให้ทุกคนต่อไม้บรรทัด โดยคนหลังใช้ฝ่ามือขวาแตะไม้บรรทัดต่อกับหลังของคนหน้า จนครบทุกคน แล้วเดินเป็นแถวไปยังเส้นชัย โดยไม่ให้ไม้บรรทัดหล่นกลุ่มใดถึงก่อนถือว่าชนะ หากกลุ่มใดทำไม้บรรทัดหล่นระหว่างทาง ให้กลับไปตั้งต้นที่จุดเริ่มต้น เดินแถวใหม่ 2. ครูให้สัญญาณการแข่งขัน เมื่อทุกกลุ่มถึงเส้นชัยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มบอกความรู้สึกรู้สึกต่อการทำกิจกรรมนี้ <p>3. ครูซักถามนักเรียนเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ตามประเด็นต่อไปนี้</p> <p>ทำไมกลุ่มชนะจึงทำงานสำเร็จ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำไมกลุ่มช้าจึงทำงานไม่สำเร็จ - นักเรียนรู้สึกอย่างไร ขณะที่ต้องเดินไปพร้อมกับต้องประคับประคองไม่ให้ไม้บรรทัดหล่น - นักเรียนคิดว่าสิ่งใดจำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอย่างยิ่ง - ทำไมคนไทยจึงขาดระเบียบวินัย ควรแก้ไขอย่างไร 	

5. สื่อ – เครื่องมือ

1. กระดาษ A 4
2. ดินสอ

6. การประเมินผล

- สังเกตการมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น ร่วมอภิปรายของนักเรียน
- สังเกตจากการถาม – ตอบ ของนักเรียน
- สังเกตการตั้งใจทำงานจากแบบประเมินผลการเรียน

4.4 ลักษณะของเครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร

เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งหมดเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า เครื่องมือมีลักษณะ ส่วนประกอบ และคุณภาพดังต่อไปนี้

4.4.1 ลักษณะของแบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงข้อคำถาม แล้วนำมาใช้จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย ส่วนประกอบย่อยของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร 3 ส่วนประกอบ คือ 1) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ด้านการศึกษา จำนวน 14 ข้อ 2) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว จำนวน 13 ข้อ และ 3) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม จำนวน 13 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราให้ประเมิน 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” การให้คะแนนข้อความที่เป็นด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 6 คะแนน จนถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน ส่วนข้อความที่เป็นด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน จนถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน ช่วงคะแนนของแบบวัดเป็นได้ตั้งแต่ 30 ถึง 180 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากแสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรต่ำ แบบวัดมีค่าระหว่าง คะแนนรายข้อกับ คะแนนทั้งฉบับหรือค่า r อยู่ระหว่าง .15 - .89 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .98 แบบวัดนี้ ในชุดที่ให้นักเรียนตอบเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามสิ่งที่ฉันทำ”

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ”

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ”

คำแนะนำในการตอบ

ขอให้นักเรียนอ่านแต่ละข้อความอย่างตั้งใจ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบน .....

เหนือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงระดับเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ

.....
 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ฉันไม่เข้าเรียนถ้าเป็นวิชาที่ฉันไม่ชอบ

.....
 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

4.4.2 ลักษณะของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน แบบวัดนี้ผู้วิจัย

พัฒนาจากแบบสอบถามของ อารีพรธณ อะทะวงษา (2553) ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงข้อคำถาม แล้วนำมาใช้จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถในการคาดการณ์ไกล จำนวน 5 ข้อ 2) การเล็งเห็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จำนวน 6 ข้อ 3) ความสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จำนวน 4 ข้อ และ 4) ความสามารถปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จำนวน 5 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราให้ประเมิน 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” การให้คะแนนข้อความที่เป็นด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 6 คะแนน จนถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน ส่วนข้อความที่เป็นด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน จนถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน ช่วงคะแนนของแบบวัดเป็นได้ตั้งแต่ 20 ถึง 120 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมมากแสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง ผู้ที่ได้คะแนนรวมน้อยแสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ แบบวัดมีค่าระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งฉบับหรือค่า r

อยู่ระหว่าง .17 - .72 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) เท่ากับ .84 แบบวัดนี้ในชุดที่ให้นักเรียนตอบเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า แบบสอบถาม “สิ่งที่จะเกิดในอนาคต”

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถาม สิ่งที่จะเกิดในอนาคต”

แบบสอบถาม “สิ่งที่จะเกิดในอนาคต”

คำแนะนำในการตอบ

ขอให้นักเรียนอ่านแต่ละข้อความอย่างตั้งใจ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบน .....

เหนือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เพียงระดับเดียว ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

1. ฉันทำงานและการบ้านเสร็จก่อนเวลาที่กำหนดเสมอ

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ฉันเลือกทำสิ่งที่มีประโยชน์ให้คุ้มกับเวลาที่ผ่านไปแต่ละวัน

.....
 จริงที่สุด   จริง   ค่อนข้างจริง   ค่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

4.4.3 ลักษณะของแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำภูมิหลังทางชีวสังคมของนักเรียนเข้ามาศึกษาด้วย จึงสร้างแบบสอบถามขึ้น ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ 1) เพศ แบ่งเป็นเพศชาย และเพศหญิง 2) ผลการเรียนเฉลี่ย แบ่งเป็น 2 ค่า คือ ผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.50 ลงไป (กลุ่มต่ำ) และ 2.50 ขึ้นไป (กลุ่มสูง) และรายได้ของครอบครัว แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท (กลุ่มต่ำ) และตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป (กลุ่มสูง) แบบวัดนี้เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า แบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน”

ตัวอย่างแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม หรือ แบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน”

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน”

คำแนะนำในการตอบ

ให้นักเรียนกรอกข้อความลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ผลการเรียนเฉลี่ยของปีการศึกษา 2552

น้อยกว่า 2.50

2.50 ขึ้นไป

3. รายได้ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวต่อเดือน

น้อยกว่า 10,000

10,000 ขึ้นไป

5. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามลำดับดังนี้

5.1 สอบวัดก่อนการทดลอง ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทำแบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน” และแบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ” ส่วนนักเรียน กลุ่มทดลองให้ทำแบบสอบถาม “สิ่งที่จะเกิดในอนาคต” เพิ่มด้วย

5.2 ดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับกลุ่มทดลอง เป็นเวลา 10 คาบ คาบละ 60 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการโดยใช้กิจกรรมแนะแนวอื่นๆที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร เป็นเวลา 10 คาบ คาบละ 60 นาที โดยจัดกิจกรรมทั้งสองกลุ่มในวันและเวลาเดียวกัน ในห้องที่มีขนาด สภาพแวดล้อม

และบรรยากาศใกล้เคียงกัน และจับสลากผู้ดำเนินกิจกรรมสลับกันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ในปริมาณใกล้เคียงกัน ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 แสดงตารางการทดลอง

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อกิจกรรม กลุ่มทดลอง	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม	ชื่อกิจกรรม กลุ่มควบคุม	ชื่อผู้ดำเนิน กิจกรรม
1	4 กรกฎาคม 2554	“เพื่อนฉัน”	บุษกรณ์	“สำนึกดี มีค่ายิ่ง”	ฝีเสาะ
2	5 กรกฎาคม 2554	“ขยันเรียนได้ดี”	ฝีเสาะ	“ทำอะไรดี”	บุษกรณ์
3	6 กรกฎาคม 2554	“ขยันเรียนทำ... อย่างไร”	บุษกรณ์	“ไม่บรรทัด แสนกล”	ฝีเสาะ
4	7 กรกฎาคม 2554	“มุ่งมั่นขยันเรียน”	ฝีเสาะ	“การเชื่อฟัง และวินัยใน การศึกษา เล่าเรียน”	บุษกรณ์
5	8 กรกฎาคม 2554	“ขยันตั้งแต่เช้า... งานสำเร็จ”	บุษกรณ์	“วินัยดีมีสุข”	ฝีเสาะ
6	11 กรกฎาคม 2554	“ขยันมาก... รายได้มาก”	ฝีเสาะ	“ความสำคัญ ของกิจกรรม ในโรงเรียน”	บุษกรณ์
7	12 กรกฎาคม 2554	“ขยันช่วยกัน... บ้านน่าอยู่”	ฝีเสาะ	“มารยาท ที่ดีงาม”	บุษกรณ์
8	14 กรกฎาคม 2554	“ขยันช่วยกัน โรงเรียนน่าเรียน”	บุษกรณ์	“การแต่งกาย”	ฝีเสาะ
9	18 กรกฎาคม 2554	“ขยันช่วยกัน... ชุมชนน่าอยู่”	ฝีเสาะ	“การสร้าง สัมพันธภาพ อันดี”	บุษกรณ์
10	19 กรกฎาคม 2554	“ขยันเพื่อ ความสำเร็จ”	บุษกรณ์	“จัดของบน โต๊ะ”	ฝีเสาะ

5.3 สอบวัดหลังการทดลอง หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว 1 สัปดาห์ โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทำแบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ” อีกครั้งหนึ่ง

5.4 ตรวจสอบให้คะแนนจากแบบวัด

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1.1 การวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

6.1.2 การวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มขึ้นไป

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพรรณนา ใช้เพื่อการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.2.2 สถิติอ้างอิง ใช้เพื่อการทดสอบตามสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ สถิติการทดสอบค่าที (t – test) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2 และ 3

การวิเคราะห์ทางสถิตินี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป คำนวณโดยคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงทดลอง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัด
สงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลอง
ที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้
กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มี
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมคนต่างกัน และ 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียน
กลุ่มทดลองที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดต่างกัน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบนัยสำคัญทางสถิติจะแสดงด้วยสัญลักษณ์ ดังนี้

* แสดงว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554
ของโรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ลักษณะพื้นฐานที่วิเคราะห์
เพื่อการเข้าใจกลุ่มตัวอย่างเป็นเบื้องต้น คือ ภูมิลำเนาต่างจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่อยู่ในระดับนามบัญญัติ
(nominal) ใช้การคำนวณ ร้อยละ การวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียน 60 คน
ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน ได้จำแนกตามภูมิลำเนาต่างจังหวัดของ
นักเรียน ได้แก่ เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว แสดงด้วยตารางที่ 4.1 - 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามเพศ

เพศ	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ
ชาย	12	40	15	50
หญิง	18	60	15	50

จากตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เป็นเพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน เป็นเพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50

ตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย

ผลการเรียนเฉลี่ย	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 2.50	11	36.7	10	33.3
2.50 ขึ้นไป	19	63.3	20	66.7

จากตารางที่ 4.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ย ซึ่งใช้ผลการเรียนเฉลี่ยของภาคเรียนที่แล้ว กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน มีผลการเรียนเฉลี่ย น้อยกว่า 2.50 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 ผลการเรียนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน มีผลการเรียนเฉลี่ย น้อยกว่า 2.50 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และผลการเรียนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67

ตารางที่ 4.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามรายได้ของครอบครัว

รายได้ ของครอบครัว	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ	จำนวน(30 คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	14	46.7	13	43.3
10,000 บาท ขึ้นไป	16	53.3	17	56.7

จากตารางที่ 4.3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของครอบครัว ซึ่งเป็นรายได้ของสมาชิกทุกคนในครอบครัวต่อเดือน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 10,000 บาท (กลุ่มต่ำ) และกลุ่มที่มีรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป (กลุ่มสูง) โดยกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน มีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 และมีรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 ส่วนกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน มีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 และมีรายได้ของครอบครัวตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลมาจากการทดลอง โดยมีเป้าหมายสำคัญที่จะตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ 3 ข้อ เนื่องจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม (Random Assignment) จึงสามารถเลือกสถิติวิเคราะห์ที่เหมาะสมได้ คือ การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (t – test independent) การเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที่แบบสองกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test dependent) และที่เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไปใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) ผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

การวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมี

พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ” วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกันและไม่เป็นอิสระต่อกัน ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.4 ถึง 4.6

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรก่อนการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ค่าสถิติ		
		$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	30	155.90	7.37	1.95
กลุ่มควบคุม	30	151.17	11.08	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.4 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรก่อนการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ

ผลที่พบกล่าวได้ว่า ก่อนการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง

การทดลอง	จำนวน (คน)	ค่าสถิติ		
		$\bar{X}$	SD	t
ก่อนการทดลอง	30	155.90	7.37	17.72*
หลังการทดลอง	30	188.37	9.56	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.5 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ($\bar{X} = 188.37$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 155.90$)

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ค่าสถิติ		
		$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	30	188.37	9.56	10.39*
กลุ่มควบคุม	30	158.57	12.46	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.6 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับนักเรียนกลุ่มควบคุม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ($\bar{X} = 188.37$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 158.57$)

ผลที่พบกล่าวได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ซึ่งผลเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรจะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรแตกต่างกัน” สมมติฐานข้อนี้คาดว่า การที่นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่างกัน น่าจะได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรแตกต่างกัน วิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) ที่มีการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเป็นตัวแปรอิสระตัวแรก และลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเป็นตัวแปรสมทบ การวิเคราะห์ให้ความสนใจกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรม

แนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเป็นสำคัญ

ตัวแปรอิสระและตัวแปรสมทบมีคะแนนเป็นค่าต่อเนื่อง จึงต้องแปลงตัวแปรเหล่านี้ใหม่ให้เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม (nominal) โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นค่าแบ่ง คือ คะแนนต่ำสุดถึงค่าเฉลี่ย เป็นกลุ่มต่ำ และคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย เป็นกลุ่มสูง ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรตัวแปรนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 165-204 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 188.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.56 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นตัวแบ่ง นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีคะแนนระหว่าง 165-188 จัดเป็นนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรต่ำ มีจำนวน 15 คน และนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีคะแนนระหว่าง 189-204 จัดเป็นนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูง มีจำนวน 15 คน

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน คือ ความสามารถในการคาดการณ์ไกล การเห็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสีย ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตัวแปรนี้มีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 75-99 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 87.50 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.66 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นตัวแบ่ง นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีคะแนนระหว่าง 75-84 จัดเป็นนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ มีจำนวน 10 คน นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีคะแนนระหว่าง 85-99 จัดเป็นนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง มีจำนวน 20 คน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนเมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียน
กลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ขยันหมั่นเพียรกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร(ก)	1	1497.12	1497.12	40.97*	.000
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (ข)	1	131.22	131.22	3.59	.069
(ก) x (ข)	1	1.31	1.31	0.04	.852
ความคลาดเคลื่อน	26	950.12	36.54		
รวม	29	2650.97			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเมื่อพิจารณา
ตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับลักษณะมุ่งอนาคต
และควบคุมตน ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน
แต่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ซึ่งเป็นผลที่เคยพบแล้วในสมมติฐานข้อที่ 1

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่างกัน
ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มี
ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม
ขยันหมั่นเพียรจะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน”

2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียน กลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรกับภูมิหลังทางชีวสังคม

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3
ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้
ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรแตกต่าง

กัน” สมมติฐานข้อนี้คาดหวังว่า การที่นักเรียนที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมบางประการ (เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว) แตกต่างกันจะได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรแตกต่างกัน การวิเคราะห์จะใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ที่มีการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเป็นตัวแปรอิสระตัวแรก และภูมิหลังทางชีวสังคม (เพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว) ครั้งละ ตัวแปรเป็นตัวแปรสมทบ การวิเคราะห์ให้ความสนใจกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับตัวแปรภูมิหลังทางชีวสังคมเป็นสำคัญ

ตัวแปรภูมิหลังทางชีวสังคมที่นำมาเป็นตัวแปรสมทบ ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แก่

- 1) เพศ แบ่งเป็น ชาย กับหญิง
- 2) ผลการเรียนเฉลี่ย แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยน้อยกว่า 2.50 จัดอยู่ในกลุ่มต่ำ และนักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.50 ขึ้นไป จัดอยู่ในกลุ่มสูง
- 3) รายได้ของครอบครัว แบ่งเป็น 2 ค่า คือ นักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวน้อยกว่า 10,000 บาท จัดอยู่ในกลุ่มต่ำ และนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัว ตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป จัดเป็นกลุ่มสูง

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับภูมิหลังทางชีวสังคม เป็นดังตารางที่ 4.8 ถึง 4.10

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับเพศ

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร(ก)	1	1291.29	1291.29	31.37*	.000
เพศ (ข)	1	9.42	9.42	0.23	.636
(ก) x (ข)	1	2.72	2.72	0.07	.799
ความคลาดเคลื่อน	26	1070.25	41.16		
รวม	29	2650.97			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับเพศ ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามเพศ แสดงว่าเพศชาย และเพศหญิงมีพฤติกรรมชื่อขยันหมั่นเพียร ไม่แตกต่างกัน แต่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ซึ่งเป็นผลที่เคยพบแล้วในสมมติฐานข้อที่ 1

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศต่างกัน ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร กับผลการเรียนเฉลี่ย

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร(ก)	1	1425.61	1425.61	34.81*	.000
ผลการเรียนเฉลี่ย (ข)	1	16.63	16.63	0.41	.529
(ก) x (ข)	1	0.02	0.02	0.00	.984
ความคลาดเคลื่อน	26	1064.70	40.95		
รวม	29	2650.97			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ของนักเรียน ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับผลการเรียนเฉลี่ย พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ซึ่งเป็นผลที่เคยพบแล้วในสมมติฐานข้อที่ 1

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่างกันภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียร มีพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าว ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “นักเรียนที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรจะมีพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน”

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรกับรายได้ของครอบครัว

Source of variation	df	SS	MS	F	Sig
การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียร(ก)	1	1443.334	1443.33	35.36*	.000
รายได้ของครอบครัว (ข)	1	1.77	1.77	0.04	.837
(ก) x (ข)	1	17.85	17.85	0.44	.514
ความคลาดเคลื่อน	26	1560.62	60.02		
รวม	29	2650.96			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรของนักเรียน ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรกับกับรายได้ของครอบครัว ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามรายได้ของครอบครัว และพบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียร ซึ่งเป็นผลที่เคยพบแล้วในสมมติฐานข้อที่ 1

ผลที่พบสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียร มีพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “นักเรียนที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรจะมีพฤติกรรมชั้นหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน”

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะชนูปถัมภ์ อำเภोजนะ จังหวัดสงขลา” มีรายละเอียดเกี่ยวกับสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองต่างกัน

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีภูมิหลังทางชีวสังคมต่างกัน

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ

1.2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน

1.2.3 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของโรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 6 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 189 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนจากประชากรข้างต้น จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 2 ห้องเรียน จากนั้นสุ่มนักเรียนแต่ละรายเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม ได้กลุ่มละ 30 คน แล้วสุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการจับสลากให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม

1.3.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ และแบบวัดตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร (ใช้กับกลุ่มทดลอง) จำนวน 10 กิจกรรม

2) กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ (ใช้กับกลุ่มควบคุม) จำนวน 10 กิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัว – สังคมที่ใช้กันโดยทั่วไปกับวัยรุ่นตอนต้น

3) แบบวัดตัวแปร ประกอบด้วยแบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า แบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน” แบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรหรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ” และแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หรือเรียกในอีกชื่อหนึ่งว่า แบบสอบถาม “สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต”

1.3.3 การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบวัดทั้งหมด ซึ่งมี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถาม “ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน” (ลักษณะภูมิหลังทางชีวสังคม) ตอนที่ 2 แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ” (พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร) ส่วนกลุ่มทดลองทำแบบสอบถาม “สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต” (ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน) เพิ่มอีกด้วย

2) ดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรกับกลุ่มทดลองเป็นเวลา 10 คาบ คาบละ 60 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมดำเนินการโดยใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ด้านส่วนตัว – สังคม ที่ไม่ใช่ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเป็นเวลา 10 คาบ คาบละ 60 นาที โดยจัดกิจกรรมทั้งสองกลุ่มในวันและเวลา

เดียวกัน ในห้องที่มีขนาด สภาพแวดล้อม และบรรยากาศใกล้เคียงกัน และจับสลากผู้ดำเนินกิจกรรมสลับกันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในปริมาณใกล้เคียงกัน

3) เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทำแบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ” อีกครั้ง

4) ตรวจสอบให้คะแนนแบบวัด

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

- 1) สถิติพรรณนา ใช้วิเคราะห์ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 2) สถิติอ้างอิง ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ สถิติการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยครั้งที่ 1 สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (2 way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และ 3

1.4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.4.1 นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.2 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

1.4.3 นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานได้ดังนี้

2.1 อภิปรายตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 มีข้อความว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ” จากผลการวิจัยได้พบว่า นักเรียนที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ซึ่งผลเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ผลที่พบนี้อภิปรายได้น่าจะเป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ดำเนินการสร้างอย่างถูกต้อง ตรงตามเป้าหมายเฉพาะที่ต้องการพัฒนา มีการวิเคราะห์ส่วนประกอบย่อยของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรอย่างรอบคอบ และได้สร้างกิจกรรมแนะแนวทั้ง 10 กิจกรรมของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแต่ละส่วนประกอบย่อย โดยคำนึงถึงพัฒนาการของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่นตอนต้น พัฒนาการทางจริยธรรมของวัยรุ่นตอนต้น มีการนำทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขการกระทำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และนำหลักการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างกิจกรรม ทุกกิจกรรมของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จึงถูกสร้างขึ้นโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับกลุ่มอย่างมีชีวิตชีวา มุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง ด้วยการใช้นวัตกรรม/วิธีการที่หลากหลายและจูงใจให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ผลการวิจัยเช่นนี้จึงกล่าวได้ว่า การพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรนั้นสามารถพัฒนาได้ด้วยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตลักษณะและ/หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น การศึกษาของวัชรียา แจ่มใส (2551: 87) เรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น” ที่พบว่านักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่น มีพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่นสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่น สอดคล้องกับ นางสาวศิริลักษณ์ แสนยากุล (2546: 65) ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรม

แนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระแม่มาลีสาธิตประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร” พบว่านักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่ม และยังสอดคล้องกับ นางสาวณิชลักษณ์ สุขสวัสดิ์ (2546: 57) ศึกษาเรื่อง “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากพั่น จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้น

ผลการวิจัยเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาจิตลักษณะและ/หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่แก่นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น โดยการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพซึ่งสร้างขึ้นอย่างถูกต้อง ตรงตามเป้าหมายเฉพาะของสิ่งที่ต้องการพัฒนาตรงตามแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับวัยของผู้รับบริการแล้วนั้นย่อมเป็นเครื่องมือที่ดีมีประโยชน์และใช้ได้ผลดี

2.2 อภิปรายตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 2 มีข้อความว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน” จากผลการวิจัยในส่วนนี้ไม่พบนัยสำคัญของความแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 ผลเช่นนี้แสดงว่า ไม่ว่านักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูงหรือต่ำ เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรต่างได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรนั้นเป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพ สามารถใช้ได้ดีกับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นโดยทั่วไป มิได้จำกัดเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองสูงหรือต่ำ ใดๆอย่างหนึ่งเท่านั้น ฉะนั้นแม้ว่านักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเองต่างกัน จึงไม่ใช่ตัวแปรที่มีผลต่อประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จินตนา บัวเฟียน (2550: 61) เรื่อง “ผลการฝึกเพื่อพัฒนาความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการกระทำของตน ของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว” ที่พบว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคต –

ควบคุมตนเองแตกต่างกัน เมื่อได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการกระทำตน ได้รับประโยชน์จากการฝึกไม่แตกต่างกัน

2.3 อภิปรายตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 มีข้อความว่า “นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร จะมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน” จากผลการวิจัยไม่พบนัยสำคัญของความแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

ผลดังกล่าวไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 แสดงว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัวต่างกัน เมื่อได้ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรนี้ ได้สร้างขึ้นอย่างสอดคล้องกับพัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้นโดยทั่วไป ไม่ได้จำกัดเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ฉะนั้นไม่ว่า นักเรียนวัยรุ่นตอนต้นเพศใด ผลการเรียนเฉลี่ย หรือรายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับใด จึงได้รับประโยชน์จากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินตนา บัวเขียน (2550 : 64) เรื่อง “ผลการฝึกเพื่อพัฒนาความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการกระทำของตน ของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว” ที่พบว่านักเรียนวัยรุ่นที่มีเพศ และผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกัน เมื่อได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการกระทำของตน ได้รับประโยชน์จากการฝึกไม่แตกต่างกัน

สรุปจากการตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ 3 ข้อ ได้พบว่ามีสมมติฐานที่ได้รับการสนับสนุน 1 ข้อ คือ ข้อที่ 1 ส่วนสมมติฐาน ข้อที่ 2 และ 3 ไม่ได้รับการสนับสนุน ขณะที่การวิจัยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ทุกข้อ

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัย มีดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร สามารถนำไปใช้ประโยชน์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ และยังสามารถนำไปใช้กับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นทั่วไป ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.1.2 ผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรไปใช้ ควรศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยของพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียร และได้รับการฝึกหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีดำเนินกิจกรรมให้บรรลุผล สำเร็จ

3.1.3 กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่ม จึงควรมีวิธีการแบ่งกลุ่มที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวากับสมาชิกต่างกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสมาชิกในกลุ่มอย่างทั่วถึง และกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ

3.1.4 ก่อนลงมือทำกิจกรรม ควรมีการตกลงกฎ กติกาในการทำกิจกรรมให้ ชัดเจนเพื่อรักษาเวลาให้เป็นไปตามที่กำหนด

3.1.5 ขณะดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมครู/ผู้ดำเนินกิจกรรมควรเน้นนักเรียนเป็น คนสำคัญในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติและฝึก พฤติกรรมที่ต้องการพัฒนาเป็นหลัก เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

3.1.6 ขึ้นสรุปครู/ผู้ดำเนินกิจกรรมควรกระตุ้น จูงใจให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และควรประเมินผลความคงทนของการเรียนรู้ของ นักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยเชิงเหตุอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมที่ พึงประสงค์ของนักเรียนวัยรุ่นตอนปลาย

3.2.2 ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตลักษณะหรือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่น ๆ สำหรับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น การรักความเป็นไทย การมีจิตสาธารณะ พฤติกรรมการใฝ่เรียนรู้ พฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง และพฤติกรรมความมุ่งมั่นในการทำงาน

3.2.3 ควรศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตลักษณะหรือ พฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่น ๆ สำหรับนักเรียนช่วยวัยอื่น เช่น อายุ 10 – 12 ปี หรือ 16 – 18 ปี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2523) *แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
_____. (2528) *เอกสารเสริมความรู้สำหรับครู กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2543) *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพิ่มเติม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- _____. (2546) *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*
พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ (2551) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด
- กองวิจัยการศึกษา (2542) *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาการศึกษาของเด็กไทย ด้านความซื่อ
และอดทน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ
- กษมา วรวรรณ (2541) *การประกันคุณภาพการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กิริติ บุญเจือ (2542) *จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มต้น พิมพ์ครั้งที่ 8* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- โกศล มีคุณ (2533) *การวัดจริยธรรม ราชบุรี* วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
- _____. (2544) “ขอบข่ายของงานแนะแนวและภารกิจของงานแนะแนว” ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว* หน้าที่ 1 หน้า 1 – 58 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ขนิษฐา เรืองขนาบ (2550) “ผลการฝึกเพื่อพัฒนาการวางแผนเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของนักเรียน
วัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ชัตติยา วรรณสุด (2547) “การสังเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยคุณธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของ
คนไทย: การเชื่อมโยงสู่นโยบาย” ในรายงานการวิจัยคุณธรรมพฤติกรรมความซื่อสัตย์
ของคนไทย สำนักงาน ป.ป.ช. 2546 คณะศึกษาศาสตร์
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2547) *จิตวิทยาและจิตวิทยาพัฒนาการ* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา

- คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530) “กิจกรรมกลุ่มโรงเรียนกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการแนะแนวและจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จิตภา โลหะพงศ์พันธ์ (2551) “ผลการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน
เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของรักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกัน” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จินตนา บัวเฟียน (2550) “ผลการฝึกเพื่อพัฒนาความเชื่อในการควบคุมสาเหตุและผลจากการ
กระทำของตนของนักเรียนวัยรุ่นที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ซัชลิณี จุงพิพัฒน์ (2547) “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วง
ชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) “ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ : การวิจัยและพัฒนาบุคคล” โครงการ
ส่งเสริมเอกสารวิชาการ กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
_____. (2549) “ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะสำหรับคนไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต” ใน
เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยขั้นสูงแบบบูรณาการทางจิตพฤติกรรมศาสตร์
เล่ม 1 บทที่ 1 หน้า 102 – 129 กรุงเทพมหานคร หจก.อรุณการพิมพ์
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินิก (2520) “จริยธรรมของเยาวชนไทย”
รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21 กรุงเทพมหานคร สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ทิสนา แคมมณี (2545) *กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร
นิชนแอตเวอร์ไทซิง กรุ๊ป
- นवलล่อ แสงสุข (2544) *การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คณะศึกษาศาสตร์*
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตังจิตรเจริญกุล (2551) *การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง
คุณธรรมจริยธรรมของคนไทย* กรุงเทพมหานคร ศูนย์คุณธรรม

- นงลักษณ์ วิรัชชัย และคนอื่นๆ (2551) *การสำรวจและสังเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม*
กรุงเทพมหานคร ศูนย์คุณธรรม
- นพมาศ อึ้งพระ (ซีเรเวคิน) (2546) *ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว* พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นันทวัน พนมเขต (2543) “ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- นิชลักษณ์ สุขสวัสดิ์ (2546) “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนรู้เชิง
ประสบการณ์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บัณฑิต เหล่าสุขา (2544) “ปัจจัยทางสถานการณ์และจิตลักษณะกับพฤติกรรมการมีระเบียบวินัย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปรางสุทิพย์ ทรงวุฒิสีล ((2544) *จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปรีชา วิหคโต (2544) “หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์เพื่อการแนะแนว” ใน
ประมวลสารชุดวิชา หลักการและแนวคิดทางการแนะแนว หน่วยที่ 2 หน้า 59 –
112 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ปรียา สุวรรณเวลา (2546) “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการ
ปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะโหนองพิทยา
คม จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545) “กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมวัยรุ่น” ใน *เอกสารการสอน
ชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น* หน่วยที่ 9 พิมพ์ครั้งที่ 8 หน้า 412 – 431 นนทบุรี
- “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบ พ.ศ. 2550 – 2554” สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2549) กรุงเทพมหานคร
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2545) *พจนานุกรม ฉบับประมวลศัพท์* พิมพ์ครั้งที่ 10
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์บริษัท เอส.อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์

พระมหาพิชัย เชนฐรัมย์ (2549) คู่มือพัฒนาความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542” (2542) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116
ตอนที่ 74 ก.

พิชิต พันธุ์พิทยแพทย (2543) คู่มือครู 170 วิธีการสอน : ที่หลากหลาย (อัดสำเนา)

พิภพ วังเงิน (2545) *จริยธรรมวิชาชีพ* กรุงเทพมหานคร บริษัทรวมสาสน์ (1944) จำกัด
ภนิตา ภูโตนน และคนอื่น ๆ (2548) “ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” โครงการวิจัยในชั้นเรียน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มาลี วิทยารมรัตน์ (2540) “ผลของฝึกการมุ่งอนาคตแก่เด็กในสถานสงเคราะห์ชายบ้านบางละมุง
จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มยุรี วิสูตราศัย (2547) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มังกร กุลวานิช (2537) “ปัจจัยด้านชีวิตสังคมต่อคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มันฑาทานต์ เชื้อสะอาด “ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาต่อความขยันหมั่นเพียรของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 “วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

ยุพิน พุ่มหิรัญ (2550) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวต่อการควบคุมตนเองในพฤติกรรมติดเกม
คอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ยุพดี บัดตะลุ (2537) “ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ

- รติดา กุดแถลง (2550) “ศึกษาความสมบูรณ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนองครักษ์ จังหวัดนครนายก” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- รวีวรรณ ชินตระกูล (2539) *หลักการแนะแนว* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง
- รัตนภรณ์ พลชา (2544) “ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมกรรมมีระเบียบวินัยในการเรียนโดยใช้ตัวแบบบุคคลจริงให้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภูกระดึงวิทยา อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ราตรี ประชุมพันธ์ (2551) “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรและทักษะคิดที่ดีต่อการเรียนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองไร่ จังหวัดยโสธร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ราชบัณฑิตยสถาน (2539) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525* พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร สิริวิริยาสาน์
- _____ (2543) *การวัดด้านจิตพิสัย* กรุงเทพมหานคร สิริวิริยาสาน์
- ลักษณะเสด็จ ทองคำ (2546) “จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศิริรัตน์ แสนยากุล (2546) “ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระแม่มาลีสาธิตประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุพัตรา สุภาพ (2541) *สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์
- วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี (2545) “ทฤษฎีการเรียนรู้กับการศึกษา” ใน *เอกสารการสอนวิชาจิตวิทยาพัฒนาการประยุกต์ทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 11 บทที่ 6 หน้า 131 – 147 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะศึกษาศาสตร์

- วิสูตร ชนชัยวัฒน์ และคณะ (2553) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใช้งานสมบูรณ์ 5 ปี*
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สุทรไพศาล
- วัชรียา แจ่มใส (2552) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเคารพนับถือผู้อื่น
ของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศศวรรณ เทศศณีเมือง (2535) “การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการชี้แนะที่มีต่อ
ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมพงษ์ จินดารุ่งเรืองรัตน์ (2546) “ปัจจัยทางจิตวิทยาและปัจจัยทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับ
การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่น” สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2544) “ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ” ใน *เอกสารการสอน
ชุดวิชาพฤติกรรมเด็ก* หน้าที่ 14 หน้า 356 – 381 พิมพ์ครั้งที่ 19 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงราย “สถิติเด็กและเยาวชนกระทำความผิด
ในความดูแลของสถานพินิจฯ จังหวัดเชียงราย มกราคม – ธันวาคม 2550
คืนคืนวันที่ 3 ตุลาคมจาก [http:// www.spchiangrai.com/statistic](http://www.spchiangrai.com/statistic)
- สายพิน ช่างไม้ (2544) “ผลการใช้ชุดแนะแนวและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเผชิญความจริง
ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชาวเขา” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา
- สิริพร ดาวัน (2540) “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) *แผนการศึกษาแห่งชาติ* พิมพ์ครั้งที่ 2
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ผู้รวบรวม (2522) 10 สถานการณ์ที่ต้องเอาใจใส่ : เด็กและ
เยาวชนไทย ปี 51 ข้อมูลโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด
(Child Watch) สถาบันรามจิตติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

- สุนทรียา ยอดไกรศรี (2547) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด อุดรดิตถ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและการประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สุมณฑา สวนผลรัตน์ (2550) “การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3” สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุรชาติ วงศ์อริ (2535) “การสร้างแบบสังเกตคุณธรรม ด้านความขยัน ความมีวินัย และความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุรางค์ โส้วตระกูล (2548) *จิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ครั้งที่ 6 โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หน่วยศึกษานิเทศก์ การสามัญศึกษา (2525) *เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับสมโภชน์* กรุงเทพมหานคร โกสินทร์ 200 ปี กรุงเทพมหานคร กรมการฝึกหัดครู
- อรณีฐา โยชะกา (2551) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อรพิน ชูชม (2532) *องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อังคณา เมตุลา (2546) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อการรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ จังหวัดนครพนม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อัจฉรา สุขารมณ (2532) “องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น” รายงานวิจัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ออนไลน์) สาระสังเขป ค้นคืนวันที่ 10 พฤษภาคม 2554 จาก <http://www.thaiedresearch.org/thaied/index.php>

- อัมพร แสงวิเชียร (2546) “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อพฤติกรรม
 ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุศลบารายณ์บำรุง
 จังหวัดสกลนคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
 การแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อโนมา ชันพันธ์ (2548) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 3 โรงเรียนบุญยอนนท์ จังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศักยภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อุบลรัตน์ เฟื่องสถิต (2549) *จิตวิทยาพัฒนาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 6) กรุงเทพมหานคร
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Bandura , A. (1997). *School Learning Theory*. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice – Hall.
- Kottman , Terry , Ashby , Jeffrey S” and DeGraaf , Danald. (2001). *Adventures in Guidance:How
 to Integrate Fun Into Your Guidance Program*.Alexandria:Library of Congress
 Cataloging Publication. อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545)
 หน่วยที่ 9 “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว” ในประมวลสาระชุดวิชาการ
 พัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว หน้า 11 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ อาจารย์ไพบรียดา สุตระกูล

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

วุฒิการศึกษา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

- หัวหน้าฝ่ายให้คำปรึกษาและส่งเสริมอาชีพมหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- ผู้ดูแลระบบงานให้คำปรึกษาแก่นิสิต
- อาจารย์ประจำสาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- วิทยากรอบรมอาจารย์ใหม่ประจำมหาวิทยาลัย เรื่อง กระบวนการการให้คำปรึกษา
- วิทยากรในการอบรมบุคลิกภาพนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- ผู้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่

2. ชื่อ ผอ.ละออง ขวัญเพชร

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโนนด อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา 90130

วุฒิการศึกษา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

- ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้าน โหนด
- ครูคศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
- ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กดีเด่น
- ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น ด้านระบบช่วยเหลือนักเรียน

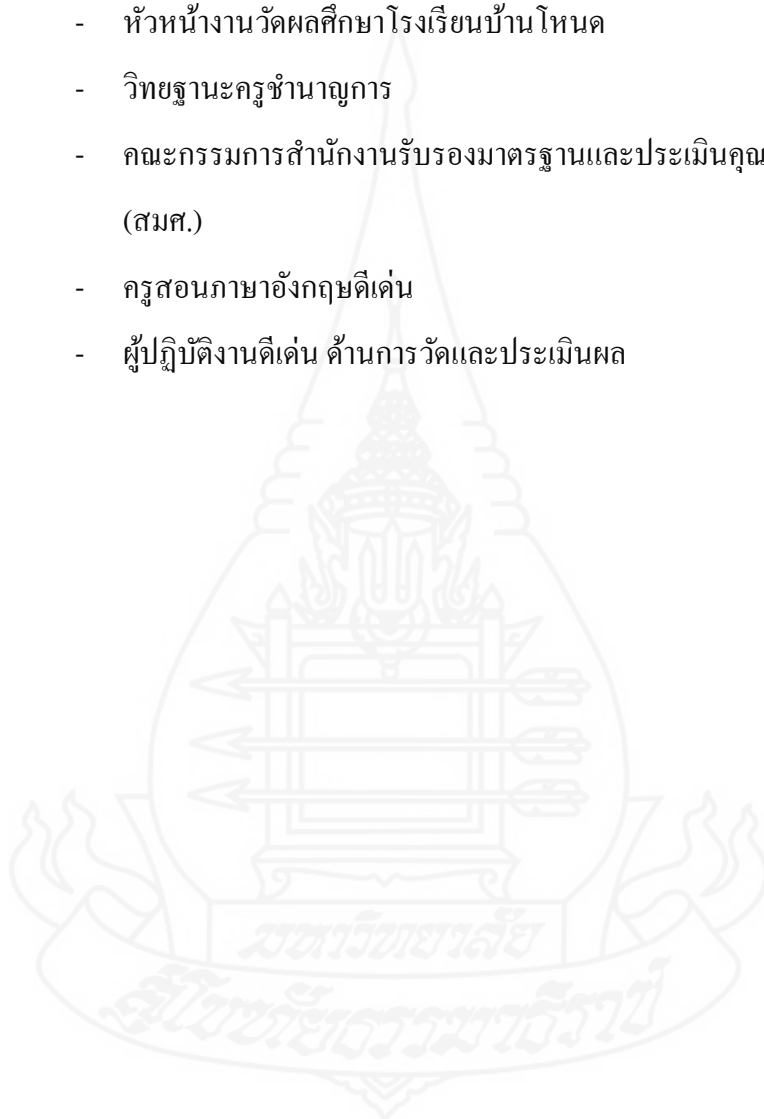
3. ชื่อ คุณครูไสหณะ ตาเฮร์

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโหนด อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา 90130

วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การวัดและประเมินผล

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

- หัวหน้างานวัดผลศึกษาโรงเรียนบ้าน โหนด
- วิทยฐานะครูชำนาญการ
- คณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
- ครูสอนภาษาอังกฤษดีเด่น
- ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น ด้านการวัดและประเมินผล

ที่ ศธ 0522.16/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวโสหนะ ตาสร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวบุษกรณ์ สุวรรณรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
แขนงวิชา การแนะแนว วิชาเอก - สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา ตามโครงการวิทยานิพนธ์
ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้วแต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและ
ให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่นๆ
นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอบุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16/๕๕

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางไปรยดา สุตระ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวบุษกรณั สุวรรณรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
แขนงวิชา การแนะแนว วิชาเอก - สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา ตามโครงการวิทยานิพนธ์
ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้วแต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและ
ให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่นๆ
นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ ๒๕๕4

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวละออง ขวัญเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวบุษกรณ์ สุวรรณรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

แขนงวิชา การแนะแนว วิชาเอก - สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจะนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา ตามโครงการวิทยานิพนธ์
ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้วแต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การแนะแนว ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและ
ให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่นๆ
นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินตานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ”

แบบสอบถาม
“สิ่งที่ฉันทำ”

นางสาวบุษกรณ์ สุวรรณรัตน์
ผู้วิจัย

แขนงวิชาการแนะแนว
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ”

แบบสอบถามนี้ ต้องการทราบการกระทำของนักเรียนที่มีต่อตนเองและหมู่คณะ ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ไม่มีผลเสียด้านนักเรียนแต่อย่างใด แต่จะเกิดผลดีต่อนักเรียนและเพื่อน ๆ โดยทั่วไปด้วย

แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน นักเรียนโปรดตอบให้ครบทุกตอนและทุกข้อ เพราะถ้าขาดข้อใดข้อหนึ่งไป จะทำให้ผลการวิเคราะห์ไม่สมบูรณ์ หากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีทำหรือข้อความใด ๆ ขอให้ครูถามครูก่อนทำ เมื่อเข้าใจแล้วจึงลงมือทำได้

ขอขอบคุณ โรงเรียนและนักเรียนเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

บุษกรณ์ สุวรรณรัตน์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน
(แบบวัดลักษณะทางจิตสังคม)
ตอนที่ 2 แบบสอบถาม จำนวน 40 ข้อ
(แบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร)
2. โปรดอ่านคำชี้แจงแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม
3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริงของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลในทางวิชาการ

แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ”

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ตรงกับความ
ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. ผลการเรียนเฉลี่ยปีการศึกษาที่ผ่านมา

 น้อยกว่า 2.50 2.50 ขึ้นไป

3. รายได้ของครอบครัว/เดือน

 น้อยกว่า 10,000 บาท 10,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบน ..... ที่ตรงกับความเป็นจริง
ของนักเรียนมากที่สุดเพียงระดับเดียว และโปรดทำให้ครบทุกข้อ

ตัวอย่าง

0. ฉันมุ่งมั่นทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาทุกครั้ง

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

1. ฉันตั้งใจเรียนอย่างสม่ำเสมอ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันไม่เข้าเรียนถ้าเป็นวิชาที่ฉันไม่ชอบ

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันฟังครูสอนอย่างตั้งใจ แม่เป็นเนื้อหาที่ยาก
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
4. ฉันไม่เคยทำการบ้านส่งครูได้ทันตามกำหนด
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
5. ฉันเรียนอย่างตั้งใจทุกวิชาที่ครูสอน
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
6. ฉันทบทวนเนื้อหาบทเรียนอย่างต่อเนื่อง
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
7. ฉันอ่านหนังสือเมื่อถึงเวลาสอบเท่านั้น
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
8. ฉันเข้าเรียนไม่ครบทุกวิชาเพราะไม่ได้ทบทวนบทเรียนมาล่วงหน้า
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
9. ฉันตั้งใจทำงานทุกชิ้นที่ครูสั่งให้ดีที่สุด
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
10. ฉันทำงานที่ครูสั่งเสร็จล่าช้ากว่ากำหนดเสมอ
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
11. ฉันเข้าศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดทุกครั้งเมื่อมีเวลาว่าง
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
12. ฉันไม่นำความรู้ที่ได้จากการเรียน ไปใช้ประโยชน์ในการเตรียมตัวศึกษาต่อ
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
13. ฉันไม่เคยทบทวนบทเรียนก่อนนอนทุกวัน
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

14. ฉันไม่เคยเตรียมตัวสอบ เพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญ
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
15. ฉันนอนตื่นสายเสมอ เพราะคูโทรท์สน์ดึก
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
16. ฉันมักหลีกเลี่ยงการช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
17. ฉันตื่นนอนตั้งแต่เช้า เพื่อช่วยทำงานบ้านก่อนไปโรงเรียนเสมอ
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
18. ฉันไม่ค่อยช่วยผู้อื่นทำงานที่บ้านเพราะไม่ยอมเหนื่อย
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
19. ฉันจัดบ้านให้สะอาด เรียบร้อยเสมอ เมื่อมีเวลาว่าง
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
20. ฉันมักหลีกเลี่ยงการเก็บที่นอนของตนอยู่บ่อยๆ
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
21. ฉันใช้สิ่งของเสร็จแล้วไม่ค่อยเก็บคืนเข้าที่
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
22. ฉันทำงานบ้านเสร็จเรียบร้อยทุกครั้งก่อนออกไปเล่น
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
23. ฉันดูแลรักษาความสะอาดของใช้ในบ้านอย่างสม่ำเสมอ
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
24. ฉันทำการบ้านจนเสร็จก่อนเสมอแม้ต้องนอนดึกบ้าง
- .....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

25. ฉันพยายามทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จเรียบร้อยทุกครั้ง
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
26. ฉันดูแลรักษาความสะอาดห้องนอนเสมอ
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
27. ฉันรีบทำงานบ้านทันที เมื่อกลับจากโรงเรียน
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
28. ฉันช่วยเหลืองานของโรงเรียนเสมอ
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
29. ฉันไม่เคยช่วยเหลืองานของโรงเรียน
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
30. ฉันรีบอาสาช่วยงานเมื่อครูต้องการ
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
31. ฉันช่วยดูแลรักษาความสะอาดโรงอาหารของโรงเรียนอยู่บ่อยครั้ง
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
32. ฉันมักก็่เกียจเดินไปทิ้งขยะในภาชนะที่โรงเรียนจัดเตรียมไว้ให้
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
33. ฉันรีบเดินหนีเมื่อรู้ว่าครูจะขอให้ช่วยงานโรงเรียน
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
34. ฉันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนทุกครั้ง ตามที่ได้รับมอบหมาย
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
35. ฉันพยายามช่วยเพื่อนทำงานกลุ่มจนเสร็จก่อนกลับบ้าน
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

36. ฉันทำความสะอาดห้องเรียนเสมอ แม้ไม่ใช่เวรของตนเอง

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

37. ฉันรีบอาสาช่วยเหลืองานของชุมชนอยู่บ่อยครั้ง

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

38. ฉันไม่ค่อยช่วยเหลืองานของชุมชนเพราะต้องออกแรงมาก

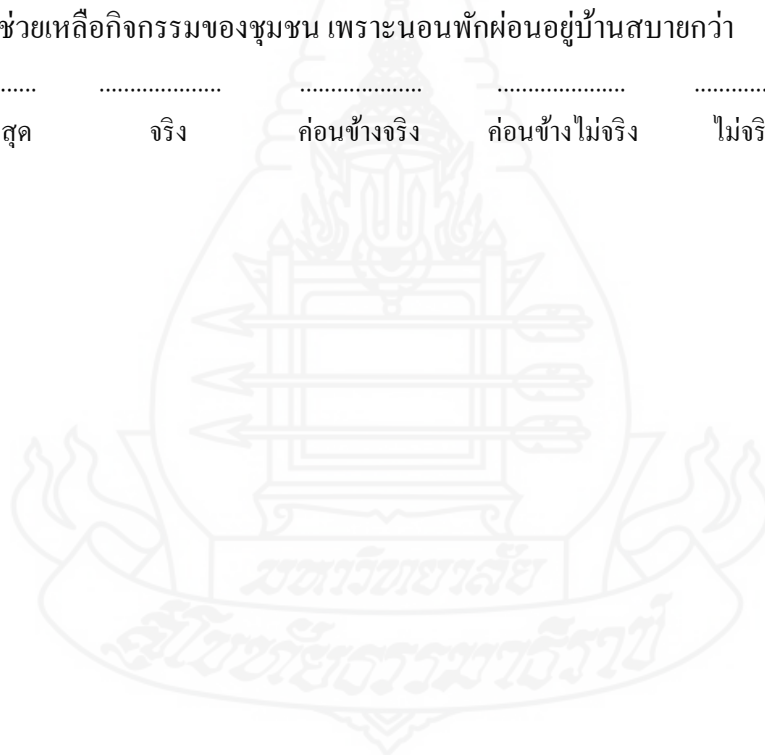
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

39. ฉันไม่ค่อยช่วยเหลืองานบุญงานกุศลในชุมชนแม้มีความสามารถทำได้ก็ตาม

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

40. ฉันไม่ช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน เพราะนอนพักผ่อนอยู่บ้านสบายกว่า

.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบสอบถาม
“สิ่งที่จะเกิดในอนาคต”

นางสาวบุษกรณ์ สุวรรณรัตน์
ผู้วิจัย

แขนงวิชาการแนะแนว
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถาม “สิ่งที่เกิดในอนาคต”

แบบสอบถามนี้ ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำของนักเรียน การตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ไม่มีผลเสียด้านนักเรียนแต่อย่างใด แต่จะเกิดผลดีต่อนักเรียนและเพื่อน ๆ โดยทั่วไปด้วย

นักเรียนโปรดตอบให้ครบทุกตอนและทุกข้อ เพราะถ้าขาดข้อใดข้อหนึ่งไป จะทำให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่สมบูรณ์ หากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีทำหรือข้อความใด ๆ ขอให้ให้นักเรียนถามครูก่อนทำ เมื่อเข้าใจแล้วจึงลงมือทำได้

ขอขอบคุณ โรงเรียนและนักเรียนเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

บุษกรณ์ สุวรรณรัตน์

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถาม “สิ่งที่จะเกิดในอนาคต” จำนวน 20 ข้อ
2. โปรดอ่านคำชี้แจงแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม
3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลในทางวิชาการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม “สิ่งที่จะเกิดในอนาคต”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงบน ..... ที่ตรงกับความเป็นจริง
ของนักเรียนมากที่สุดเพียงระดับเดียว และโปรดทำให้ครบทุกข้อ

ตัวอย่าง

0. ฉันเลือกซื้อของที่ราคาแพงเพราะเชื่อว่าเป็นของที่ใช้งานได้นานาน
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

-
1. ฉันทำการบ้านเสร็จก่อนเวลาที่กำหนดเสมอ
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
2. ฉันเลือกทำสิ่งที่มีประโยชน์ให้คุ้มกับเวลาที่ผ่านไปแต่ละวัน
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
3. ฉันไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือสูง ๆ ถ้าครอบครัวมีฐานะร่ำรวย
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
4. ฉันดำเนินชีวิตไปแต่ละวัน โดยไม่คำนึงถึงอนาคต
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
5. ฉันพยายามทำงานทุกอย่างด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
6. ฉันเตือนตนเองเสมอ ไม่ให้กระทำในสิ่งที่ทำให้คนรอบข้างเดือดร้อน
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
7. ฉันทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อผลตอบแทนที่คุ้มค่าเสมอ
.....	.....	.....	.....	.....	.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันวางแผนล่วงหน้าเสมอในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
9. ฉันไม่เคยวางแผนล่วงหน้าในการทำงาน เพราะสิ่งต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงเสมอ
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
10. ฉันมักทำงานไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนดเสมอ
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
11. ฉันใช้หนังสืออย่างทะนุถนอม เพื่อให้หนังสือมีอายุการใช้งานได้นาน
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
12. ฉันไม่ดูโทรทัศน์ ถ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายยังไม่เสร็จ
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
13. ฉันมักโวยวายทันที เมื่อถูกขัดใจ
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
14. ฉันตัดสินใจซื้อสิ่งของที่ถูกใจทันที แม้จะมีราคาสูงมากก็ตาม
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
15. ฉันระบับความโกรธ เพราะจะทำให้เสียสัมพันธภาพที่ดีต่อกันกับผู้เกี่ยวข้อง
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
16. ฉันมักกระทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม หากอยู่ในสถานที่ที่ไม่มีใครรู้จัก
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
17. ฉันพยายามเก็บออมเงินไว้ เพื่อซื้อสิ่งของเป็นรางวัลให้กับตนเองที่ทำความดีมาตลอด
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย
18. ฉันมักปฏิบัติงานทุกสิ่งทันที โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นในภายหน้า
- .....
- จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

การตรวจให้คะแนน “แบบสอบถามถึงที่ฉันทำ”

1. รายการวัดประกอบด้วยมาตราวัด 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

1.1 ข้อความด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 6 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน

1.2 ข้อความด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน

1) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา

(1) ข้อความด้านบวก จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,3,5,6,7,9,11

(2) ข้อความด้านลบ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,4,8,10,12,13,14

2) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว

(1) ข้อความด้านบวก จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 17,19,22,23,24,25,26

(2) ข้อความด้านลบ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 15,16,18,20,21,27

3) พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม

(1) ข้อความด้านบวก จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 28,30,31,34,35,36,37

(2) ข้อความด้านลบ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 29,32,33,38,39,40

2. รวมคะแนนทั้งหมด 240 คะแนน ถ้านักเรียนได้คะแนนตั้งแต่ 1-120 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรต่ำ ถ้านักเรียนได้คะแนนตั้งแต่ 121-240 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูง

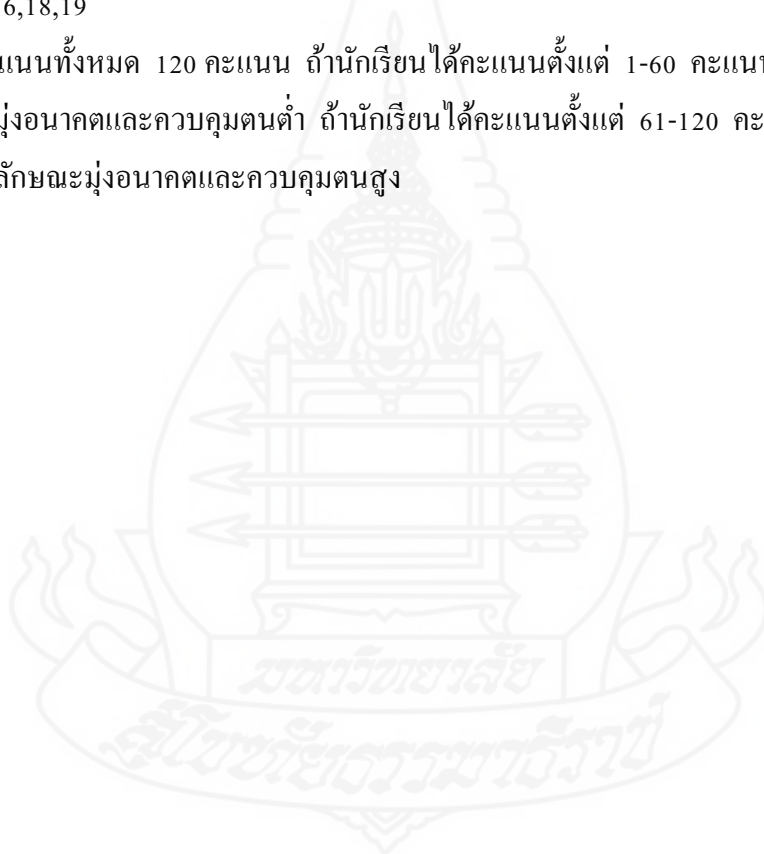
การตรวจให้คะแนน “แบบสอบถามสิ่งที่จะเกิดในอนาคต”

1. รายการวัดประกอบด้วยมาตราวัด 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

1.1 ข้อความด้านบวก ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 6 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 1 คะแนน ในแบบสอบถามนี้มีข้อความที่เป็นด้านบวก จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,2,5,6,8, 11,12,15,17,20

1.2 ข้อความด้านลบ ให้คะแนน “จริงที่สุด” เท่ากับ 1 คะแนน ถึง “ไม่จริงเลย” เท่ากับ 6 คะแนน ในแบบสอบถามนี้มีข้อความที่เป็นด้านลบ จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3,4,7,9, 10,13,14,16,18,19

2. รวมคะแนนทั้งหมด 120 คะแนน ถ้านักเรียนได้คะแนนตั้งแต่ 1-60 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนต่ำ ถ้านักเรียนได้คะแนนตั้งแต่ 61-120 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนสูง

โครงสร้างแบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนและการทำงาน การใช้ความพยายามปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ในด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคม โดยการช่วยเหลืองานบ้าน งานโรงเรียน และงานชุมชน ให้สำเร็จตามเป้าหมายเสมอ โดยพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเน้นการกระทำ ด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และสังคม

การกำหนดคุณลักษณะที่จะพัฒนา

จากนิยามปฏิบัติการของตัวแปร สามารถกำหนดคุณลักษณะที่จะพัฒนาได้ 3 ส่วนประกอบดังนี้

1. พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การเรียนหนังสือด้วยความตั้งใจ การมาเรียนสม่ำเสมอ การส่งงานเสร็จทันตามเวลา การทบทวนบทเรียนบ่อยครั้ง และการหมั่นศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนเสมอ
2. พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การช่วยเหลืองานบ้านก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน การช่วยเหลืองานผู้ปกครองในวันหยุดเสมอ
3. พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียนและชุมชน การทำงานของโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถเสมอ

ผังแบบวัด “สิ่งที่ฉันทำ”

จากนิยามปฏิบัติการของตัวแปร สามารถจำแนกได้ 3 ส่วนประกอบย่อย แต่แต่ละส่วนประกอบย่อยมีแบบวัด จำนวน 14 และ 13 ข้อ รวม 40 ข้อ โดยมีข้อที่เป็นบวกและลบ จำนวนใกล้เคียงกัน

ส่วนประกอบของนิยามปฏิบัติการ	ข้อความ		รวม
	ทางบวก	ทางลบ	
1.พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้าน การศึกษา	ข้อ 1,3,5,6,7, 9 และ 11	ข้อ 2,4,8,10,12, 13 และ 14	14
2.พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว	ข้อ 17,19,22,23, 24,25 และ 26	ข้อ 15,16,18, 20,21และ27	13
3.พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม	ข้อ 28,30,31,34, 35,36และ37	ข้อ 29,32,33, 38,39และ40	13
รวม	22	18	40

โครงสร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล เห็นผลดี และผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความสามารถที่จะรอผลที่ยังไม่เกิดขึ้น ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากผู้อื่น

ส่วนประกอบของลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

จากนิยามปฏิบัติการของตัวแปร สามารถกำหนดคุณลักษณะสำหรับวัดลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตนได้ 4 ส่วนประกอบ ดังนี้

- 1) ความสามารถในการคาดการณ์ไกล
- 2) การเห็นเป็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- 3) ความสามารถในการวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้น

ในอนาคต

- 4) ความสามารถในการปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ผังแบบวัด

จากนิยามปฏิบัติการของตัวแปร มีแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน 20 ข้อ โดยมีข้อบวก และลบจำนวนใกล้เคียงกัน

ผังแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง

ส่วนประกอบของนิยามปฏิบัติการ	ข้อความ		รวม
	ทางบวก	ทางลบ	
1.ความสามารถในการคาดการณ์ไกล	ข้อ 1,2 และ 5	ข้อ 3 และ 4	5
2.การเห็นเป็นผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	ข้อ 6 และ 8	ข้อ 7,9 และ 10	5
3.ความสามารถในการวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	ข้อ 11,12 และ 15	ข้อ 13 และ 14	5
4.ความสามารถในการปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	ข้อ 17 และ 20	ข้อ 16,18 และ 19	5
รวม	10	10	20

รายงานคุณภาพของแบบวัดที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 คุณภาพรายข้อและรวมทั้งฉบับ ของแบบวัดพฤติกรรมขั้นหมั่นเพียร หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ”

ชื่อแบบวัด	จำนวนที่ใช้	ค่า r	ค่า α
1.แบบสอบถาม “สิ่งที่ฉันทำ”	40 ข้อ	.15 - .89	.98

ตารางที่ 1 คุณภาพรายข้อและรวมทั้งฉบับ ของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและความมุ่งมั่น หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามสิ่งที่จะเกิดในอนาคต”

ชื่อแบบวัด	จำนวนที่ใช้	ค่า r	ค่า α
1.แบบสอบถาม “สิ่งที่จะเกิด ในอนาคต”	20 ข้อ	.17 - .72	.84

ภาคผนวก ค

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

คู่มือชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนจະนะชนูปถัมภ์ จังหวัดสงขลา

นางสาวบุษกรณ์ สุวรรณรัตน์

ผู้วิจัย

แขนงวิชาการแนะแนว

สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คู่มือชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

1. คำชี้แจง

1.1 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเป็นพฤติกรรมที่ครอบคลุม 3 ส่วนประกอบ คือ พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว และพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม

1.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร เป็นกิจกรรมแนะแนวที่ใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรของนักเรียนวันรุ่นตอนต้นชาย – หญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เวลาทำกิจกรรม 10 วัน วันละ 60 นาที ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนว จำนวน 10 กิจกรรม

1.) “เพื่อนฉัน”	2.) “ขยันเรียนได้ดี”
3.) “ขยันเรียน...ทำอย่างไร	4.) “มุ่งมั่น...ขยันเรียน”
5.) “ขยันตั้งแต่เช้า...งานสำเร็จ”	6.) “ขยันมาก...รายได้มาก”
7.) “ขยันช่วยกัน...บ้านน่าอยู่”	8.) “ขยันช่วยกัน...โรงเรียนน่าเรียน”
9.) “ขยันช่วยกัน...ชุมชนน่าอยู่”	10.) “ขยันเพื่อความสำเร็จ”

1.3 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวแต่ละกิจกรรมของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ประกอบด้วย หัวข้อย่อยดังนี้ 1.) ชื่อกิจกรรม 2.) เวลา 3.) ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4.) ขนาดของกลุ่ม 5.) แนวคิด 6.) วัตถุประสงค์ 7.) ขั้นตอนกิจกรรม (ประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นกิจกรรมหลัก และขั้นสรุป) 8.) สื่อ/อุปกรณ์ และ 9.) การประเมินผล

1.4 กิจกรรมใช้เทคนิค/วิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การศึกษากรณีตัวอย่างและการฝึกพฤติกรรมและมีสื่อ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม เช่น แผนภูมิเพลง ใบความรู้ รูปภาพ วิดีทัศน์ เครื่องเล่นซีดี คอมพิวเตอร์ แผ่นซีดี และวัสดุอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดกิจกรรม

1.5 ผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจ รวมทั้งฝึกซ้อมการจัดกิจกรรมตาม

รายละเอียดที่เขียนไว้ในแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวแต่ละกิจกรรม จนสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างราบรื่น และประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

โครงสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงความตั้งใจเอาใจใส่ต่อการเรียนและการทำงาน การใช้ความพยายามปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ในด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคม โดยการช่วยเหลืองานบ้าน งานโรงเรียน และงานชุมชน ให้สำเร็จตามเป้าหมายเสมอ

การกำหนดคุณลักษณะที่จะพัฒนา

จากนิยามปฏิบัติการของตัวแปร สามารถกำหนดคุณลักษณะที่จะพัฒนาได้

3 ส่วนประกอบย่อย ดังนี้

1. **พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา** หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการเรียนหนังสือด้วยความตั้งใจ การมาเรียนสม่ำเสมอ การส่งงานเสร็จทันตามเวลา การทบทวนบทเรียนบ่อยครั้ง และการหมั่นศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนเสมอ

2. **พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว** หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการช่วยเหลืองานบ้านก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน การช่วยเหลืองานผู้ปกครองในวันหยุดเสมอ

3. **พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม** หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียนและชุมชน การทำงานของโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถเสมอ

โครงสร้างของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค /วิธีการ
ของกิจกรรม			
ปฐมนิเทศ			
1	“เพื่อนฉัน”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียนสามารถ : 1.สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันได้ 2.สรุปความหมายและประโยชน์ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้ 3.แสดงออกถึงความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไปจนครบทุกกิจกรรมได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม
ส่วนประกอบที่ 1 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา			
2	“ขยันเรียนได้ดี”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียนสามารถ : 1.อธิบายและยกตัวอย่าง พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้ 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดง บทบาทสมมติ - การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

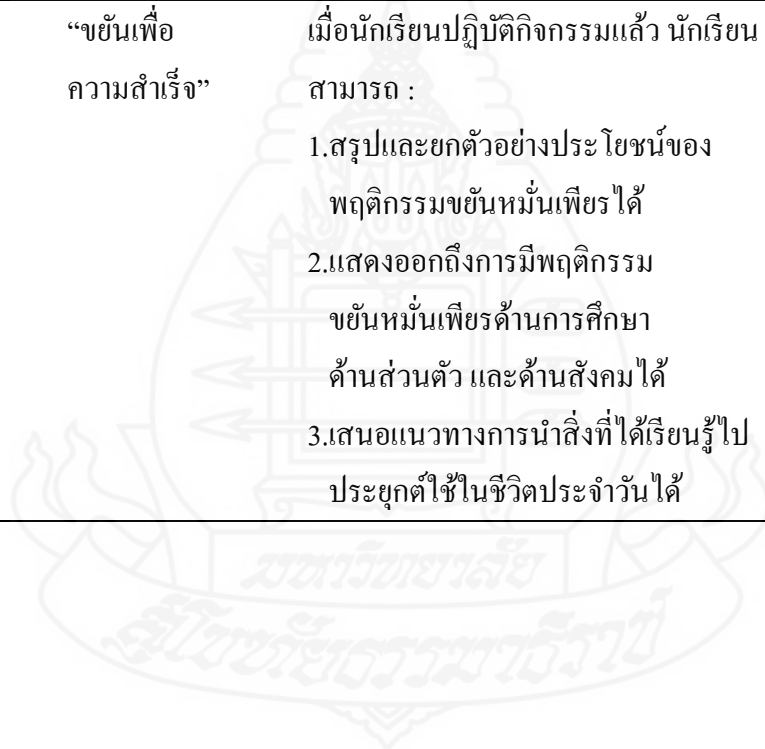
ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค /วิธีการ
3	“ขยันเรียน... ทำอย่างไร”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.สรุปความหมาย และความสำคัญของ ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา เล่าเรียนได้ 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมขยันเรียนได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม
4	“มุ่งมั่น... ขยันเรียน”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างความสำคัญของ การเรียนได้ 2.แสดงออกถึงการมีพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรมากขึ้นได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดง บทบาทสมมติ - การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

ลำดับที่ ของกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค/วิธีการ
ส่วนประกอบที่ 2 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว			
5	“ขยันตั้งแต่เช้า ...งานสำเร็จ”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของการมี พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ และ/ หรือความรับผิดชอบของตนได้ 2.แสดงออกถึงการมีพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ และ/หรือความ รับผิดชอบของตนได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การแสดง บทบาทสมมติ - การศึกษากรณี ตัวอย่าง - การฝึก พฤติกรรม
6	“ขยันมาก... รายได้มาก”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของการมี พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการใช้เวลา ว่างให้เกิดประโยชน์ได้ 2.แสดงออกถึงการใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์ได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค / วิธีการ
ของกิจกรรม			
7	“ขยันช่วยกัน... บ้านน่าอยู่”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างถึงหน้าที่ในบ้านที่ตนได้รับ มอบหมายได้ 2.แสดงถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ใน การทำงานบ้านได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การศึกษากรณี ตัวอย่าง - การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม
ส่วนประกอบที่ 3 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม			
8	“ขยันช่วยกัน... โรงเรียนน่าเรียน”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรที่มีต่อโรงเรียนได้ 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ช่วยเหลืองานของโรงเรียนด้วยความ พยายามอย่างเต็มความสามารถได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การศึกษากรณี ตัวอย่าง - การแสดง บทบาทสมมติ - การฝึก พฤติกรรม

ลำดับที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	เทคนิค / วิธีการ
9	“ขยันช่วยกัน... ชุมชนน่าอยู่”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรที่มีต่อชุมชนได้ 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ช่วยเหลืองานของชุมชนด้วยความ พยายามอย่างเต็มความสามารถได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การศึกษา กรณีตัวอย่าง - การฝึก พฤติกรรม
10	“ขยันเพื่อ ความสำเร็จ”	เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียน สามารถ : 1.สรุปและยกตัวอย่างประโยชน์ของ พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้ 2.แสดงออกถึงการมีพฤติกรรม ขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคมได้ 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	- การอภิปราย - การฝึก พฤติกรรม

คำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

การนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรไปใช้ ควรปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

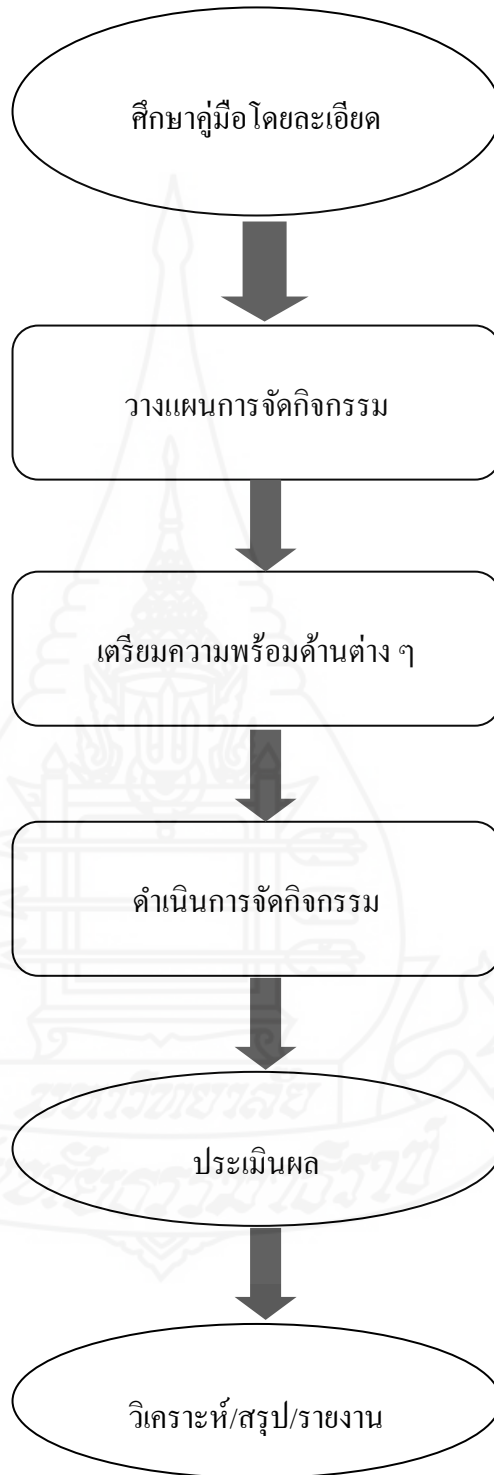
ขั้นเตรียมการ

1. ศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรอย่างละเอียดจนเข้าใจ สามารถนำไปใช้ได้อย่างมั่นใจ ส่วนใดที่ไม่เข้าใจให้อ่านซ้ำ หากยังไม่เข้าใจควรติดต่อสอบถามผู้จัดทำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
2. เมื่อเข้าใจแล้วควรฝึกซ้อมดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่างประมาณ 30 คน เพื่อสำรวจเชิงประเมินความเป็นไปได้ในการดำเนินการ
3. เตรียมสถานที่ใช้จัดกิจกรรมควรเป็นสถานที่สะอาด สบาย มีความเป็นส่วนตัว กว้างขวางพอที่จะดำเนินกิจกรรมได้โดยสะดวก
4. จัดเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการดำเนินกิจกรรมให้พร้อม

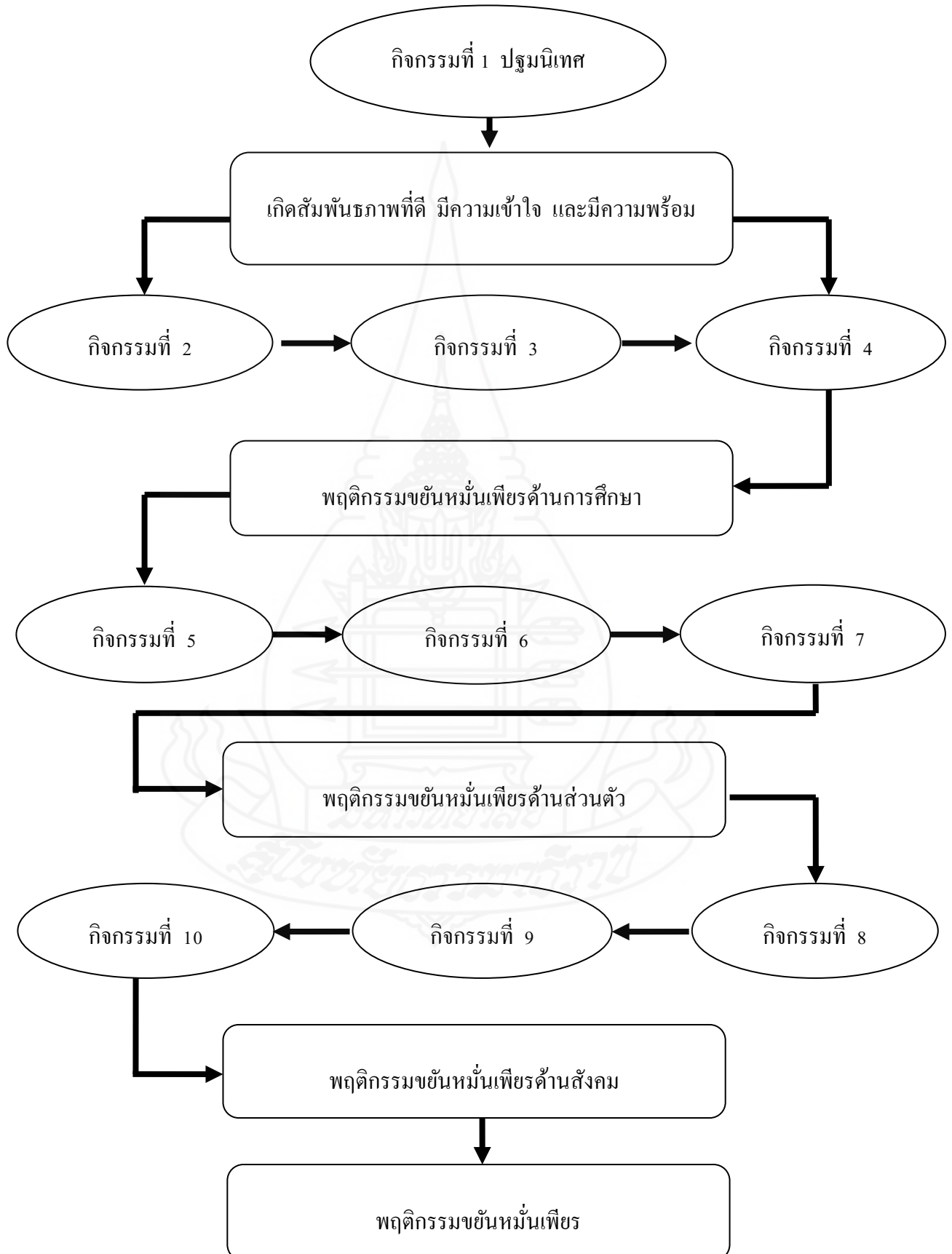
ขั้นดำเนินการ

1. รับสมัครนักเรียน (ประมาณ 30 – 40 คนในแต่ละรุ่น) ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมควรเป็นนักเรียนที่มีลักษณะดังนี้
    - 1.1 นักเรียนวัยรุ่นตอนต้น ชาย – หญิงที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
    - 1.2 นักเรียนที่มีความพร้อมและเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดครบทุกกิจกรรม
  2. ประเมินก่อนเริ่มกิจกรรมโดยให้นักเรียนทำแบบสอบถาม ซึ่งมี 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน (แบบสอบถามภูมิหลังทางชีวสังคม) และตอนที่ 2 แบบวัดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร หรือในอีกชื่อหนึ่งว่า “แบบสอบถามสิ่งที่ฉันทำ”
  3. ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรตามแผนการจัดกิจกรรม
- ขั้นการประเมินผลหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร**
1. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรหลังร่วมกิจกรรมครบทั้งหมด
  2. นำข้อมูลไปวิเคราะห์หากพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรสูงขึ้น แสดงว่าการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้ผล หากเป็นไปในทางตรงกันข้ามให้ประเมินตนเองแล้วแก้ไขปรับปรุงปัญหา อุปสรรคที่พบให้หมดไป

สรุปขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

แผนภูมิชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

กิจกรรมที่ 1 ปฐมนิเทศ

ชื่อกิจกรรม “เพื่อนฉัน”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การปฐมนิเทศเป็นการทำความเข้าใจและสร้างข้อตกลงระหว่างครูและนักเรียน เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรม เตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และทำให้นักเรียนได้เข้าใจ ความหมาย ความสำคัญ ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร เพื่อให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปด้วยดีและบรรลุตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ หลังจากนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

- 1.สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันได้
- 2.สรุปความหมาย ประโยชน์ และลักษณะของผู้มีความขยันหมั่นเพียรได้
- 3 แสดงออกถึงความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไปจนครบทุกกิจกรรม

ได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5-10 นาที)

1.1 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการทำกิจกรรมกลุ่ม สร้างสัมพันธภาพและแนวทาง การปฏิบัติตนในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับสมาชิกคนอื่น โดยให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำตัว เช่น ชื่อเล่น และความถนัด ครูชมเชยนักเรียนที่กล้าแสดงออก

1.2 ครูสร้างข้อตกลงเบื้องต้นในการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยแจ้งให้นักเรียนเข้าใจ เห็นความสำคัญ และเข้าร่วมกิจกรรมครบทั้ง 10 กิจกรรม และปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำ

1.3 ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร(G)

1.4 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงความขยันหมั่นเพียรร่วมกันพร้อม

ครูเชื่อมเข้าสู่กิจกรรมหลัก (G,E)

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

2.1 นักเรียนแต่ละคนจับสลากอักษรภาษาอังกฤษคำว่า “C”, “H”, “A”, “M” และ “P” คนละ 1 ตัวอักษร (Ac)

2.2 ให้นักเรียนตามหาเพื่อนที่มีตัวอักษรเหมือนกันให้รวมกลุ่มเดียวกัน
ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำตัวอักษรมาต่อเรียงกันเป็นคำว่า “C”, “H”, “A”, “M” และ “P” ให้นักเรียนอาสาอ่านและบอกความหมายของคำ เพื่อนๆและครูปรบมือให้กำลังใจ (G,E)

2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันปฏิบัติงานกิจกรรมที่ 1 เรื่อง
“ความขยันหมั่นเพียร” ที่มอบให้ ภายในเวลา 10 นาที (E,P)

2.4 นักเรียนตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานเกี่ยวกับ ความหมาย ประโยชน์ และ
ลักษณะของผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร ครูและเพื่อนปรบมือแสดงการยอมรับ (G,Ap)

3. ชั้นสรุป (10 นาที)

3.1 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปประโยชน์ของความขยันหมั่นเพียร ข้อตกลง
และวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป (Ac ,Ap)

3.2 ครู นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. สลากตัวอักษร “C”, “H”, “A”, “M” และ “P”
2. ใบงาน “ความขยันหมั่นเพียร ”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

กิจกรรมที่ 1

ใบงาน เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร

- คำชี้แจง** 1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย และหามติ/ข้อสรุปร่วมกัน เกี่ยวกับความหมาย ประโยชน์ และลักษณะของผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร ให้เสร็จภายในเวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ภายในเวลา 3 นาที

1. ความหมายของ ความขยันหมั่นเพียร

1.1.....

1.2.....

1.3.....

2. ประโยชน์ของความขยันหมั่นเพียร

2.1.....

2.2.....

2.3.....

3. ลักษณะของผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร

3.1.....

3.2.....

3.3.....

กิจกรรมที่ 1 สำหรับครูผู้จัดกิจกรรม

ความหมาย ประโยชน์ และลักษณะของผู้มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

1. ความหมายของความขยันหมั่นเพียร

หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียน และการทำงาน การใช้ความพยายามปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถในด้านการศึกษาด้านส่วนตัว และด้านสังคม โดยการช่วยเหลืองานบ้าน งานโรงเรียน และงานชุมชน ให้สำเร็จตามเป้าหมายเสมอ โดยพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรครอบคลุม 3 ส่วนประกอบย่อย ดังนี้

1.1 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึง การเรียนหนังสือด้วยความตั้งใจ การมาเรียนสม่ำเสมอ การส่งงานเสร็จทันตามเวลา การทบทวนบทเรียนบ่อยครั้ง และการหมั่นศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนเสมอ

1.2 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านส่วนตัว หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการช่วยเหลืองานบ้านก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน การช่วยเหลืองานผู้ปกครองในวันหยุดเสมอ

1.3 พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านสังคม หมายถึง การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงการเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียนและชุมชน การทำงานของโรงเรียนและชุมชนอย่างเต็มความสามารถเสมอ

2. ประโยชน์ของความขยันหมั่นเพียร

ช่วยให้เป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นที่ยอมรับนับถือ มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

3. คุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร

ลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเป็นการพึงปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การประพฤติตนทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรให้ครอบคลุมทั้ง 3 ส่วนประกอบ ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคม ต้องมีความอดทนไม่ย่อท้อในอุปสรรคต่างๆ

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม “ขยันเรียน...ได้ดี”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และมีพฤติกรรมขยันเรียนย่อมส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพในอนาคตอีกด้วย

วัตถุประสงค์ หลังจากนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

- 1.อธิบายและยกตัวอย่าง พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้
- 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้
- 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5-10 นาที)

- 1.1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยเพลง “หนูอยากเป็นอะไร”
- 1.2 ครูตั้งคำถามว่า ถ้านักเรียนอยากทำอาชีพตามความคาดหวัง นักเรียนจะต้องทำอย่างไรบ้างนับตั้งแต่บัดนี้

- 1.3 ครูชมเชยนักเรียนที่กล้าแสดงความคิดเห็น (G,E)

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

- 2.1 ครูให้นักเรียนหยิบสลากจัดกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้อ่านนิทานอีสป เรื่อง “มดง่ามกับจิ้งจอก” จากใบความรู้ แล้วช่วยกันกำหนดตัวละคร เพื่อแสดงบทบาทสมมติ ตามบทบาทในนิทาน เรื่อง “มดง่ามกับจิ้งจอก” ส่วนกลุ่มที่ 2 ให้เป็นผู้สังเกตการณ์แสดงบทบาทสมมติ โดยบันทึกการทำกิจกรรม

- 2.2 ครูแจกใบความรู้ เรื่องนิทานอีสปเรื่อง “มดง่ามกับจิ้งจอก”

- 2.3 ให้นักเรียน เลือกหัวหน้ากลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม เพื่อ ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และทำการบันทึกการทำกิจกรรม (Ac)

- 2.4 นักเรียนกลุ่มที่ 1 แสดงบทบาทสมมติ เมื่อการแสดงสิ้นสุดลง นักเรียนกลุ่มที่ 2 ช่วยกันวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของตัวละคร ที่มีพฤติกรรมแสดงถึงลักษณะของผู้มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน (G,E)

- 2.5 นักเรียนกลุ่มที่ทำกรบันทึกช่วยกันสรุปพฤติกรรมของผู้ที่ขยันเรียนว่ามี

ลักษณะอย่างไร และแนวทางในการพัฒนาตนเอง (G,E,P)

2.6 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน และแสดงตัวอย่างของผู้ที่มีพฤติกรรมขยันเรียน

(E)

3. ชั้นสรุป (10 นาที)

3.1 นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม (Ap)

3.2 นักเรียนอาสาสมัครแสดงออกถึงพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
ครูกล่าวชมเชยเป็นการเสริมแรง (E)

3.3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ใน
ชีวิตประจำวัน (E,Ap)

3.4 ครูนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้ นิทานอีสป เรื่อง “มดง่ามกับจ๊กจั่น”
2. ใบงาน “ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน”
3. อุปกรณ์เคาะจังหวะเสียงเพลง

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

เพลง “หนูอยากเป็นอะไร”

ศิลปิน   เบิร์ด ชงไชย แมคอินไตย์
ทำนอง   เรวัต พุทธินันทน์
คำร้อง   ชนะ เสวีกุล และนิติพงษ์ ห่อนาค

ไกลสุดไกล สุดปลายรุ้ง ดวงตาน้อยน้อยมุ่งมองไปแสนไกล เด็กน้อยเอ๋ย เจ้าฝันเจ้าใฝ่
ฝันถึงสิ่งใด บ้างหนา หนูหนูเอ๋ย หนูน้อย
...ขอถามหนูหน่อย ได้ไหม ...หนูใฝ่หนูฝัน อยากเป็นอะไร เมื่อหนูโตใหญ่ สิ่งไหน ที่อยาก เป็น
ค.ข1)หนูอยากจะเป็นหมอ รักษาคุณพ่อตอนไม่สบาย ขอให้หนูได้เป็นหมอ ขอให้สมดังใจ
(ค.ญ1)หนูจะเป็นคุณครูสมที่หนูตั้งใจ ขอให้เป็นผู้คุณครูสมที่หนูตั้งใจ
ค.ข2)หนูอยากเป็นทหารนั่งบนรถถัง ที่คันใหญ่ใหญ่ ขอให้ได้เป็นทหารที่กล้าหาญชาญชัย
(ค.ญ2)หนูจะเป็นพยาบาลคอยดูแลคนไข้ ขอให้เป็นผู้พยาบาล พุคหวานจับใจ
(ค.ข3)หนูจะเป็นตำรวจเป็นผู้หมวดจับผู้ร้าย ขอให้ได้เป็นตำรวจ เป็นผู้หมวดปืนไว
ไม่ว่าใครจะเป็นอะไร อยากเป็นสิ่งใด ขอให้สมดังใจได้เป็นอย่างดี แต่มีอีกอย่างที่สำคัญเหนือสิ่ง
ใด นั่น คือเป็น คนดี ถ้าโตขึ้นไปหนูเป็นคนดี หนูจะมีแต่คนรักใคร่ ทำสิ่งใด จะคิดอะไร หนูจะได้
ดังใจ เสมอ ดวงดาวสายรุ้งจะเป็นเพื่อนเราความหอยเหงา ก็ไม่เจอะเจอ เป็นคนดี กันดี ไหมเออ
ทำดีเสมอ ไม่ว่าหนูจะเป็นอะไร
(เด็กห่ม) หนูโตขึ้นไปหนูเป็นคนดี หนูอยากมีแต่คนรักใคร่
จะทำสิ่งใด จะคิดอะไร หนูคงได้ดังใจ เสมอ ดวงดาวสายรุ้งจะเป็นเพื่อนเรา
ความหอยเหงาก็ไม่เจอะเจอ เป็นคนดี คงดีนะเออ ทำดีเสมอ ตลอดไป
ถ้าโตขึ้นไปหนูเป็นคนดี หนูจะมีแต่คนรักใคร่ จะทำสิ่งใด จะคิดอะไร หนูจะได้ดังใจ เสมอ
ดวงดาวสายรุ้ง จะเป็นเพื่อนเรา ความหอยเหงาก็ไม่เจอะเจอ เป็นคนดี กันดี ไหมเออ ทำดีเสมอ
ไม่ว่าหนูจะเป็นอะไร
(เด็กห่ม)หนูโตขึ้นไปหนูได้เป็นคนดี หนูจะมีแต่คนรักใคร่จะทำสิ่งใด จะคิดอะไร หนูก็ได้ดังใจ
เสมอ
ดวงดาวสายรุ้ง จะเป็นเพื่อนเรา ความหอยเหงาก็ไม่เจอะเจอ เป็นคนดีคงดีนะเออ ทำดีเสมอ
ตลอดไป

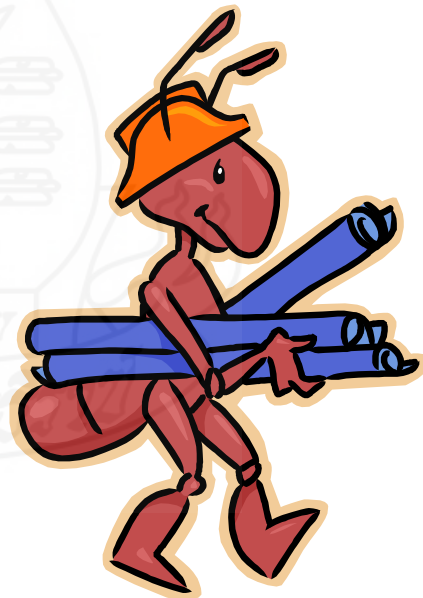
กิจกรรมที่ 2

ใบความรู้นิทานอีสป เรื่อง “มดง่ามกับจ๊กจั่น”

ในฤดูหนาววันหนึ่ง พวกมดง่ามช่วยกันขนข้าวที่เปียกชื้นออกมาผึ่งแดด จ๊กจั่นหิวโซตัวหนึ่งผ่านมาเห็นเข้าก็ออกปากร้องขอข้าวจากพวกมดง่ามเป็นอาหาร มดง่ามตัวหนึ่งจึงว่า " ทำไมเจ้าจึงไม่สะสมอาหารไว้ในฤดูร้อนเหมือนอย่างพวกเราเล่า " จ๊กจั่นตอบอย่างหน้าด้านๆว่า " ข้าไม่มีเวลาเพราะข้ามัวแต่ฝึกร้องเพลงอยู่นะซี" มดง่ามทั้งหลายก็พากันหัวเราะด้วยความขบขัน แล้วมดง่ามตัวหนึ่ง ก็พูดว่า " ดีแล้ว ! เมื่อเจ้ามัวฝึกร้องเพลงในฤดูร้อน ฤดูหนาวนี้เจ้าก็เชิญฝึกเดินระบำไปก่อนนะ อย่าได้มาเอ่ยปากขอข้าวจากพวกเราเลย "

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า: คนเกียจคร้านไม่คิดขวนขวายหรือสะสมไว้แต่เมื่อแรก
ย่อมถึงคราวขัดสนได้

ที่มา : นิทานอีสป เล่ม 1 พ.ศ. 2550

กิจกรรมที่ 2

ใบงาน “ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและหาข้อสรุปต่อไปนี้

1. ผลดีของความขยันหมั่นเพียรที่มีต่อนักเรียน

- 1.1.....
- 1.2.....
- 1.3.....

2. ผลเสียของความเกียจคร้านในการเรียนที่มีต่อนักเรียน

- 2.1.....
- 2.2.....
- 2.3.....

3. พฤติกรรมของผู้มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

- 3.1.....
- 3.2.....
- 3.3.....

4. แนวทางการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียน

- 4.1.....
- 4.2.....
- 4.3.....

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม “ขยันเรียน...ทำอะไร”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน คือ การที่นักเรียน เรียนด้วยความตั้งใจ และ มุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียนโดยไม่ย่อท้อ แม้มีอุปสรรคบ้าง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อการ เรียนของตน

วัตถุประสงค์ หลังจากนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

- 1.สรุปความหมาย และความสำคัญของ ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา เล่าเรียนได้
- 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมขยันเรียนได้
- 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชี้นำ (5-10 นาที)

1.1 ครูให้นักเรียนดูภาพ นักเรียนที่ได้รับเกียรติบัตร เพราะมีพฤติกรรมขยัน เรียนจนพบความสำเร็จในการเรียน และ เปรียบเทียบกับนักเรียนวัยรุ่นตอนต้นที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน

1.2 ให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับ ประโยชน์ของความสำเร็จในการเรียน แล้วเชื่อมโยงไปสู่กิจกรรมหลัก เรื่อง “ขยันเรียน...ทำอะไร”

2. ชี้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

2.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม โดยใช้วิธีการนับเลข 1-5 แล้วจัด กลุ่ม

2.2 นักเรียนที่นับเลขเดียวกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน และตั้งชื่อกลุ่ม พร้อมทั้ง ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอชื่อหัวหน้ากลุ่มเพื่อกำหนดกิจกรรมกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม เพื่อบันทึกสรุปการทำกิจกรรม (Ac)

2.3 ครูแจกใบงาน “ร่วมคิดพิชิตปัญหา” ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำ ประสบการณ์ตรงของตนเองที่เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากความเกียจคร้านในการเรียน แล้วร่วมกัน ระดมสมอง และ อภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อตอบคำถามในใบงานว่าจะสามารถแก้ปัญหาต่างๆ เหล่านั้น ได้หรือไม่ แล้วนำปัญหานั้นมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อระบุปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด

เพียง 1 ปัญหา จากนั้นมากำหนดทางเลือกหรือวิธีการต่างๆในการแก้ปัญหา ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการแก้ปัญหา และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ให้ประธานกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายกลุ่มย่อย และเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึก โดยให้เวลาอภิปราย 15 นาทีในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (Ac,G,E)

2.4 ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน (E)

2.6 นักเรียนอาสาแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียน ครูและเพื่อนปรบมือเพื่อเป็นกำลังใจ (E)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

3.1 นักเรียนร่วมกันสรุป ความสำคัญ ของการเป็นผู้มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียน

3.2 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

3.3 ครู นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. ภาพตัวอย่างประกอบกิจกรรม
2. ใบงานเรื่อง คิดพิชิตปัญหา
3. ใบความรู้เรื่อง ขยันเรียน

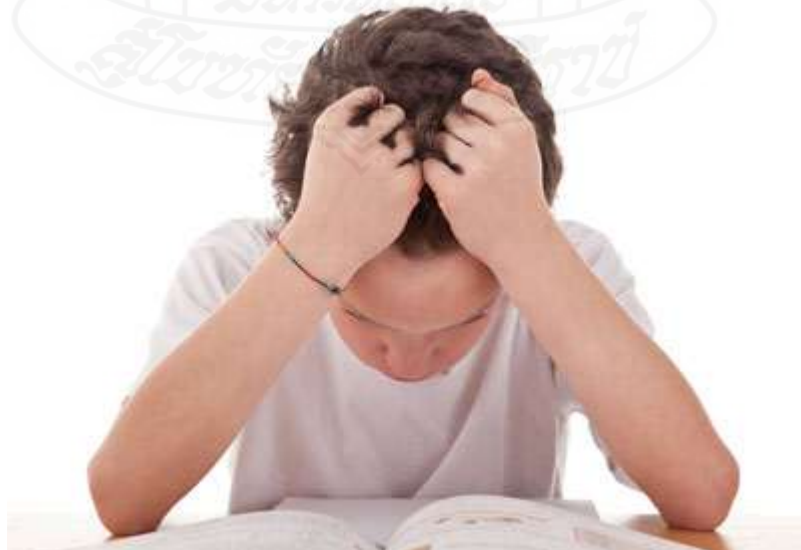
การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

ขยันเรียนทำได้

หนูไม่ขยันเรียน

กิจกรรมที่ 3

ใบความรู้ เรื่อง ขยับเรียน

ถ้าหมั่นเรียน	เรียนอะไร	ก็ต้องรู้
ถ้าหมั่นดู	ดูอะไร	ก็ต้องเห็น
ถ้าหมั่นทำ	ทำอะไร	ก็ต้องเป็น
ถ้าไม่เล่น	หมั่นแต่ทำ	จักจำเรedy

กิจกรรมที่ 3
ใบงาน เรื่อง“คิดพิชิตปัญหา”

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันระดมพลังสมองเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากความเกียจคร้านในการเรียน

ที่	รายการปัญหา	แก้ไขได้	แก้ไขไม่ได้
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อมูลจากตอนที่ 1 มาจัดลำดับความเร่งด่วนและความสำคัญของปัญหา โดยคำนึงถึงความเร่งด่วน ความสำคัญ ในการแก้ปัญหา แล้วสรุปปัญหาเร่งด่วน/สำคัญที่สุด 1 ปัญหา (เขียนเฉพาะตัวเลขหน้าชื่อจากใบงานที่ 1 ลงในตาราง)

เร่งด่วนมาก/สำคัญมาก	เร่งด่วนน้อย/สำคัญน้อย
เร่งด่วนมาก/สำคัญน้อย	เร่งด่วนน้อย/สำคัญมาก

สรุป ปัญหาเร่งด่วน/สำคัญมากที่สุด คือ หมายเลข.....ได้แก่

ปัญหา.....
 .....
 .....
 .....
 .....

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อมูลจากตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาทางเลือกในการ
แก้ปัญหา ผลที่ได้รับ และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

ปัญหาเรื่อง.....

ทางเลือก ในการแก้ปัญหา	ผลที่ได้รับ		ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้เพราะ	ปฏิบัติไม่ได้เพราะ
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

สรุป ทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด 1 ทางเลือก คือ

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม “มุ่งมั่น...ขยันเรียน”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ขยันหมั่นเพียร คือนักเรียนเรียนด้วยความตั้งใจ มาเรียนสม่ำเสมอ ส่งงานเสร็จทันตามกำหนดบทเรียนบ่อยครั้ง และศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเรียนของนักเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ หลังจากนักเรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. ยกตัวอย่างความสำคัญของการเรียนได้
2. แสดงออกถึงการมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มขึ้นได้
3. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5-10 นาที)

- 1.1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยเกม ตัวโน้ต เพื่อจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม
- 1.2 นักเรียนเริ่มไล่โน้ต โด เร มี ฟา ซอล ลา ที โดยเริ่มไล่ตั้งแต่คนแรกไป

จนถึงคนสุดท้ายของห้อง (Ac)

- 1.3 นักเรียนเข้ากลุ่มตามตัวโน้ต
- 1.4 นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความมุ่งมั่นในการเรียนของตนในแต่ละวันครู

ชมเชยนักเรียนที่ร่วมแสดงความคิดเห็น

- 1.5 ครูเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรมหลัก เรื่อง “มุ่งมั่น...ขยันเรียน”

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

2.1 นักเรียนอาสาสมัคร จำนวน 7 คน จับสลากเพื่อแสดงบทบาทสมมติของตัวละครในเรื่อง “มุ่งมั่น...ขยันเรียน” (Ac)

2.2 ครูชี้แจงการแสดงบทบาทสมมติเรื่อง “มุ่งมั่น...ขยันเรียน” ให้นักเรียนทุกคนเข้าใจ โดยการเล่าเรื่องย่อให้นักเรียนฟัง และนักเรียนอาสาสมัครรับบทบาทตัวละครตามสลากที่จับได้ศึกษาบทบาทที่จะแสดง

2.3 นักเรียนที่เหลือแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่มโดยนักเรียนออกมามีบทบาทซึ่งมี 5 สี คนละ 1 เม็ด แล้วรวมกลุ่มตามสีของทอฟฟี่ นักเรียนร่วมกันอภิปรายจากการแสดงบทบาทสมมติของเพื่อนอาสาสมัครตามใบงานที่ได้รับ ใช้เวลา 10 นาที (G,P,E)

2.4 นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ ตามบทบาทที่ได้รับ (Ac ,P,E)

2.5 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงาน “มุ่งมั่น...ขยันเรียน” (G,P,E)

2.6 ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่ม และแสดงตัวอย่างของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการเรียน(Ac,E,P)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของพฤติกรรมขยันแล้วจะทำให้รักเรียน และจะทำให้การเรียนดีขึ้นหรือไม่ (E,Ap)

3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันเรียน ครูกล่าวชมเชยเสริมแรงตามความเหมาะสม (Ac,E,Ap)

3.3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (E,Ap)

3.4 ครู นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. บทบาทสมมติประกอบกิจกรรมเรื่อง “มุ่งมั่นขยันเรียน”
2. ใบงานประกอบกิจกรรม “มุ่งมั่น...ขยันเรียน”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

กิจกรรมที่ 4
ใบงานประกอบ “มุ่งมั่นขยันเรียน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและหาข้อสรุปตามหัวข้อต่อไปนี้

1. จืด ปฏิบัติตัวเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

2. ถ้านักเรียนเป็นจืดควรปฏิบัติตัวอย่างไรต่อครูและเพื่อน

.....
.....
.....

3. ชัย ปฏิบัติตนกับเพื่อนเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

4. ข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติครั้งนี้

.....
.....
.....

หน้าห้องสอบวิชาภาษาอังกฤษ จี๊ดนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กำลังยืนโดยเอามือล้วงกระเป๋ากางเกง เมื่อมองเห็นเพื่อนนักเรียนร่วมชั้นกำลังขมกเขม้นทบทวนความรู้ ชักถามประเด็นสงสัย และให้คำแนะนำซึ่งกันและกันก่อนเข้าห้องสอบอย่างเอาใจจริงเอางัง สำหรับจี๊ดแล้วเขาไม่เคยวิตกกังวลเรื่องผลการสอบและผลการสอบวิชาภาษาอังกฤษว่าจะได้คะแนนระดับใด เพราะทุกครั้งผลการสอบที่ผ่านมา เขาจะได้คะแนนระดับ C มาอย่างสม่ำเสมอ และครั้งนี้เขาก็คงได้ระดับคะแนนในระดับเดิม

“ชัย” เพื่อนสนิทของจี๊ด เดินเข้ามาเตือนจี๊ดว่าจี๊ดควรตั้งใจเอาใจใส่และขยันหมั่นเพียรให้มากขึ้นจากเดิมอีกนิดแล้วผลการเรียนน่าจะดีขึ้น จี๊ดตอบกลับทันทีว่า ไม่ดีกว่า จี๊ดจะไม่ใส่ใจที่จะศึกษาเล่าเรียนอย่างขยันหมั่นเพียรหรอกเพราะจี๊ดมีอย่างอื่นที่น่าสนใจทำมากกว่านี้อีกมากมาย

“คุณครูแสนดี” เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรียกนักเรียนทั้งหมดเข้าห้องสอบเพื่อทำการทดสอบวิชาภาษาอังกฤษทันที หลังจากการสอบ 3 วัน ก็ถึงเวลาประกาศผลการสอบ นักเรียนในชั้นเรียนทุกคนมีท่าทางวิตกกังวล กระวนกระวายใจรอคอยผลการสอบ ยกเว้นจี๊ดที่มีท่าทีไม่อนุทรร้อนใจใดๆ เพราะจี๊ดคาดการณ์ไว้ว่าอย่างไรเสียเขาก็คงได้เกรด C ในวิชานี้ก็เช่นเคย เมื่อคุณครู แสนดีประกาศผลการสอบปรากฏว่า ชัยได้เกรด A สมดังความตั้งใจซึ่งชัยดูท่าทางมีความสุขอย่างมาก สำหรับจี๊ดเป็นไปตามความคาดหมาย ได้เกรด C เหมือนเช่นเคย เพราะจี๊ดไม่ตั้งใจ ไม่ขยันหมั่นเพียรในการเรียน หลังประกาศผลสอบคุณครูแสนดีเรียกจี๊ดไปตักเตือนและกำชับให้จี๊ดปรับปรุงตัว เอาใจใส่การเรียน ตั้งใจขยันหมั่นเพียร และ พยายามให้มากกว่าเดิม ซึ่งคุณครูรู้ว่าจี๊ดจะทำได้และน่าจะได้ผลการเรียนในระดับ A หรือ B

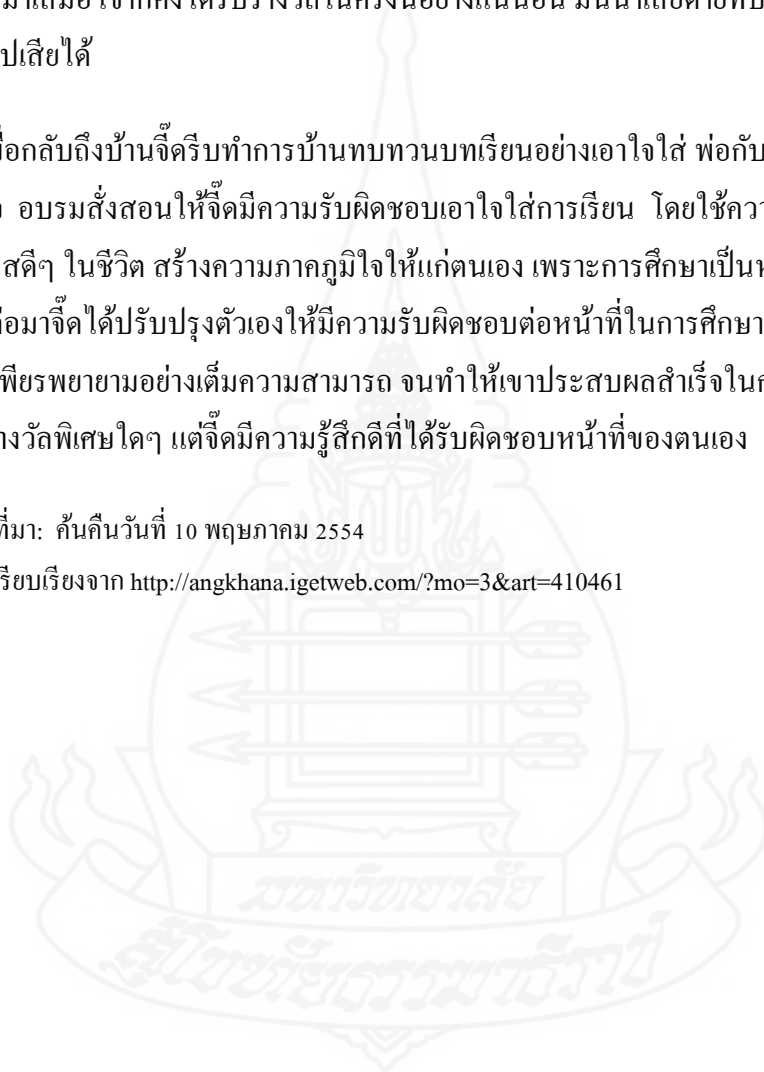
เช้าวันใหม่แสงแดดสดใสเตี๊ยกๆ นักเรียน เบิกบานใจ เมื่อเสียงออกดั่งขึ้น นักเรียนทั้งหมดรีบมาเข้าแถวหน้าเสาธง เมื่อทำการเคารพธงชาติและสวดมนต์ เรียบร้อยแล้ว ครูใหญ่ ประกาศให้นักเรียนทราบว่า โรงเรียนร่วมกับสมาคมภาษาอังกฤษทำการคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สามารถทำผลคะแนนการสอบภาษาอังกฤษได้เกรด A ใน 2 ภาคเรียนที่ผ่านมาที่ได้คะแนนสูงสุด

จำนวน 3 คน เดินทางไปศึกษาภาษาอังกฤษ ณ ประเทศออสเตรเลีย เป็นเวลา 4 สัปดาห์ในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนที่จะมาถึงนี้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น แล้วประกาศรายชื่อนักเรียนทั้ง 3 คน พร้อมให้นักเรียนทุกคนประบมือแสดงความชื่นชมยินดี ในครั้งนี้ชัยเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับคัดเลือกด้วย นับเป็นครั้งแรกที่จัดเกิดความรู้สึกอิจฉาเพื่อนทั้ง 3 เป็นอย่างมากที่ได้รับโอกาสดี ๆ ในครั้งนี้ เขาเริ่มตระหนักว่าถ้าเขาได้ปรับปรุงตนเองให้มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ตั้งใจเอาใจใส่การเรียนอย่างสม่ำเสมอ เขาก็คงได้รับรางวัลในครั้งนี้อย่างแน่นอน มันน่าเสียดายที่ปล่อยให้โอกาสดี ๆ หลุดลอยไปเสียได้

เมื่อกลับถึงบ้านจึงรีบทำการบ้านทบทวนบทเรียนอย่างเอาใจใส่ พร้อมกับแม่เห็นดังนั้นจึงพูดให้กำลังใจ อบรมสั่งสอนให้จิตมีความรับผิดชอบเอาใจใส่การเรียน โดยใช้ความเพียรพยายามเพื่อสร้างโอกาสดี ๆ ในชีวิต สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตนเอง เพราะการศึกษาเป็นหนทางสู่ความสำเร็จของชีวิต ต่อมาจึงได้ปรับปรุงตัวเองให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน มุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียรพยายามอย่างเต็มความสามารถ จนทำให้เขาประสบผลสำเร็จในการเรียน แม้ว่าเขาไม่ได้รับรางวัลพิเศษใดๆ แต่จิตมีความรู้สึกดีที่ได้รับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง

ที่มา: คั่นคืนวันที่ 10 พฤษภาคม 2554

เรียบเรียงจาก <http://angkhana.iqetweb.com/?mo=3&art=410461>

บทบาทของนิภา

สมมติฉันคือ “จืด” ผู้ไม่เคยสนใจในการเรียน คิดว่าการได้คะแนนเท่าเดิมก็ได้อยู่แล้ว สุดท้ายเมื่อเห็นความสำเร็จของเพื่อน เขาจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงตนเอง รับผิดชอบ และมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมากขึ้น

บทบาทของครูประจำวิชา

สมมติฉันคือ “ครูแสนดี” ซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ได้อบรมและตักเตือนจืด ให้มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนให้มากยิ่งขึ้น ให้คำชมเชยแก่นักเรียนที่ทำคะแนนได้ดี

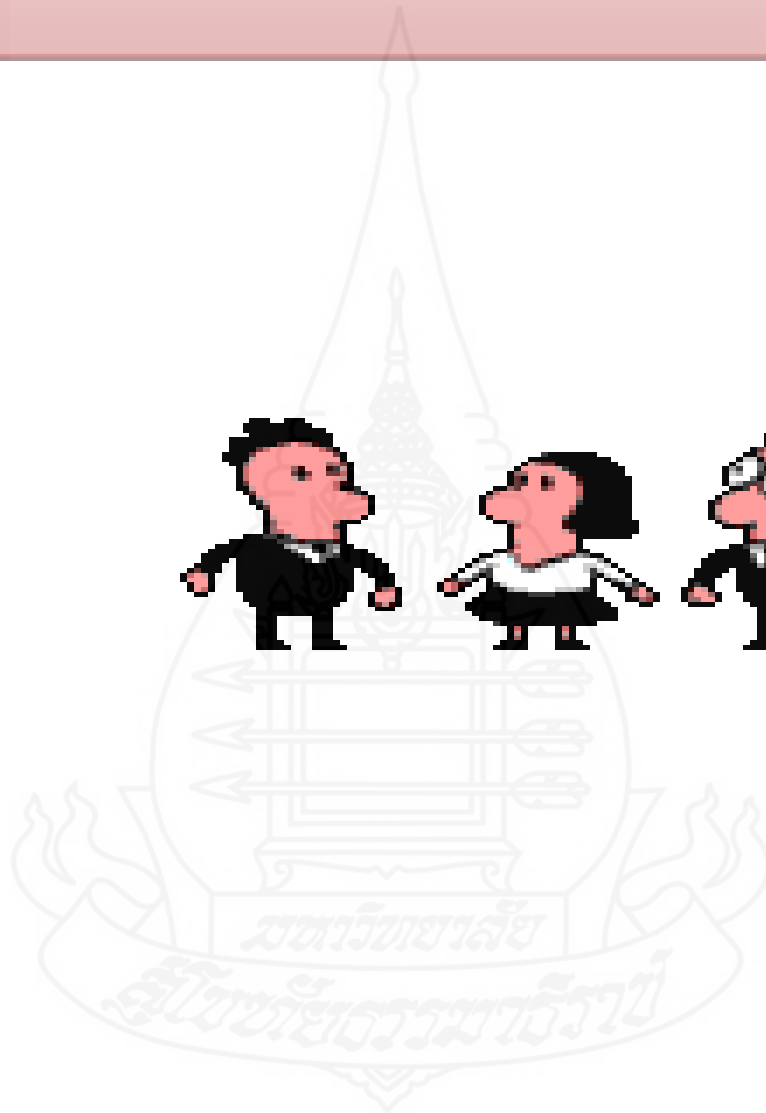
บทบาทของชัย

สมมติฉันคือ “ชัย” ผู้มีความตั้งใจเรียน เพราะชัยจะตั้งใจทบทวนการเรียนอยู่เสมอ ทำให้ชัยจึงได้รับเกรด A ทุกครั้งในการสอบ และเมื่อมีการแข่งขันเพื่อไปเรียน หลักสูตรระยะสั้นที่ประเทศออสเตรเลีย ชัยก็สามารถเป็น 1 ใน 3 คนที่ได้รับการคัดเลือก นอกจากนี้ชัยยังเป็นคนมีน้ำใจ คอยตักเตือนจืดให้ปรับปรุงการเรียน

บทบาทของพ่อแม่

สมมติฉันคือ “พ่อแม่ของจิต” หมั่นอบรมสั่งสอนและให้กำลังใจลูก เพื่อให้ลูก มีความขยันหมั่นเพียรเพิ่มขึ้น

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม “ขยันตั้งแต่เช้า...งานสำเร็จ”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

นักเรียนที่เริ่มปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามหน้าที่และ/หรือความรับผิดชอบ ส่งผลให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จได้ตามเวลาที่กำหนด หากนักเรียนปฏิบัติได้ทุกวันจะส่งผลให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรอยู่เสมอ

วัตถุประสงค์ เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นักเรียนสามารถ :

- 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของการมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ และ/หรือความรับผิดชอบของตนได้
- 2.แสดงออกถึงการมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ และ/หรือความรับผิดชอบของตนได้
- 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5-10 นาที)

- 1.1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยเพลงหน้าที่เด็ก(เด็กเอ๋ยเด็กดี) นักเรียนร้องเพลงไปพร้อมๆ กัน (G)
- 1.2 ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องการเป็นเด็กดี
- 1.3 นักเรียนอาสาสมัครแสดงความคิดเห็น 1-2 คน โดยครูและเพื่อนๆ ประบมือให้กำลังใจเมื่ออาสาสมัครแสดงความคิดเห็นเสร็จแล้ว (Ac)

1.4 ครูเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรมหลัก

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

- 2.1 นักเรียน หยิบสลากแบ่งเป็น 4 กลุ่มตามอักษรภาษาอังกฤษ “B” ,“E” ,“S” และ “T” นักเรียนตัวแทนทุกกลุ่ม นำอักษรมาเรียงกันให้เป็นคำว่า “B” ,“E” ,“S” และ “T” กลุ่มใดอ่านและแปลความหมายได้ถูกต้อง ครูกล่าวคำชมเชย และเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ประบมือแสดงการยอมรับ (Ac,G,)

- 2.2 ตัวแทนนักเรียนออกมารับใบงาน เรื่อง “ความขยันหมั่นเพียรที่ทำให้ผู้ปกครองภูมิใจ” สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันระดมความคิด

2.3 ตัวแทนนักเรียนนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน พร้อมแสดงออกถึงท่าทางของผู้ที่มีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร เพื่อนๆ และครูปรบมือให้กำลังใจ (Ac,E)

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรที่ทำให้ผู้ปกครองภูมิใจ ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ตอบคำถาม (E,Ap)

3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันที่ผู้ปกครองภูมิใจ ครูกล่าวให้การเสริมแรงตามความเหมาะสม (Ac,E,Ap)

3.3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ap)

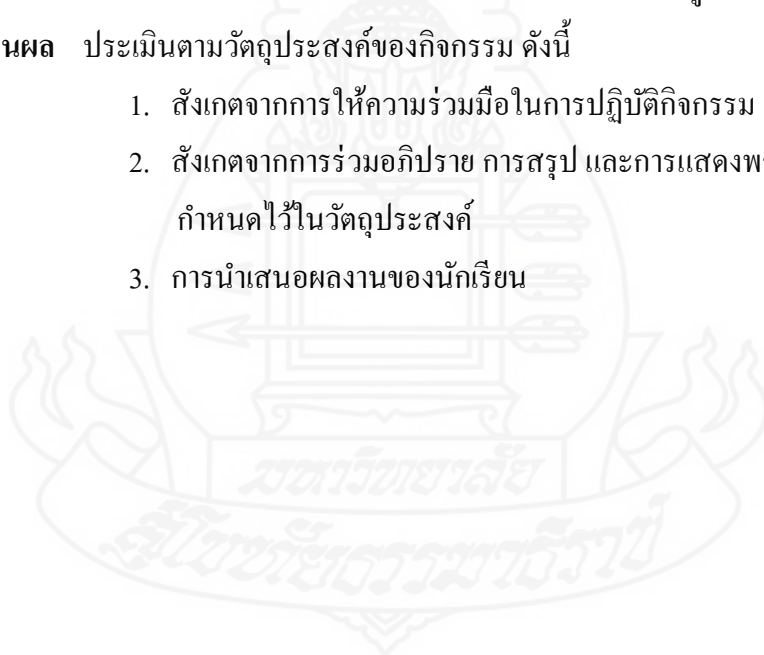
3.4 ครู นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. เพลง “หน้าที่เด็ก”
2. ใบงาน เรื่อง “ความขยันหมั่นเพียรที่ทำให้ผู้ปกครองภูมิใจ”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

เพลงประกอบกิจกรรมที่ 5
เพลง “หน้าที่เด็ก (เด็กเอ๋ยเด็กดี)”

ประพันธ์คำร้อง โดย ครูชอุ่ม ปัญจพรรค์
ทำนอง เอื้อสุนทรสนาน

ขับร้อง หมู่สุนทรภรณ์

เด็กเอ๋ยเด็กดี
ต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน
เด็กเอ๋ยเด็กดี
ต้องมีหน้าที่สิบอย่างด้วยกัน

หนึ่ง นับถือศาสนา
สอง รักษาธรรมเนียมมั่น
สาม เชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์
สี่ วาจาต้องสุภาพอ่อนหวาน
ห้า ยึดมั่นกตัญญู
หก เป็นผู้รู้รักการงาน
เจ็ด ต้องศึกษาให้เชี่ยวชาญ
ต้องมานะบากบั่น ไม่เกียจไม่คร้าน
แปด รู้จักออมประหยัด
เก้า ต้องซื่อสัตย์ตลอดกาล
น้ำใจนักกีฬากล้าหาญ
ให้เหมาะกับกาลสมัยชาติพัฒนา

สิบ ทำตนให้เป็นประโยชน์
รู้บาปบุญคุณโทษ สมบัติชาติต้องรักษา
เด็กสมัยชาติพัฒนา
จะเป็นเด็กที่พาชาติไทยเจริญ

กิจกรรมที่ 5

ใบงาน เรื่อง “ความขยันหมั่นเพียรที่ทำให้ผู้ปกครองภูมิใจ”

สถานการณ์ที่ 1

เช้าวันหนึ่ง ขณะที่พ่อรีบไปทำงาน และฉันกำลังนั่งรับประทานอาหารเช้าอยู่นั้น พ่อต้องการให้ฉันช่วยพิมพ์งานให้ แต่ฉันกำลังนั่งรับประทานอาหารเช้าอยู่ พ่อพูดกับฉันว่า

พ่อ : ลูกช่วยมาพิมพ์งานด่วนให้พ่อสัก 4-5 หน้า หน่อยได้ไหม

ลูก : ลูกกำลังทานอาหารเช้าอยู่ พ่อพิมพ์เองเถอะ

สมาชิกช่วยกันวิเคราะห์ห้บทสนทนานี้ได้ว่า

.....

.....

.....

.....

.....

สถานการณ์ที่ 2

ขณะที่ลูกกำลังนั่งเล่นเกมคอมพิวเตอร์ และแม่กำลังยุ่งกับการทำงานบ้าน แม่เรียกให้ลูกช่วยกวาดบ้าน ลูกรู้สึกหงุดหงิดมาก จึงบอกแม่ว่า

ลูก : แม่เดี๋ยวก่อนได้ไหม กำลังยุ่งอยู่นะแม่ ถ้าลูกเล่นเกมแพ้ ก็เพราะแม่คนเดียวเลย

แม่ : แม่ก็เหนื่อยที่ต้องทำงานบ้านอยู่คนเดียว ลูกช่วยแม่หน่อยไม่ได้หรือจะ

สมาชิกช่วยกันวิเคราะห์ห้บทสนทนานี้ได้ว่า

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม “ขยันมาก...รายได้มาก”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการช่วยเหลือผู้ปกครองด้วยการหารายได้เพิ่มเติมให้กับครอบครัว นอกจากเป็นการฝึกให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเพิ่มพูนรายได้แก่ครอบครัวแล้ว ยังส่งผลให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรอีกด้วย

วัตถุประสงค์ เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. ยกตัวอย่างประโยชน์ของการมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้
2. แสดงออกถึงการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้
3. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ชี้นำ (5-10 นาที)

- 1.1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยภาพบุคคลตัวอย่าง แอน ทองประสม และไชยา มิตรชัย
- 1.2 นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลในภาพถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ที่ทำให้บุคคลทั้ง 2 ประสบความสำเร็จ ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่แสดงความคิดเห็น (G,E)

1.3 แบ่งนักเรียนเข้ากลุ่มตามตัวอักษรภาษาอังกฤษ “W” ,“I” ,“N” (Ac)

1.4 ครูเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรมหลัก เรื่อง “ขยันมาก...รายได้มาก”

2. ชี้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

- 2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่ม เข้ากลุ่มเพื่อช่วยกันคิดและแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรที่ทำให้เกิดรายได้ (E,P)
- 2.2 ตัวแทนกลุ่มออกมารับใบงาน “ขยันมาก...รายได้มาก”
- 2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการอภิปราย และแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรที่ทำให้เกิดรายได้ (E,Ap)
- 2.4 เพื่อนๆและครูปรบมือแสดงการยอมรับนักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. ชั้นสรุป (10 นาที)

3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรแล้วจะทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น (G)

3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ครูกล่าวชมเชยตามความเหมาะสม (Ac,E)

3.3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ap)

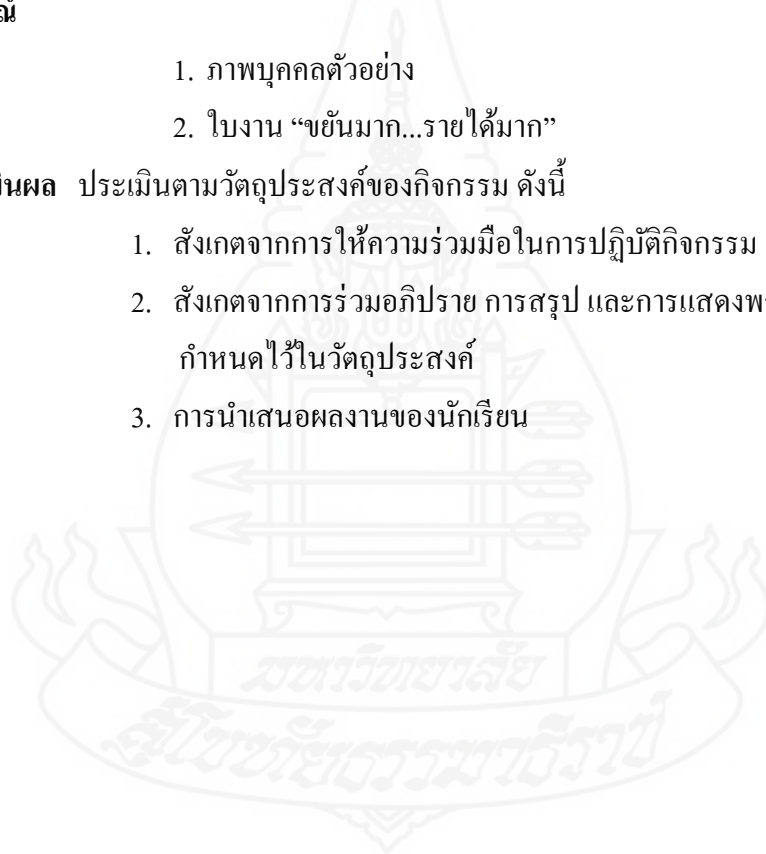
3.4 ครู นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. ภาพบุคคลตัวอย่าง
2. ใบงาน “ขยันมาก...รายได้มาก”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

[1]

แอน ทองประสม เกิดเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519 เธอคือนักแสดง และ นางแบบ ที่มีผลงานแสดงภาพยนตร์ละครโทรทัศน์ และ ละครเวที จากความขยันหมั่นเพียรในการทำงานของเธอ ทำให้เป็นนักแสดงหญิงคนแรกที่ได้รับรางวัลนักแสดงหญิงยอดเยี่ยม จากทุกสถาบันอย่างเป็นเอกฉันท์ จากภาพยนตร์เรื่องเดียวกัน คือ นอกเหนือจากจะได้รับรางวัลพระราชทานพระสุรัสวดี, รางวัลภาพยนตร์แห่งชาติ สุพรรณหงส์ และรางวัลชมรมวิจารณ์บันเทิงแล้ว เธอยังได้รับรางวัล คมชัดลึกอวอร์ด และ สตาร์ เอนเตอร์เทนเมนต์ อวอร์ด จากบทบาทในภาพยนตร์เรื่อง เดอะเลตเตอร์ จดหมายรัก ในปี พ.ศ. 2547

ไชยา มิตรชัย เป็นพระเอกเกี๊ยวชื่อดังแห่งยุค ที่ได้รับความนิยอย่างสูงจากเหล่าบรรดาผู้นิยมลิเกเนื่องมาจากใบหน้าที่ อ่อนหวานปานผู้หญิง น้ำเสียงที่ไพเราะเพราะพริ้ง การร่าเริงที่สวยงาม และการแสดงที่เข้าถึงอารมณ์ ทำให้ในการแสดงบางคืน เขาเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน จนทำให้เขาเคยได้รับรางวัลจากผู้ชมมากกว่าล้านบาท ได้รถยนต์ราคาว่าล้านบาท และรถบัสติดแอร์ นอกจากนั้น ไชยา มิตรชัยก็ยังมีผลงานการแสดงละครและภาพยนตร์ออกมาหลายเรื่อง รวมทั้งยังผลิตผลงานเพลงลูกทุ่งออกมาหลายชุด ซึ่งก็ได้รับการตอบรับจากเหล่าบรรดาผู้ชมผู้ฟังเป็นอย่างดี ไม่แพ้เมื่ออยู่บนเวทีลิเก

ที่มา: ค้นคืนวันที่ 13 พฤษภาคม 2554 เรียบเรียงจาก <http://th.wikipedia.org/wiki>

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม “ขยันช่วยกัน...บ้านน่าอยู่”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

การส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือผู้ปกครองด้วยการมีส่วนร่วมทำงานบ้าน ส่งผลให้บ้านของนักเรียนน่าอยู่ นอกจากเป็นการฝึกให้นักเรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์แก่ครอบครัวแล้วยังส่งผลให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรอีกด้วย

วัตถุประสงค์ เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียนสามารถ :

1. ยกตัวอย่างถึงหน้าที่ในบ้านที่ตนได้รับมอบหมายได้
2. แสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ในการทำงานบ้านได้
3. เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ขั้นนำ (5-10 นาที)

- 1.1 ครูแจกกระดาษและดินสอให้นักเรียน และให้นักเรียนวาดภาพดอกไม้ ซึ่งมี 4 กลีบ โดยแต่ละกลีบบอกถึงหน้าที่ของตนที่ทำในบ้าน
- 1.2 นักเรียนอาสาสมัคร 2-3 คน พุดข้อความของตน เพื่อนๆและครูปรบมือแสดงการยอมรับ (Ac,E)
- 1.3 ครูเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรมหลัก

2. ขั้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

- 2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยการ นับ 1 – 5 แล้วเข้ากลุ่มตามหมายเลข (Ac)
- 2.2 ครูให้นักเรียนตัวแทนกลุ่มออกมารับกรณีตัวอย่าง เรื่อง “น้องนิคไม่เคยทำงานบ้าน” และตอบคำถามใบงาน (E,G)
- 2.3 ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มรายรายหน้าชั้นเรียน และแสดงถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรที่ทำให้บ้านน่าอยู่ (E,Ap)
- 2.4 ครูและเพื่อนๆปรบมือให้กำลังใจ

3. ขั้นสรุป (10 นาที)

- 3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรแล้วทำให้บ้านน่าอยู่ (E)

3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรในบ้าน
ของตนเอง ครูกล่าวชมเชยนักเรียนตามความเหมาะสม (E,Ap)

3.3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิด
ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ap)

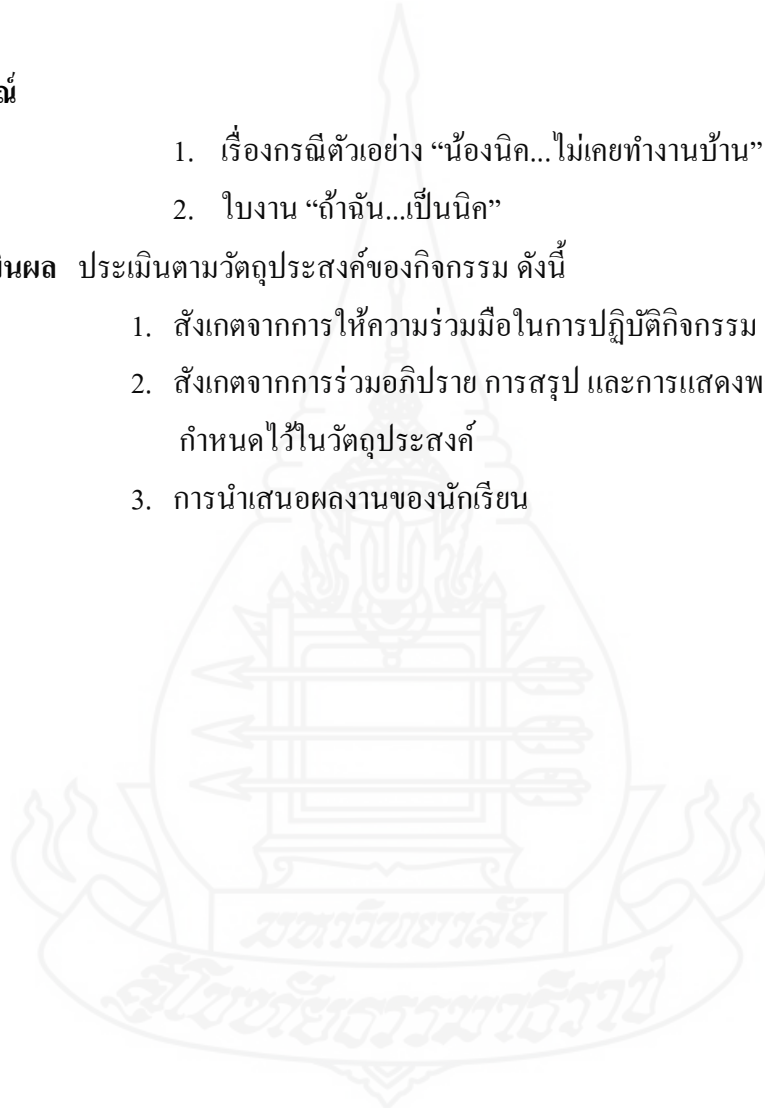
3.4 ครู นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. เรื่องกรณีตัวอย่าง “น้องนิค...ไม่เคยทำงานบ้าน”
2. ใบงาน “ถ้าฉัน...เป็นนิค”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่
กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

กิจกรรมที่ 7
กรณีตัวอย่าง“น้องนิก ไม่เคยทำงานบ้าน”

น้องนิกเป็นลูกคนเล็ก อาศัยอยู่กับพ่อ แม่และพี่ นิกเป็นเด็กขี้เกียจ ไม่เคยช่วยเหลืองานบ้าน ทันทีที่นิกกลับจากโรงเรียนนิกจะทิ้งกระเป๋าไว้หน้าบ้าน แล้วออกไปเล่นกับเพื่อน เมื่อกลับมาจากเล่นเกม นิกจะไม่สนใจว่าคนในบ้านทำอะไร เมื่อนิกโตขึ้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นิกก็ยังประพฤติตนเหมือนเดิม คือไม่ช่วยทำงานบ้าน และแล้วสิ่งที่ไม่คาดคิดก็ได้เกิดขึ้น! เมื่อวันหนึ่ง พ่อแม่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุโดยฉับพลัน นิกไม่ทันเตรียมตัว จึงต้องไปอาศัยอยู่กับญาติ ซึ่งที่นั่นไม่มีใครบอกให้นิกอาบน้ำ ให้กินข้าว นิกมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเสื้อผ้าของตนเอง ล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ และตัดหญ้าบริเวณรอบๆบ้าน นิกร้องไห้ เพราะไม่เคยทำและไม่รู้จะทำอย่างไร เพราะตอนนิกไม่เคยช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านเลย นิกจึงคิดว่าอยากย้อนเวลากลับไป เพราะถ้าเป็นไปได้จริง นิกจะ.....

กิจกรรมที่ 7

ใบงาน เรื่อง “ถ้าฉัน...เป็นนิก”

ถ้าฉันเป็นนิก ฉันจะ...เพราะ

.....

.....

.....

.....

ถ้าฉันเป็นนิก ฉันจะไม่ทำ...เพราะ

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม “ขยันช่วยกัน...โรงเรียนน่าเรียน”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

พฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมช่วยเหลืองานต่างๆของโรงเรียนด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถเสมอ ส่งผลให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และเกิดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรอีกด้วย

วัตถุประสงค์ เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียนสามารถ :

- 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรที่มีต่อโรงเรียนได้
- 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมช่วยเหลืองานของโรงเรียนด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถได้
- 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1.ขั้นนำ (5-10 นาที)

- 1.1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยคำถาม “ทำอะไรให้โรงเรียนน่าเรียน” (Ac,G)
- 1.2 นักเรียนตัวแทน 2- 3 คน ตอบครูและเพื่อนปรบมือให้การยอมรับ
- 1.3 ครูเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรมหลัก “ขยันช่วยกัน... โรงเรียนน่าเรียน”

2.ขั้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

- 2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม โดยการนับ 1-3 แล้วแจกใบงานให้แก่แต่ละกลุ่ม
- 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมจากใบงาน โดยร่วมกันอภิปรายและหาข้อสรุปภายในเวลา 10 นาที (Ac,P)
- 2.3 ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติภายในเวลา 5 นาที (E)
- 2.4 ให้นักเรียนฝึกการแสดงออกถึงพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมช่วยเหลืองานต่างๆของโรงเรียนด้วยความพยายามเต็มความสามารถ และครูให้การเสริมแรงนักเรียนตามความเหมาะสม (Ac,E,P)

3.ขั้นสรุป (10 นาที)

- 3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรและการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลืองานโรงเรียน (E)

3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันในการช่วยเหลืองานโรงเรียน ครูกล่าวชมเชยตามความเหมาะสม (E)

3.3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ap)

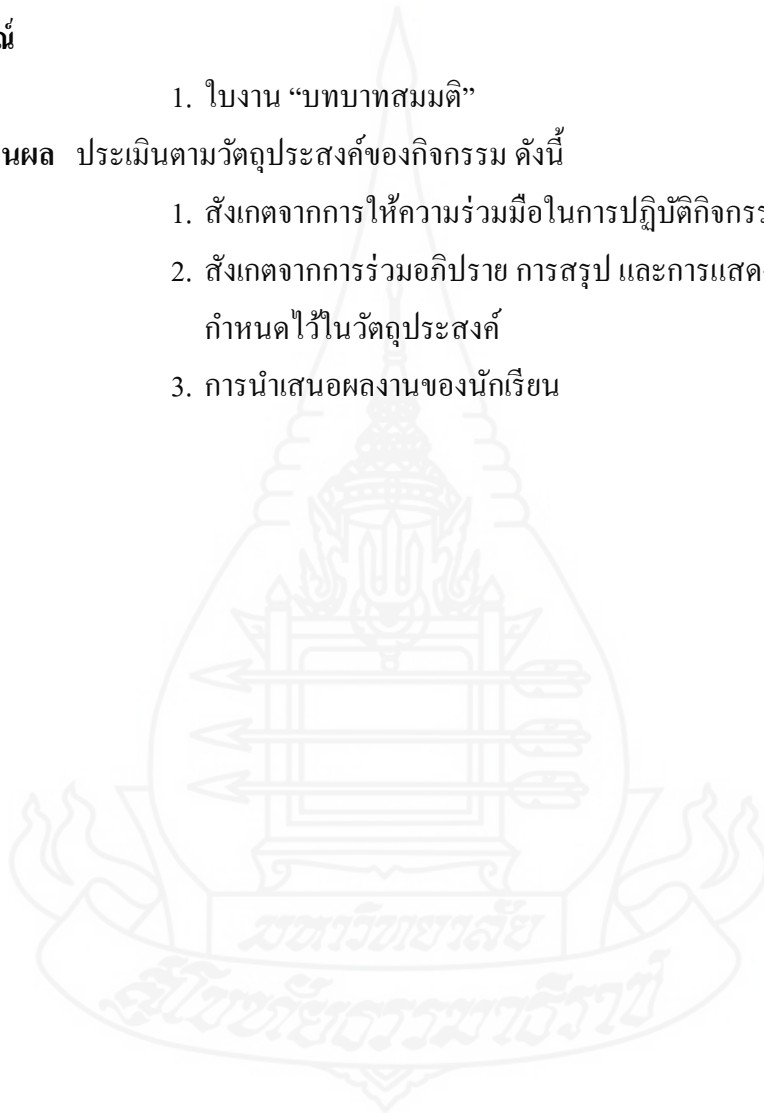
3.4 ครู นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงาน “บทบาทสมมติ”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

กิจกรรมที่ 8

บทบาทสมมติที่ 1

รายชื่อสมาชิก

.....

.....

.....

สมมติว่าโรงเรียนของนักเรียนซึ่งกำลังอยู่ในภาวะน้ำท่วมและใกล้ถึงกำหนดสอบไล่ ให้ นักเรียนสวมบทบาทเป็นผู้ช่วยเหลือโรงเรียนด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถ เช่น สวมบทบาท เป็นประธานนักเรียน หรือศิษย์เก่าของโรงเรียน หรือนักเรียนจากโรงเรียนใกล้เคียง หรือ ผู้ปกครองของนักเรียน หรือภารโรงของโรงเรียน นักเรียนจะอย่างไร

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

ข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้เรื่องนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทบาทสมมติที่ 2

รายชื่อสมาชิก

.....

.....

.....

สมมติว่าโรงเรียนของนักเรียนมีโรงอาหารและห้องสุขาไม่ถูกสุขลักษณะ ให้นักเรียนสวมบทบาทเป็นผู้ช่วยเหลือโรงเรียนด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถดังนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

ข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้เรื่องนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทบาทสมมติที่ 3

รายชื่อสมาชิก

.....

.....

.....

สมมติว่าขณะนี้โรงเรียนกำลังเตรียมงานเพื่อประกวดโรงเรียนประเภทนักเรียนระดับประเทศ ให้นักเรียนสมทบบาทเป็นผู้มีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถดังนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

ข้อคิดที่ได้จากการเรียนรู้เรื่องนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม “ขยันช่วยกัน...ชุมชนน่าอยู่”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่นตอนต้น

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

พฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมช่วยเหลืองานต่างๆของชุมชนด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถเสมอ ส่งผลให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและเกิดพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรอีกด้วย

วัตถุประสงค์ เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียนสามารถ :

- 1.ยกตัวอย่างประโยชน์ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรที่มีต่อชุมชนได้
- 2.แสดงออกถึงพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมช่วยเหลืองานของชุมชนด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถได้
- 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1.ขั้นนำ (5-10 นาที)

- 1.1 ครูนำเข้าสู่กิจกรรมการช่วยเหลืองานชุมชน โดยกล่าวถึงลักษณะของชุมชนที่น่าอยู่
  - 1.2 นักเรียนอาสาสมัครแสดงความคิดเห็นถึงลักษณะของชุมชนที่น่าอยู่
- ครูและเพื่อนปรบมือให้เพื่อแสดงการยอมรับ (Ac,E)

- 1.3 ครูเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรมหลัก “ขยันช่วยกัน...ชุมชนน่าอยู่”

2.ขั้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

- 2.1 ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยการจับสลาก แล้วแจกใบงานให้แต่ละกลุ่ม
- 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมจากใบงาน โดยร่วมกันอภิปรายและหาข้อสรุปภายในเวลา 10 นาที (Ac,E)
- 2.3 ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานภายในเวลา 5 นาที (E)

2.4 ให้นักเรียนฝึกการแสดงออกถึงพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมช่วยเหลืองานต่างๆของชุมชนด้วยความพยายามอย่างเต็มความสามารถ และครูให้การเสริมแรงแก่นักเรียนตามความเหมาะสม (Ac,E)

3.ขั้นสรุป (10 นาที)

3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของพฤติกรรมขยันและการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลืองานชุมชน (E)

3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันในการช่วยเหลืองานชุมชน ครูกล่าวชมเชยเสริมแรงตามความเหมาะสม (Ac,E)

3.3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (Ap)

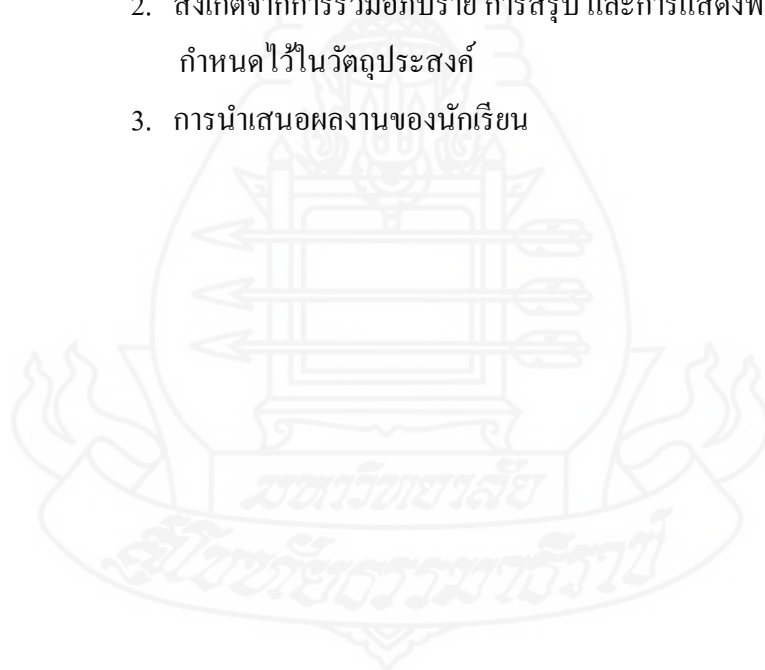
3.4 ครู นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงาน “ทำอะไร...ชุมชนน่าอยู่”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

ใบงานกิจกรรมที่ 9

“ทำอะไรชุมชนน่าอยู่”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมช่วยเหลืองานต่างๆของชุมชนลงในช่องว่าง

ช่องที่ 1 พฤติกรรมที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือ เมื่อแม่น้ำในชุมชน สกปรก	ช่องที่ 2 พฤติกรรมที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือ เมื่อถนนในชุมชน มีขยะเกลื่อนกลาด	ช่องที่ 3 พฤติกรรมที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือ เมื่อต้นไม้ในชุมชน ไม่สวยงาม
		

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม “ขยันเพื่อความสำเร็จ”

เวลา 60 นาที

ระดับ/วัยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/วัยรุ่น อายุ 13-15 ปี

ขนาดของกลุ่ม ประมาณ 30-40 คน

แนวคิด

พฤติกรรมขยันหมั่นเพียรช่วยให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นที่ยอมรับนับถือ มีบุคลิกภาพดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแล้ว นักเรียนสามารถ :

- 1.สรุปและยกตัวอย่างประโยชน์ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรได้
- 2.แสดงออกถึงการมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคมได้
- 3.เสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนกิจกรรม

1.ขั้นนำ (5-10 นาที)

1.1 ครูสนทนากับนักเรียนและแจ้งกับนักเรียนว่ากิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมสุดท้ายเกี่ยวกับพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

1.2 ให้นักเรียนอาสาแสดงความคิดเห็นถึงกิจกรรมที่ร่วมปฏิบัติกันมา ครูและเพื่อนปรบมือให้การยอมรับ (Ac,E)

1.3ครูเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรมหลัก

2.ขั้นกิจกรรมหลัก (40-45 นาที)

2.1 ให้นักเรียนแต่ละคนระบุนำสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคมโดยทำในใบงาน (Ap)

2.2 ให้นักเรียนอาสาออกมานำเสนอผลงานของตนเองอย่างสั้นๆ ครูกล่าวชื่นชมนักเรียนที่นำเสนอผลงานได้ดี (E,P)

2.3 ให้นักเรียนอาสาแสดงออกถึงการมีพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และด้านสังคม ครูเชิญชวนให้เพื่อนๆปรบมือแสดงยอมรับ (E)

2.4 ให้นักเรียนแข่งกันคิดและเขียนคำขวัญเกี่ยวกับพฤติกรรมขยันหมั่นเพียรเพื่อความสำเร็จและก้าวหน้า คนละ 1 คำขวัญ ภายในเวลา 7 นาที ครูมอบสมุดบันทึกเพื่อเป็นการเสริมแรง จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันนำคำขวัญมาติดบอร์ดหน้าชั้นเรียนและร่วมกันตกแต่งบอร์ดให้สวยงาม (G,P,Ap)

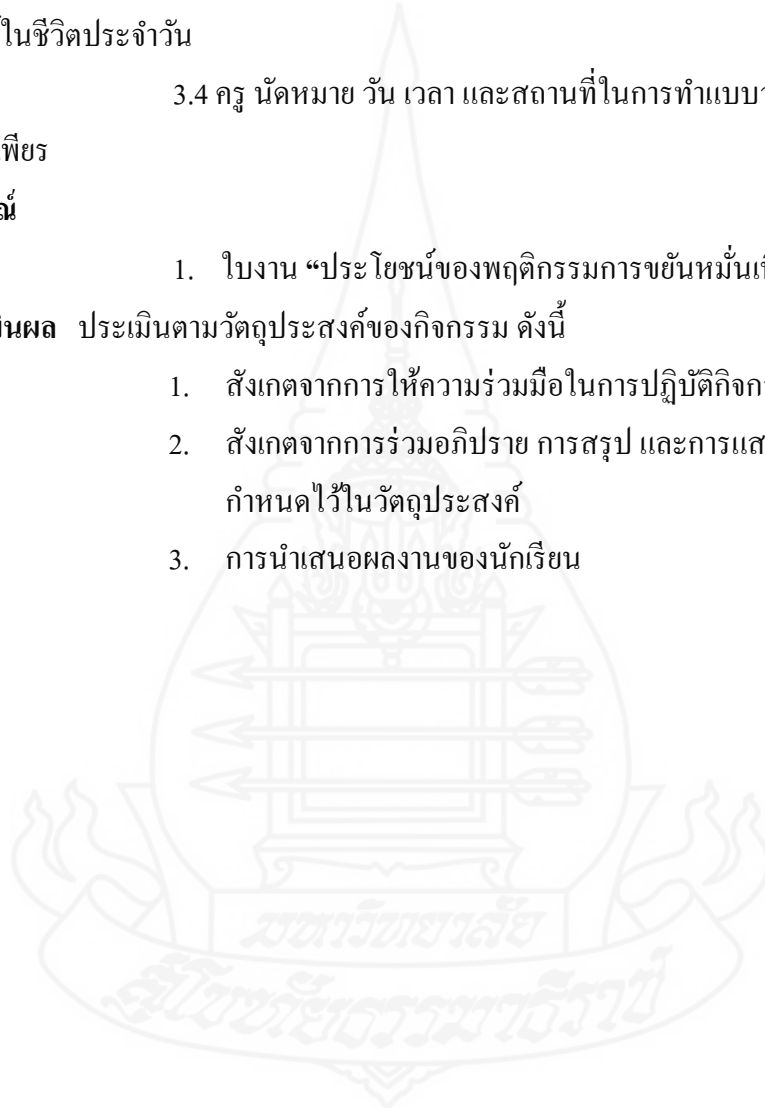
3.ขั้นสรุป (10 นาที)

- 3.1 นักเรียนร่วมกันสรุปพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ด้านการศึกษา
ด้านส่วนตัว และด้านสังคม
- 3.2 ให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงออกถึงพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร
- 3.3 นักเรียนเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิด
ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
- 3.4 ครู นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ในการทำแบบวัดพฤติกรรม
ขยันหมั่นเพียร
- สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงาน “ประโยชน์ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร”

การประเมินผล ประเมินตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ดังนี้

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตจากการร่วมอภิปราย การสรุป และการแสดงพฤติกรรมตามที่
กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. การนำเสนอผลงานของนักเรียน

กิจกรรมที่ 10

ใบงาน “ประโยชน์ของพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร”

ชื่อ.....

สถานการณ์ที่ 1

1.นักเรียนใช้พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ให้เกิดประโยชน์ด้านการศึกษา ดังนี้ :

- 1.1.....
- 1.2.....
- 1.3.....
- 1.4.....
- 1.5.....

สถานการณ์ที่ 2

2.นักเรียนใช้พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ให้เกิดประโยชน์ด้านส่วนตัว ดังนี้ :

- 2.1.....
- 2.2.....
- 2.3.....
- 2.4.....
- 2.5.....

สถานการณ์ที่ 3

3.นักเรียนใช้พฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ให้เกิดประโยชน์ด้านสังคม ดังนี้ :

- 3.1.....
- 3.2.....
- 3.3.....
- 3.4.....
- 3.5.....

แบบรายงานคุณภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร

ลักษณะของกิจกรรม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. แนวคิด/ทฤษฎีพื้นฐานที่นำมาสร้างกิจกรรม	1	1	1	1
2. วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรม	1	1	1	1
3. การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับวัยของผู้รับบริการ	1	1	1	1
4. การจัดกิจกรรมชั้นนำเข้าสู่กิจกรรมได้เหมาะสม	1	1	1	1
5. การใช้เทคนิค/วิธีการที่หลากหลายเพื่อฝึกพฤติกรรม	1	1	1	1
6. กิจกรรมขั้นสรุปเน้นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	1
7. การใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมได้เหมาะสม	1	1	1	1
8. การใช้สื่อ/อุปกรณ์ เพื่อจัดกิจกรรมที่หลากหลาย	1	1	1	1
9. การประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม	1	1	1	1
10. ประโยชน์ที่ผู้รับบริการจะได้รับในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมความสามัคคี	1	1	1	1
ค่าเฉลี่ยรวม				1.00

เกณฑ์ของคะแนน

1. ช่วงคะแนน 0.00 – 0.33 คือ ควรปรับปรุง
2. ช่วงคะแนน 0.34 – 0.67 คือ พอใช้
3. ช่วงคะแนน 0.68 – 1.00 คือ ดี

สรุป ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมขยันหมั่นเพียร ในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี มีคุณภาพ ลักษณะของกิจกรรมในแต่ละข้อ อยู่ในเกณฑ์ดีมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.00

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวบุษกรณ์ สุวรรณรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	12 มีนาคม 2524
สถานที่เกิด	ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการแนะแนว มหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ.2545
สถานที่ทำงาน	กวศวิชาบ้านครูบุษ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	ผู้บริหารและสอนประจำกวศวิชาบ้านครูบุษ

